

Det lokale naturråd for Nordsjælland

- Anbefalinger til Grønt Danmarkskort

Juli 2018

Indholdsfortegnelse

Forord	4
1. Grønt Danmarkskort	5
1.1 Grønt Danmarkskort	5
1.2 Kommuneplanlægning.....	5
1.3 Retsvirkning af Grønt Danmarkskort	6
1.4 Afvejning af interesser i arealanvendelsen	6
1.5 Særligt om husdyrbrug	7
1.6 Definitioner på udpegninger til Grønt Danmarkskort.....	7
2. Lokale Naturråd	9
2.1 Lokale naturråd.....	9
2.2 Det lokale naturråd for Nordsjælland	9
2.2.1 Medlemmer.....	10
2.2.2 Geografisk område	10
2.3 Arbejdsform	11
2.3.1 Møderække	11
2.3.3 Mindretalsudtalelser	12
2.3.4 Relevant materiale.....	13
2.3.5 Høringer.....	13
2.3.6 Digitale kort.....	13
3. Grundkort	14
4. Overordnede anbefalinger	17
4.1 Anbefalinger til hvilke arealer der skal indgå i Grønt Danmarkskort	17
4.1.1 Råstofgravning	17
4.1.2 Offentlige naturarealer	17
4.1.3 Invasive arter	18
4.2 Anbefalinger til rekreative hensyn.....	18
4.3 Anbefalinger til lodsejerinddragelse og frivillighed	19
4.3.1 Naturrådets anbefalinger om frivillighed	19
4.3.2 Erhvervets anbefaling til realisering af projekter	19
4.4 Varetagelse af landbrugets og det private skovbrugs interesser	19
4.5 Varetagelse af naturbeskyttelses – og benyttelses interesser	21
4.5.1 Naturhistorisk Forening for Nordsjælland	21
4.5.2 Dansk Botanisk Forening.....	21
4.5.3 DN - Naturen er vigtig for vort samfund	21
4.5.4 Danmarks Sportsfiskerforbunds Naturrådsanbefalinger	23
4.5.5 DOF Nordsjælland.....	24
4.5.6 Dansk Vandrelaug – Den gode vandresti, kort fortalt	24
4.5.7 Hellebæk Kohaves Venner	24
4.5.8 Friluftsrådet.....	25
5. Konkrete arealudpegninger	26
5.1 Arbejdet med indtegning af konkrete arealer	26
5.2 Generelle udtalelser til udpegningerne	26
5.3 Reduktion af grundkort	31
A – Jægerspris Landbrugslandskab.	31
5.4 Supplerende arealudpegninger	35

1. Nivå Ådal	35
2. Tobro Ådalssystem	38
3. Asserbo	41
4. Arrenæs	44
5. Græse nedre Ådal	47
6. Brødeskov og Attemosen	50
7. Øvre Havelse Å	53
8. Harløse	56
9. Pøle Ådal	59
10. Pøle å	62
11. Esrum Ådal	65
12. Lavbundsområde ved Torup	68
13. Ullerup Skov	71
14. Søholm	74
15. Melby Enghave	77
17. Storemose	80
19. Rørtangkilen og 20. Færgevejskilen	83
21. Helsingør Grønne Vestkile og 22. Marienlyst slot	87
23. Holmene	91
24. Langesø og 25. Ålekistebro	94
26. Skovlund Næs	98
27. Købæk og Karinelund og 28. Endrup Hegn	101
29. Skansebakken, 30. Lille Dyrehave og 31. Salpetermosen	105
32. Øvre Græse Ådal	112
33. Vænget	115
34. Ølsted Lavbund	118
35. Øvre Lyngby Å	121
36. Grønnesse skov og 37. Sølager	123
38. Kikhavn	127
39. Vieholm	130
41. Nordkysten	132
43. Vinderød	135
44. Stenhøjgaard	138
45. Havreholm	141
46. Tinkerup, 47. Nyrup Sø og 48. Ravnebakke	144
49. Bredvig	149
51. Hørup Skov	152
5.5 Forslag til vandrestier	155
Bilag 1	– Foreningers input
Bilag 2	– Vejledninger og bekendtgørelser

Forord

Det lokale Naturråd for Nordsjælland ønsker at nuværende og kommende generationer kan opleve en rig og mangfoldig natur. Hermed fremlægges vores forslag til Grønt Danmarkskort i Fredensborg, Frederiksund, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød Kommuner.

Folketinget har ønsket, at der allerede inden kommunerne arbejder med deres kommuneplaner kommer input fra centrale interessenter i form af repræsentanter fra naturforeninger og brugere af naturen både erhvervsmæssigt og rekreativt.

Det er vigtigt at samarbejde for at finde de nødvendige ressourcer hos alle interesserede og derfor fornuftigt at bringe mennesker sammen i fællesskaber for at facilitere, støtte og udvikle.

Arbejdet i Naturrådet har været præget af meget stor viden og entusiasme. På trods af den store spredning i interesser har der været en lyst og vilje til at drøfte både principper - og forslag til konkrete udpegninger. Naturlig natur kan hurtigt reduceres, men genskabes ikke fra dag til dag. Naturen kræver lang tid for at skabe øget biodiversitet. Der er en fælles anerkendelse af, at der både skal skabes plads til natur og udvikling af nye sammenhængende naturområder samtidig med, at der skal være plads til erhverv primært i form af landbrug og privat skovbrug.

I rapporten er der foreslået 47 nye områder til supplerende af de hidtidige udpegninger. Det er i høj grad områder, der hænger sammen med områder, der allerede indgår i de eksisterende kommuneplaner. Det er desuden foreslået at et område udgår af de hidtidige udpegninger.

Erhvervssiden har udtrykt bekymring for, om udpegningerne bliver hindrende for den fremtidige udvikling af de berørte erhverv.

Naturrådet lægger stor vægt på, at enhver udpegning for at udvikle naturen på private arealer skal gennemføres via dialog og ad frivillighedens vej. Vi vurderer, at vores forslag bidrager til at skabe grundlag for en fremtidig balanceret planlægning, hvor der skabes gode rammer for udvikling af natur og erhverv.

Det lokale naturråd for Nordsjælland, 6. juli 2018

1. Grønt Danmarkskort

1.1 Grønt Danmarkskort

Formålet med Grønt Danmarkskort er at sikre en forstærket indsats for større og mere sammenhængende naturområder i Danmark. Med Grønt Danmarkskort understøttes opfyldelsen af FN's og EU's mål for biodiversitet i 2020.

FN's mål for biodiversitet er som følger: Mål 15: Livet på landet

"Beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet."

EU's nye 2020 mål for biodiversitet er som følger:

"Standse tabet af biodiversitet og nedbrydelse af økosystemer inden udgangen af 2020, og for så vidt det kan gennemføres genetablere disse, og samtidig intensivere EU's bestræbelser på at standse tabet af biodiversitet på globalt plan."

Grønt Danmarkskort skal, når det er færdigudpeget, tjene som et strategisk planlægnings- og prioriteringsværktøj, der kan anvendes af både kommuner, staten, foreninger og fonde, som grundlag for en prioritering af kommende naturindsatser, der kan udvide eller skabe sammenhæng mellem eksisterende værdifuld natur.

1.2 Kommuneplanlægning

Folketinget vedtog den 1. juni 2017 en ændring af planloven, som bl.a. har betydning for kommunernes udpegninger i kommuneplanerne. Med ændringen er der foretaget en forenkling af kommunernes planlægning for natur, så de tidligere to plantemaer om Grønt Danmarkskort og naturbeskyttelsesinteresserne er samlet i et naturtema kaldet Grønt Danmarkskort. I det kort skal alle naturbeskyttelsesinteresserne være samlet og der skal være tænkt på tværs af kommunegrænserne. Det skal sikre, at der kommer god sammenhæng i de forskellige naturområder, så vi til sidst står med et stort naturnetværk på tværs af hele Danmark.

Grønt Danmarkskort skal bygge videre på den planlægning og udpegning af eksisterende og potentiel natur som kommunerne har varetaget gennem en årrække. Kommunerne skal gennemgå de eksisterende udpegninger og efter behov justere dem i lyset af de nye krav, som følger af Grønt Danmarkskort. Det indebærer, at kommunerne skal vurdere behovet for justeringer af de eksisterende udpegninger. Justeringen vil kunne føre til at hidtil udpegede områder udgår af udpegningerne¹.

Følgende skal ligge til grund når kommunerne udpeger Grønt Danmarkskort:

1. Kommunerne skal udpege alle Natura 2000-områder til at indgå i Grønt Danmarkskort.
2. Kommunerne skal udpege øvrige relevante områder til Grønt Danmarkskort. Hertil skal kommunerne anvende Digitale Naturkort til at udpege 1) beliggenheden af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, 2) økologiske forbindelser, 3) potentielle naturområder og 4) potentielle økologiske forbindelser, som skal indgå i Grønt Danmarkskort.
3. Kommunerne skal tage udgangspunkt i tre nationale kriterier, når de udpeger øvrige relevante områder til Grønt Danmarkskort, i prioriteret rækkefølge:
  - Områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser uden for Natura 2000-områderne
  - Potentielle naturområder der kan udvide eller skabe sammenhæng mellem værdifulde naturområder herunder Natura 2000-områder
  - Naturområder som samtidig bidrager til andre formål, herunder klimatilpasning og klimaforebyggelse, et bedre vandmiljø eller rekreation

---

¹ Grønt Danmarkskort og naturbeskyttelsesinteresser vejledning" udgivet af Miljøstyrelsen i juni 2017

4. Kommunerne skal sikre sammenhæng med nabokommunernes udpegninger.

1.3 Retsvirkning af Grønt Danmarkskort

Grønt Danmarkskort vil indgå som et plantema i kommunernes kommuneplaner. Kommuneplaner udstikker rammer og retningslinjer for den fysiske udvikling i den pågældende kommune. Kommuneplaner udarbejdes som følge af planlovens bestemmelser og er i offentlig høring inden de kan endelig vedtages.

Kommuneplanen er bindende for kommunalbestyrelsens administration, dvs. når kommuner foretager sagsbehandling og træffer afgørelser. Kommunerne har således ret og pligt til at virke for kommuneplanens gennemførelse, hvilket fx betyder, at kommunen i forbindelse med enkeltsagsbehandling efter planloven eller anden lovgivning skal arbejde for, at kommuneplanens bestemmelser omsættes til virkelighed. Virkeliggørelsen af kommuneplanens bestemmelse kan kun ske indenfor den ramme, som sektorlovgivningen giver kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan således ikke afslå landbrugets erhvervsbyggeri med henvisning til Grønt Danmarkskort.

En kommuneplan har som udgangspunkt ikke direkte retsvirkning for borgere, erhverv, m.m., men udelukkende for kommunalbestyrelsen. Helt konkret betyder det, at f.eks. en udpegning af områder til Grønt Danmarkskort ikke i sig selv vil kunne få nogen betydning og eksisterende lovlig anvendelse vil kunne fortsætte uanset udpegninger i kommuneplanen.

1.4 Afvejning af interesser i arealanvendelsen

En af ændringerne i planloven er en fornyelse af formålsparagraffen. Denne afspejler nu et politisk ønske om at kommuner og borgere får bedre muligheder for at skabe vækst og udvikling samtidig med at der fortsat værnes om natur og miljø. Kommunerne har som planlægningsmyndighed ansvar for at afveje de enkelte interesser i arealanvendelsen.

I forbindelse med Grønt Danmarkskort bliver den konkrete afvejning af interesser relevant både i forhold til selve udpegningen af arealer til Grønt Danmarkskort, men også i kommunens efterfølgende administration af regler, herunder særligt landzonebestemmelserne. Kommunerne bør derfor overveje om arealer der påtænkes udpeget til Grønt Danmarkskort samtidig er udpeget til andre formål efter planloven og om de to formål er forenelige. Som eksempelvis vil beliggenhed af arealer til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug ikke være foreneligt med udpegning af Grønt Danmarkskort.

Når kommunerne skal administrere efter planloven eller anden lovgivning om fx udstykning og byggeri i landzone, vil hensynet til udpegningen af Grønt Danmarkskort indgå i kommunens vurdering af, om der kan gives tilladelse. Det vil en række andre hensyn dog også. Kommunens vurdering er således undergivet almindelige forvaltningsretlige regler, herunder det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Dette princip indebærer, at der skal være et rimeligt forhold mellem det, en myndighed ønsker at opnå med en afgørelse, og den ulempe, afgørelsen vil få for private eller offentlige interesser.

Kommunalbestyrelserne er forpligtet af udpegningerne i deres kommuneplaner. Dette svarer til den praksis, som kommunerne hidtil har haft, når de har administreret på baggrund af planemnet om varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne.

1.5 Særligt om husdyrbrug²

Husdyrbrug forudsætter ikke planlægning efter planloven udover kravet i planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 10 om retningslinjer for beliggenheden af arealer til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug (> 500 DE³). For så vidt angår husdyrbrug der ikke er omfattet af den bestemmelse gælder, at andre udpegninger efter planloven, herunder Grønt Danmarkskort ikke i sig selv vil kunne få nogen betydning. Området reguleres i stedet af husdyrbrugslovgivningen og eksisterende lovlig anvendelse vil kunne fortsætte uanset udpegninger i kommuneplanen.

Husdyrbrugslovgivningen oplister i vidt omfang, hvilke hensyn til naturinteresser, som kommunerne skal inddrage i deres afgørelse i forhold til godkendelsespligtige husdyrbrug. Det er derfor efter disse regler, at kommunerne skal afgøre sager om fx udvidelse af husdyrbrug. Udpegninger til Grønt Danmarkskort kan således ikke i sig selv påvirke husdyrbrugs mulighed for udvidelse m.v., idet udpegninger til Grønt Danmarkskort ikke er nævnt særskilt som en interesse, der skal tages hensyn til i afgørelser om husdyrbrug.

Kommunernes udpegninger af potentielle naturområder til Grønt Danmarkskort indebærer ikke i sig selv, at der stilles nye krav til landbruget om naturbeskyttelse. Der lægges således vægt på, at kommunernes udpegninger heller ikke på sigt kan påføre lodsejernes begrænsninger ift. udnyttelse af mulighederne for landbrugsejendomme, fx til udvidelse af husdyrbrug eller ny bebyggelse.

Det er Miljøstyrelsens forventning, jf. vejledning til Grønt Danmarkskort, at kommunerne planlægger for potentiel natur på en måde, så der ikke i praksis opstår konflikter med private eller offentlige interesser, eller sker begrænsninger af muligheder for udviklingen og vækst i kommunen. Opstår sådanne konflikter kan kommunen ændre sin planlægning for Grønt Danmarkskort i forbindelse med en revision af kommuneplanen efter reglerne herom i planloven, herunder varetagelse af de nationale interesser.

Mindretals udtalelse fra: Nordsjællands Landboforening, Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening:
1.5 Punktet er indsat på initiativ af administrationen i Halsnæs Kommune, ingen foreninger har ønsket dette afsnit. Ingen i landbrugs eller skovbrugs erhvervet har tillid til ordlyden. Frygten og erfaringen er, at der over tid sker rådigheds indskrænkninger på udpegede arealer. Desuden modsiges punkt 1.5 af ordlyden sidst i afsnit 1.4: "som eks vil beliggenhed af arealer til lokalisering af driftsbygninger og driftsanlæg på store husdyrbrug ikke være foreneligt med Grønt Danmarkskort.

1.6 Definitioner på udpegninger til Grønt Danmarkskort

I det følgende beskrives kort hvordan de forskellige definitioner for arealudpegninger til Grønt Danmarkskort skal forstås jf. vejledning til Grønt Danmarkskort afsnit 3.2.

1.6.1 Særlige naturbeskyttelsesinteresser

Udpegningen rummer naturområder der i høj grad allerede er beskyttet efter forskellig lovgivning. Alle Natura 2000-områder hører under denne kategori. Dertil kommer relevante fredede områder, natur- og vildtreservater, strandbeskyttede- og klifredede arealer, større skove og § 3-beskyttede naturområder, hvor naturindholdet på forhånd er stort eller har stort potentiale for forbedring, og hvor tiltag for naturen derfor kan iværksættes omkostningseffektivt. De nævnte områder repræsenterer de grundlæggende naturværdier i landskabet og skal derfor indgå i den kommunale udpegning af Grønt Danmarkskort

---

² Afsnittet er baseret på "Vejledning til Grønt Danmarkskort juni 2017", afsnit 6, udgivet af Miljø- og Fødevareministeriet

³ Uklart hvad tallet bliver når der skiftes fra DE (dyreenhed) til produktionsareal

1.6.2 Økologiske forbindelser

De økologiske forbindelser skal sikre en forbedret sammenhæng mellem naturområder og levesteder, men der er ikke krav om, at denne sammenhæng i alle tilfælde er fysisk. Dette kan afhænge af det konkrete landskab og de arter, som ønskes tilgodeset. Begrebet sammenhæng anvendes i en bred fortolkning afhængig af det konkrete stedlige potentiale og kan fx omhandle udvidelse af eksisterende naturområder, bufferzoner omkring eksisterende naturområder, fysisk sammenhængende økologisk forbindelse fx omkring et vandløb, eller fx et område bestående af mange mindre naturområder, som tilsammen udgør væsentlige levesteder eller fx en økologisk forbindelse bestående af flere levesteder, som ikke er fysisk sammenhængende, men har en økologisk funktionel sammenhæng mv.

1.6.4 Potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser

Udpegningen skal understøtte, at etablering af ny natur sker, så der opnås bedst mulig sammenhæng og robusthed i den eksisterende natur. Intentionen er at undgå, at de mest værdifulde naturområder ikke er tilstrækkeligt store og robuste til på sigt at bevare deres naturkvalitet og artsindhold men ligger som isolerede øer mellem intensivt dyrkede marker, byer, veje m.m. De potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser vil typisk bestå af områder, der rummer muligheder for på sigt at få en forbedret naturkvalitet og/eller bidrager til en forbedret sammenhæng indenfor eller imellem de eksisterende naturområder.

2. Lokale Naturråd

2.1 Lokale naturråd⁴

For at rådgive kommunerne i deres udpegninger til Grønt Danmarkskort er der ved en bekendtgørelse oprettet lokale naturråd i hele Danmark. De lokale naturråd skal bistå kommunerne med forslag til udpegning af områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort.

Det har været op til de enkelte naturråd at beslutte, hvordan de vil tilrettelægge deres arbejde. Rådet kunne f.eks. vælge at arbejde med et samlet forslag til udpegning for hele det geografiske område, for kun nogle specifikke områder eller måske komme med et forslag på et mere overordnet eller strategisk niveau. Af denne grund har det været anbefalet, at naturrådets slutprodukt ledsages af en overordnet beskrivelse af den tilgang til arbejdet, som rådet har valgt.

Naturrådene skal komme med et forslag til udpegning af områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort. I dette arbejde bør naturrådene på baggrund af bl.a. udtræk fra Digitale Naturkort i hvert fald drøfte:

- Hvad skal udpeges som områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser?
- Hvad skal udpeges som potentielle naturområder, der udvider eller skaber sammenhæng mellem eksisterende værdifulde naturområder?
- Hvad skal udpeges som naturområder, som samtidig bidrager til andre formål (synergieffekter)?

Naturrådene kan således blandt andet komme med forslag til udpegning af potentielle økologiske forbindelser, som sammenbinder eksisterende værdifuld natur. Naturrådene kan også foreslå udpegninger af potentielle naturområder ud fra et fokus på, hvor ny natur nemmest kan realiseres.

De lokale naturråd har en rådgivende rolle i relation til kommunernes arbejde med at udpege områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort. De lokale naturråd er ikke tillagt myndighedsbeføjelser og har ikke vetoret over de kommunale beslutninger. Det er kommunerne, der har det endelige ansvar for, at der foretages en udpegning af områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort.

Ethvert medlem af et lokalt naturråd kan fremsætte bemærkninger og udtalelser, som kommunerne skal inddrage i deres videre arbejde med udpegning af områder, der skal indgå i Grønt Danmarkskort. Staten forventer, at kommunerne på baggrund af anbefalinger fra naturrådene planlægger for potentiel natur på en måde, så der ikke i praksis opstår konflikter med private eller offentlige interesser eller sker begrænsninger af muligheder for udvikling og vækst i kommunen.

2.2 Det lokale naturråd for Nordsjælland

Det lokale naturråd for Nordsjælland (geografisk område nr. 15) består af 13 forskellige foreninger repræsenteret ved 15 medlemmer. Halsnæs Kommune traf den 15. januar 2018 afgørelse om naturrådets sammensætning. To organisationer har fået tildelt to pladser i naturrådet hver. Dette sikrer en ligelig fordeling af de forskellige interesser (naturbeskyttelse, naturbenyttelse og erhverv) der kan knyttes til naturen.

Udtalelse: Landbrug & Fødevarer, Nordsjællands landboforening og Dansk Skovforening mener ikke at 5 repræsentanter fra erhvervet/lodsejerside ud af 15 naturrådsdeltagere er en ligelig fordeling. De pointerer, at det er netop er lodsejere, der skal "lægge jord til" de fleste af de anbefalinger, der fremgår af nærværende rapport.

---

⁴ Bekendtgørelse om etablering af lokale naturråd (BEK nr. 971 af 07/08/2017) med tilhørende vejledning.

Beslutning om suppleanter

Naturrådet besluttede at suppleanter kunne deltage på møderne, dog uden taleret. Naturstyrelsen Nordsjælland blev tildelt plads som observatør ved møderne på lige fod med kommunerne.

2.2.1 Medlemmer

Forening/organisation	Antal pladser	Medlem	Suppleant
Dansk Skovforening	1	Nils Sættem	Anker Gold
Landbrug & Fødevarer	2	Kaare Larsen Enok Vestergaard	Hans Christian Andreasen
Birdlife/DOF	1	Birgitte Garde	John Hansen
Dansk Botanisk Forening	1	Susanne Persson	Henrik Jørgensen
Danmarks Naturfredningsforening	1	Per Seerup Knudsen	
Friluftsrådet	1	Poul Erik Pedersen	Birgit Lehmann
Danmarks Jægerforbund	1	Ebbe Nielsen	Søren Bjærre Nielsen
Danmarks Sportsfiskerforbund	1	Kaj Larsen	
Dansk Vandrelaug	1	Steen Kobberø-Hansen	Anne-Lise Lemche
Nordsjællands Landboforening	2	Søren Gludsted Inge Christoffersen Holding	Steen Pedersen
Landbrugere i Nationalpark Kongernes Nordsjælland	1	Esben Ingerslev	Lenea Zeidler
Naturhistorisk Forening for Nordsjælland	1	Erik Kjærulff Thalling	Charlotte Falsmar
Hellebæk Kohaves Venner	1	Marianne Lund Ujvári	Thor Hjarsen
i alt	15		
Observatør			
Helsingør Kommune	1	Anne Louise Busk	Emilie Goret Hansen
Hillerød Kommune	1	Kirstine Thoresen-Lassen	Tommy Nielsen Dybdal
Fredensborg Kommune	1	Lisa Groth	Lotte Rye Vind
Gribskov Kommune	1	Christina Larsson	Pernille Vitt Meyling
Frederikssund Kommune	1	Tina Køel Jensen	
Halsnæs Kommune	1	Mette Thornholm	Jakob Christian Lausen
Naturstyrelsen Nordsjælland	1	Jens Ole Andersen	
Ordstyrer			
Afdelingsleder for Natur og Miljø, Halsnæs Kommune	1	Lis Vedel	

2.2.2 Geografisk område

Det lokale naturråd for Nordsjælland har arbejdet med naturområderne indenfor og på tværs af kommunegrænserne i Gribskov, Fredensborg, Helsingør, Hillerød, Frederikssund og Halsnæs Kommuner.

2.3 Arbejdsform

2.3.1 Møderække

Der har været afholdt følgende naturrådsmøder:

1. februar	Præsentation af alle, forventninger, introduktion til arbejdet
28. februar	Minikursus i lovgivning, drøftelse af arbejdsform
15. marts	Foreninger holdt oplæg med deres ønsker til udpegninger af arealer
12. april	Drøftelse af generelle temaer (råstoffer, rekreativ brug, landbrug)
3. maj	Drøftelse om rapportens indhold og udformning samt kort gennemgang af udpegning af arealer, som ønskes inkluderet eller udtaget i Grønt Danmarkskort
24. maj	Gennemgang af rapport
14. juni	Gennemgang af rapport

Efter det sidste møde rettede sekretariatskommunen rapporten til efter de kommentarer der var fremkommet på mødet. Derefter blev rapporten rundsendt af to omgange så rådsmedlemmerne havde mulighed for at kommentere på rapporten og komme med forslag til rettelser. Den 5. juli var den sidste mulighed for at indlevere kommentarer, rapportarbejdet blev afsluttet 6. juli 2018 hvorefter rapporten blev sendt til de respektive kommuner, rådsmedlemmerne og rådssuppleanterne.

På første møde blev det besluttet at danne en dagsordengruppe bestående af repræsentant for naturbeskyttelse Per Seerup (Danmarks Naturfredningsforening), repræsentant for naturbenyttelse Kaj Larsen (Danmarks Sportsfiskerforbund) og repræsentant for erhvervsinteresser Inge Christoffersen Holding (Nordsjællands Landboforening). Denne gruppe har bistået Halsnæs Kommune med at forberede dagsordener, kvalificere referater og strukturere drøftelser.

Dagsordensgruppen har afholdt møder 19. februar, 6. marts, 20. marts, 17. april, 23. april, 22. maj og 1. juni.

2.3.2 Arbejdets tilrettelæggelse og arbejdsmetode

Naturråd Nordsjælland har valgt at foreningerne i naturrådet kan foreslå konkrete udpegninger af arealer med anbefalinger. I rådets arbejdsperiode på 5 måneder blev de første 2½ måneder (4 rådsmøder) brugt på gennemgang af alle foreningers input. På naturrådets 3 sidste møder er de konkrete udpegninger blevet fremlagt af de foreninger, der har foretaget anbefalingerne, ligesom den skriftlige afrapportering har været gennemgået. Det har ikke været muligt for naturrådet at gennemgå udpegningerne i detaljer i forhold til faglige, praktiske og økonomiske konsekvenser for de enkelte naturforbedringer.

De grønne foreninger har bidraget med i alt 47 udpegninger og anbefalinger, som er inkluderet i nærværende rapport. Under bearbejdningen af områderne blev to områder sorteret fra. Hver anbefaling er belyst ved 3 kortudsnit og en kort beskrivelse. Alle udpegninger er indskrevet i rapporten i samme format:

- Geografisk placering
- Beskrivelse
- Begrundelse for udpegning
- Foreslået af

Anbefalingerne er alle indsat med den fulde ordlyd bilag 1.

Arealerne er udpeget på baggrund af foreningernes faglige lokalkendskab og med fokus på områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og potentielle naturområder, der udvider eller skaber sammenhæng mellem eksisterende værdifulde naturområder. Der har ikke været så stort fokus på naturområder, som samtidig bidrager til andre formål (synergieffekter – klimatilpasning, klimaforbedring, bedre vandmiljø og rekreation).

Landbrug & Fødevarer, Nordsjællands Landboforening og Danmarks Jægerforbund har ikke foretaget direkte arealudpegninger.

Der har naturligt i Naturrådets arbejde været mange drøftelser idet interessespredningen i arbejdet med Grønt Danmarkskort har været stor.

Mindretals udtalelse fra: Nordsjællands Landboforening, Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening: 2.3.2 (3. afsnit) er ikke korrekt. De grønne organisationer har fortrinsvis foreslået arealer ud fra kort materiale og har for manges vedkommende aldrig været på, eller set de pågældende arealer og har derfor begrænset viden herom. Beskrivelse og indtegning er sjusket og indtegner mange steder almindelig landbrugsjord, som har været drevet som landbrugsjord i generationer.

At kunne læse om potentielle planer for sin ejendom i en officiel plan, uden at man som lodsejer er blevet orienteret herom på forhånd, kan virke krænkende og samtidig give anledning til modvilje.

2.3.3 Mindretalsudtalelser

Der er i naturråd Nordsjælland enighed om at foreningerne kan komme med mindretalsudtalelser, Hvor der er mindretalsudtalelser vil det fremgå til slut i et afsnit. Alle foreninger der ikke står som afsender af en udtalelse til et forslag/tekst er som udgangspunkt for forslaget/teksten.

Mindretals udtalelser:

Botanisk Forening: Botanisk Forening er ikke enig i sætningen :

Alle foreninger, der ikke står som afsender af en (mindretals)udtalelse til et forslag/tekst, er som udgangspunkt for forslag/teksten.

Det kan kun være den/dem, der har skrevet forslag/tekst, der automatisk er "for".

Vi har alle lavet hver vore forslag (og kort) med udgangspunkt i forskellige foreninger.

Det er ikke et krav, at alle skal være "for" alle fremførte forslag.

Botanisk Forening forbeholder sig retten til hverken at være for eller imod andres forslag.

DOF: Det er uklart, hvad det indebærer.

Alle deltagere er fremkommet med forslag til forlag/tekst, men vi har været enige om, at vi ikke har kunnet ændre/fjerne tekst, som andre har udfærdiget og indsendt.

Derfor kan det, at vi ikke står som afsender af en tekst ikke tages/udlægges som, at vi er for forslaget/teksten.

Nordsjællands Landboforening, Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening:

Nordsjællands Landboforening, Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening står ikke bag nogen af de foreslåede forslag til udpegninger. For mange af de foreslåede udpegninger gælder, at der ikke er taget hensyn til land og skovbrugets ønsker. Der er tegnet forslag til Grønt Danmarkskort hen over ejendomme og marker, hvor der er blevet drevet landbrug i generationer.

Vi gentager, at vi ønsker en proces lig med, hvad der har været succes med ifht etableringen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland samt Søborg Sø projektet, hvor henholdsvis 300 og 60 lodsejere frivilligt er gået med i disse store projekter.

Frivillighed og dialog er nøglen til at etablere gode natur projekter og samtidig få lodsejerne med som ambassadører for projekterne,

2.3.4 Relevant materiale

Halsnæs Kommune har varetaget sekretariatsbetjeningen af det lokale naturråd for Nordsjælland. Der er oprettet en side for naturrådet på kommunens hjemmeside. Her er relevant materiale gjort tilgængeligt for alle der måtte være interesseret. Dvs. relevant lovgivning og lign., dagsordener, referater og de enkelte foreningers inputs/oplæg. Der er udarbejdet en kort beskrivelse af relevante fagudtryk.

For de interesserede blev der afholdt et kort oplæg om natur- og planlovgivning sammenkædet med de digitale naturkort og brugen af GIS kortene.

2.3.5 Høringer

Naturrådet har besluttet ikke at foretage høringer. Naturrådet ville gerne have lavet en større inddragelse i form af f.eks. høringer, men Naturrådet har vurderet, at der med den korte tidsramme for rådets arbejde, ikke var tid til også at foretage høringer. De enkelte foreninger kan afholde møder for deres medlemmer, såfremt det findes ønskeligt.

Vedrørende høringer i forbindelse med planlægning og realisering af konkrete naturprojekter, se afsnit 4.3.

Erhvervssiden har foreslået en proces, som kommunerne kan følge, når de skal arbejde videre med forslagene i regi af kommuneplan og i kommunens videre arbejde. Der er samlet set enighed om, at de bedste resultater skabes med frivillighed og særligt erhvervssiden udtrykker, at det er en absolut forudsætning.

2.3.6 Digitale kort

Naturrådets arbejde skal tage udgangspunkt i de digitale naturkort eller relevante udtræk heraf. Halsnæs Kommune præsenterede naturrådet for de digitale naturkort af to omgange.

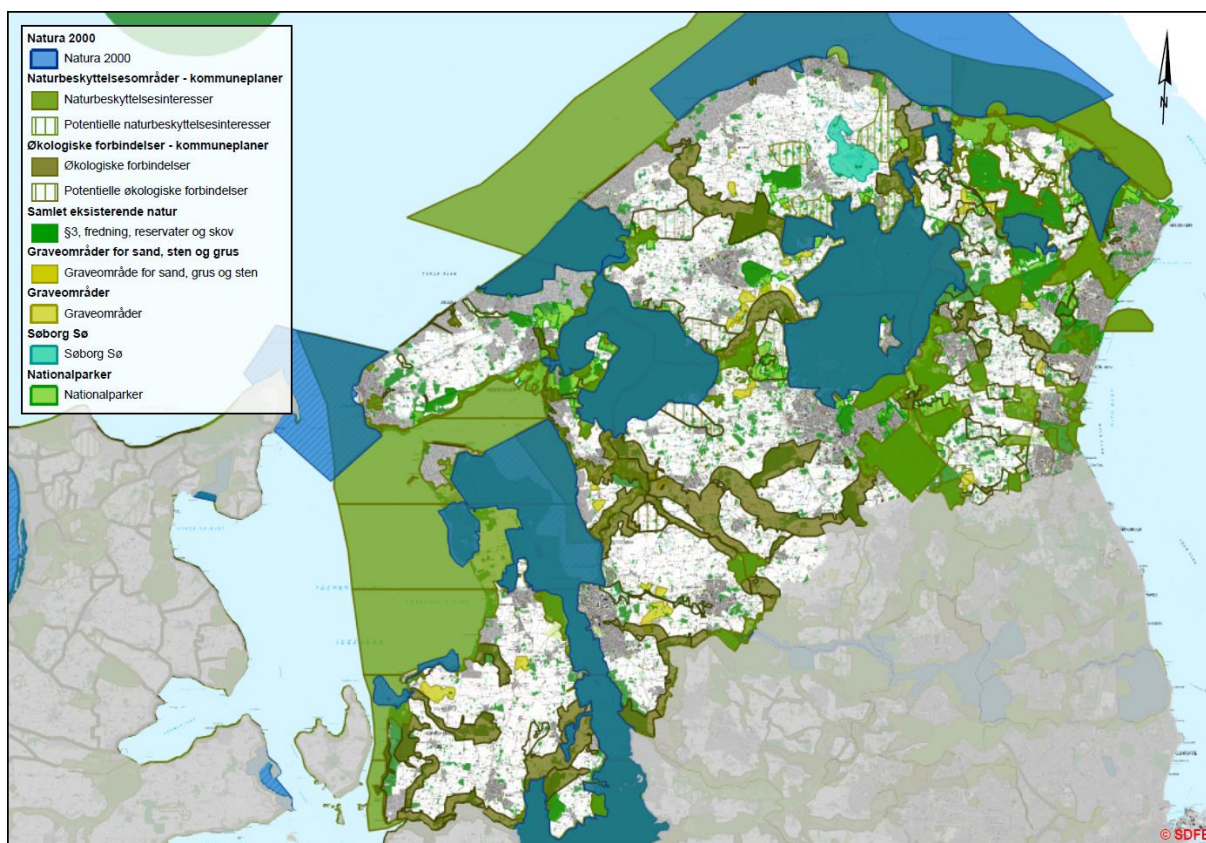
Halsnæs Kommune har tildelt hver forening adgang til kommunens digitale kortservice KortInfo. Her har Halsnæs Kommune samlet relevante digitale naturkort, relevante udtræk fra de enkelte kommuner, samt oprettet et redigerbart lag til hver forening. Derved er alle oplysninger samlet et sted. Alle foreninger der har ønsket at udpege konkrete arealer har tegnet de relevante arealer ind i KortInfo, jf. Bilag 1.

3.Grundkort

Grundkortene er som udgangspunkt de kort som naturrådet anbefaler kommunerne at bruge i deres videre arbejde med Grønt Danmarkskort. Der er tale om et grundkort baseret på naturbeskyttelsesinteresser og et grundkort baseret på erhvervets interesser.

Naturrådet besluttede at et grundkort over naturbeskyttelsesinteresser skulle baseres på: Natura 2000-områder, eksisterende naturområder, nationalparker, Søborg Sø projektet, potentielle – og eksisterende naturbeskyttelsesinteresser fra gældende kommuneplaner samt potentielle – og eksisterende økologiske forbindelser fra gældende kommuneplaner. Det blev på et senere møde besluttet at også graveområder fra råstofplanen, samt offentlige arealer skulle indgå i grundkortet. Data er trukket fra Miljøstyrelsen, Miljøportalen og Plansystem.

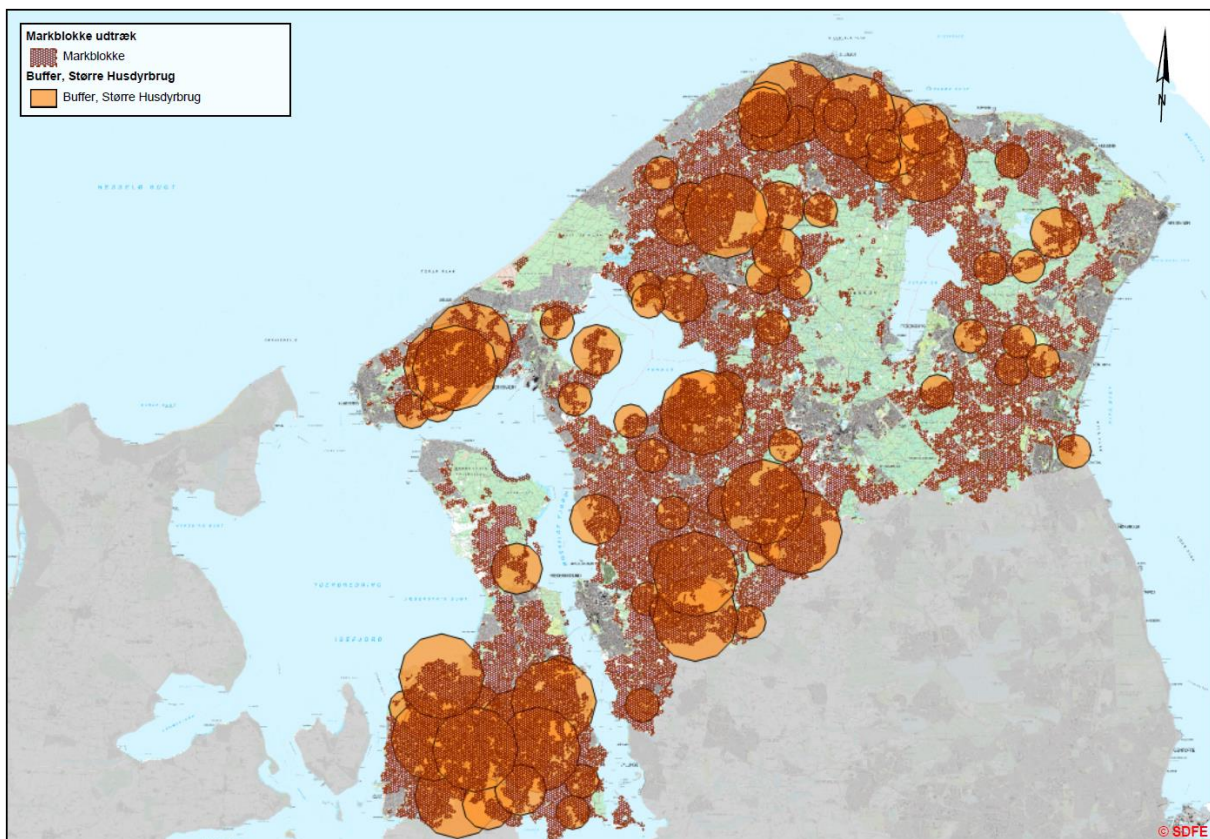
Derudover har erhvervsforeningerne baseret deres arbejde på et grundkort over markblokke samt beskyttelseszoner om større husdyrbrug, jf. afsnit 4.4. De grønne foreninger har således udpeget arealer til supplerende af grundkortet over naturinteresserne, mens erhvervsforeningerne har baseret deres forbehold for udpegningerne til Grønt Danmarkskort på grundkortet over markblokke og beskyttelseszoner. Det har resulteret i 47 forslag til supplerende udpegninger og et forslag om udtagning, de konkrete arealer fremgår af afsnit 5.

Som en del af det forberedende arbejde har naturrådet drøftet hvordan markblokkort skal indgå i afgrænsningerne af de udpegede arealer i Grønt Danmarkskort, idet markblokkort indikerer erhvervsmæssig benyttelse af jorderne. Markblokke er det juridiske grundlag mellem lodsejer og EU fsva. tilskud. Også arealer hvorpå der udføres naturpleje kan således fremgå af markblokkortet hvis der modtages tilskud til plejen.

Oplysning om ejerens drift af jorden fremgår af markblokkene, f.eks. om det er marker i omdrift, permanent græs, mv. En differentiering af markblokke kan opnås ved direkte opslag på de digitale markblokkort.

Markblokkortet er trukket fra Landbrugsstyrelsen. Beskyttelseszonerne er udarbejdet på baggrund af kommunernes tilsynsdata for husdyrbrug >20 DE (dyreenheder). Da der kan gå op til 6 år imellem tilsyn med husdyrbrug, er der risiko for at visse data er forældet. Yderligere blev husdyrlovgivningen ændret i 2017 så der nu er tale om produktionsareal i stedet for DE. Nyeste tilsyn er derfor ikke medtaget. På denne baggrund skal kortet over beskyttelseszoner ses som et dynamisk kort. For nærmere beskrivelse af beskyttelseszonerne se afsnit 4.4.

Mindretalsudtalelse:

Dansk Ornitologisk forening har følgende bemærkning til Naturrådets Rapport - 3. Grundkort

Naturrådets beslutning om udfærdigelsen af et grundkort baseret på naturbeskyttelsesinteresser har været udgangspunkt for Dansk Ornitologisk Forenings (DOF) forslag til udpegninger af områder, som vi ønsker skal indgå i kommunernes videre behandling under udarbejdelsen af et Grønt Danmarkskort i kommuneplanerne.

DOFs udpegninger er efter sekretariatets anvisninger indtegnet i "Kortinfo" på baggrund af viden om fugle og natur, og med henblik på optimering af naturinteresseområder og økologiske forbindelser.

Grundkort nr. 2 baseret på markblokke og beskyttelseszoner om større husdyrbrug er fremkommet sent i Naturrådets arbejde.

DOF har ikke kompetence til at anvende markblokke og de af erhvervet udpegede beskyttelseszoner til afgrænsning af vore forslag til udpegninger af områder, der kan være relevante i forhold til Grønt Danmarkskort.

Birgitte Garde
Dansk Ornitologisk Forening

4. Overordnede anbefalinger

Afsnittet rummer anbefalinger der ikke knyttes til et specifikt geografisk område, men som er gældende generelt. Anbefalingerne går dels på hvilke arealer, der generelt bør indgå i Grønt Danmarkskort, dels på kommunernes planlægning og prioritering af kommende naturindsatser.

4.1 Anbefalinger til hvilke arealer der skal indgå i Grønt Danmarkskort

Søborg Sø projektet har været drøftet og det blev besluttet ikke at medtage det i anbefalingerne til Grønt Danmarkskort. Naturrådet afventer spændt det gode resultat.

4.1.1 Råstofgravning

Udgangspunktet for råstofgravning er den regionale Råstofplan. Råstofplanen gælder for en 12-årig periode og kan revideres hvert 4. år. Råstofplanens forløb falder således sammen med kommuneplanlægningen.

Graveområder

I forhold til udpegning som potentielt naturområde, er det gravehullet, som har naturens interesse. Det er de rå sider i gravehullet, den nyopståede sø og det forandrede landskab, som naturen reagerer på. Ikke det opgravede materiale, hvad enten det er grus, sand, ler, sten, kalk eller andet råstof. Det har heller ikke betydning, over hvor lang en tidsperiode, som gravningen gennemføres på. Derimod kan der i vilkårene for gravetilladelsen være fastlagt hensyn til grundvandsmagasinet og mulig påvirkning af vandniveauet i områdets natur.

Gravningen i de igangsatte områder kan ske i flere tempi. Men uanset fremgangsmåde vil de skabte gravehuller tiltrække pionerarter. Den yngre natur vil siden skabe et naturmiljø, som vil ændre sig, arealerne vil gro til, flerårige planter vil komme og dyrelivet vil ændres.

Søer vil dannes og landskabet forandres, men der vil gå lang tid før et stabilt dyre- og plantesamfund er etableret. Råstofgravning giver således store forandringer med ny natur i landskabet og efterfølgende nye muligheder for at skabe sammenhængende økologiske forbindelser i naturen og i kommunens naturindsats.

Naturrådets forslag er derfor,

- at graveområder udpeges som potentielle naturområder
- at resultatet af gravning i råstofområder, når den konkrete råstofgravning er afsluttet, udpeges som naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Interesseområder

Udpegning af interesseområder er det første stadie i det forløb, der kan ende med at blive fastlagt, som potentielle graveområder. Interesseområderne er ikke klart afgrænset og det er oplyst, at erfaringen er, at kun et mindretal af interesseområderne ender med at blive udgravet.

Manglende udgravning kan f.eks. skyldes usikkerhed om kvalitet og mængde af materialet – eller at ejeren ikke ønsker, at der skal foretages en råstofgravning.

Naturrådets forslag er derfor,

- at interesseområderne ikke indgår i Grønt Danmarkskort.
- At der sker en løbende opdatering af Grønt Danmarkskort, således at de interesseområder, der på et senere tidspunkt måtte overgå til graveområde på det tidspunkt indgår i Grønt Danmarkskort som beskrevet for graveområder ovenfor

4.1.2 Offentlige naturarealer

Offentlige naturarealer er danskernes fællesejede naturarv. Naturstyrelsens arealer dækker fx 5 % af Danmarks samlede areal. Det er afgørende for at bevare og styrke biodiversitet i Danmark, at disse arealer indgår i Grønt Danmarkskort og at beskyttelsen og naturplejen af eksisterende offentlig natur sikres.

Desuden kan drift af arealer, som har anden funktion end biodiversitet fx grøftekanter, samt arealer relevante for beskyttelse af drikkevand og dæmningsskråninger langs veje og jernbaner, men som ligger indenfor Grønt Danmarkskort og som grænser op til værdifuld natur, medvirke til at bevare biodiversiteten og i visse områder endda fremme biodiversiteten i allerede eksisterende værdifuld natur. Det offentlige bør derfor vælge driftsformer, fx græsslåning, der medvirker til at stoppe tabet af biodiversitet

Naturrådets forslag er derfor, at:

- Offentlige naturarealer skal indgå i Grønt Danmarkskort.
- Offentligt ejede naturarealer bør drives med biodiversitet som hovedformål.
- Der bør lægges en plan for hvordan biodiversiteten på alle offentlige naturarealer styrkes, fx på hvilke arealer der bør gennemføres solid biodiversitetsfremmende naturpleje og hvilke arealer, som skal være urørte
- Kommuner og stat bør vælge biodiversitetsfremmende drift fx græsslåning af grøftekanter og vejskråninger, når disse ligger indenfor Grønt Danmarkskort

4.1.3 Invasive arter

Naturrådet anbefaler, at relevante myndigheder bekæmper invasive arter som f.eks. kæmpebjørneklo, sildig og canadisk gyldenris, lupin, japansk pileurt samt iberisk skovsnegl, plettet voldsnegl og mink. De invasive arter overtager pladsen for de arter, der værdsættes i forhold til god biodiversitet.

4.2 Anbefalinger til rekreative hensyn

Friluftsliv kan opdeles i det almene uorganiserede friluftsliv, hvor folk på egen hånd er aktive i det fri og i det organiserede friluftsliv i f.eks. sportsfiskerforeninger, spejderorganisationer og idrætsforeninger.

De vigtigste områder for friluftslivet er strandene/kysterne, skovene og de store å-systemer. Herudover findes der mange oplevelsesrige og varierede landskaber (de åbne værdifulde landbrugslandskaber med vidde, kuperede områder, områder med mange små skove og hegn, kulturhistoriske steder m.m.), som, kombineret med de mange mindre veje, er særdeles velegnede til vandre- og cykelture.

Det er vigtigt for friluftslivet, at man kan komme rundt i landskabet. Offentligheden må færdes i skove og langs kyster samt på visse andre u-dyrkede arealer. Det tætte net af mindre veje, markveje evt. suppleret med nye stianlæg er i den forbindelse af stor betydning for friluftslivet.

Naturrådets forslag er derfor,

- At der i samarbejde mellem statsskovdistrikter, kommuner og private lodsejere tilvejebringes de fornødne arealer til en udbygning af stisystemerne, herunder arealer til rekreativt ophold i tilknytning til stisystemer og væsentlige rekreative områder indenfor Grønt Danmarkskort når dette er foreneligt med Grønt Danmarkskorts formål om at styrke biodiversiteten.
- Dispositioner, som forhindrer opretholdelsen eller forringer værdien af nationale og regionale vandre- og cykelruter, må ikke foretages.
- Det rekreative brug af det åbne land skal ske på et bæredygtigt grundlag under hensyntagen til natur, miljø og lokalbefolkning.
- Stier og veje, som giver adgang til områder i Grønt Danmarkskort ikke må nedlægges. Stier og veje, der giver adgang til natur i øvrigt, skal undgås nedlagt eller - i givet fald - erstattet.
- Alle involverede parter skal høres inden der træffes beslutning om inddragelse af nye rekreative områder.

4.3 Anbefalinger til lodsejerinddragelse og frivillighed

4.3.1 Naturrådets anbefalinger om frivillighed

Naturrådet (dog undtaget nedenstående foreninger) lægger stor vægt på, at enhver udpegning for at udvikle naturen på private arealer skal gennemføres via dialog og ad frivillighedens vej. Det forventes at myndighederne retter direkte henvendelse til de berørte lodsejere forud for opstart af ethvert påtænkt naturforbedringsprojekt. Således er man som lodejer med til at præge udviklingen, tilføje lokalkendskab og har mulighed for at fravælge udpegningen, hvis projektet ikke er hensigtsmæssigt i forhold til arealets benyttelse.

Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ornitologisk Forening og Naturhistorisk Forening Nordsjælland finder, at det generelt er borgere, organisationer, erhverv og lodsejere, der skal inviteres ind i processen om forventningerne til udviklingen i den enkelte kommune. En proces med dialog og frivillighed, som ideelt indeholder god tid til at udtænke idéer og til at debattere dem. Alt sammen inden kommunalbestyrelsen efterfølgende træffer beslutning om blandt andet Grønt Danmarkskort i kommuneplanen.

4.3.2 Erhvervets anbefaling til realisering af projekter

Planlægning

Planlægningen af naturprojekter anbefales organiseret på en ny måde. Kommunen skal fortsat være tovholder, men der skal åbnes mulighed for, at nye netværk kan organisere sig således at forskellige typer ressourcer kan kobles på nye måder, og dermed være med til at skabe nye forretningsområder og aktiviteter, der giver nyt liv også i de helt små samfund.

Detaljeret projektplanlægning sikrer transparens

For hver enkelt udpegning skal der udarbejdes en detaljeret plan hvor formål, analyse (f.eks. hvis areal ved udpegningen vil ændre status i forhold til §3 eller Natur 2000). Af planen skal "milestones" for gennemførelsen og den fremtidige pleje og vedligeholdelse endvidere fremgå.

Planen med tilhørende analyser er udgangspunktet for aftalegrundlaget i aftaler ml. lodsejer og myndighed. Lodsejerne skal kunne indgå i aftalerne på et oplyst grundlag – projektmetoden sikrer dette. Høring af andre berørte lodsejere, naboer og andre interesserede kan/skal finde sted i perioden hvor planen udarbejdes.

Den afsluttede plan

Når planen er afsluttet udformes en kontrakt mellem lodsejer og planmyndighed f.eks. med juridisk udgangspunkt i etablerede aftaleformater (forpagtningsaftaler, aftaler om leje af jagtarealer, fiskeret mv).

Kontrakternes løbetid aftales, og som eksempel kunne der aftales en løbetid på 20 år, hvor vilkårene skal tages op til drøftelse hvert 5 år samt hver gang kommunen udarbejder/reviderer de involverede planer.

Der aftales nødvendige ændringer hvis kontraktændring/ophør begrundet ved ændringer brug af i landbrugsbedriften f.eks. udvidelse af husdyrholdet, ligesom alle andre ændringer salg af ejendom mmm. kan gøre en ny/ændret aftale nødvendig.

Lodsejerne skal ifølge aftalegrundlaget kunne trække deres arealer ud igen, hvis et projekt vil medføre, at der kommer væsentlige ændringer i ejer- og brugsretten til deres arealer.

4.4 Varetagelse af landbrugets og det private skovbrugets interesser

Udpegning af arealer til det Grønne Danmarkskort og efterfølgende igangsættelse af aktiviteter i relation til Grønt Danmarkskort må altid ske på grundlag af en faglig, bæredygtig og økonomisk forsvarlig planlægning. Landbruget og det private skovbrug ønsker, at der i hele forløbet skabes den rette balance mellem naturmål og produktionsinteresser i udpegningerne til det Grønne Danmarkskort. Landbruget og det private skovbrug har

generelt en positiv tilgang til naturforbedringer, men har selv sagt også et behov for klar hensynstagen til den erhvervsmæssige arealanvendelse.

Nordsjællands Landboforening, Landbrug & Fødevarer og Dansk Skovforening vil bidrage til processen i naturrådet omkring udarbejdelsen af anbefalinger til Grønt Danmarkskort på et overordnet plan, hvorfor efterfølgende er at betragte som generelt forslag til processen:

Anvendelse af markblokkort (GIS) i udpegningsprocessen giver mulighed for specifik og målrettet planlægning på tværs af kommunegrænser. Markblokkortene indeholder præcise og opdaterede oplysninger om den aktuelle landbrugsaktivitet, herunder om arealerne er i omdrift, om der er permanent græs, om der er naturplejeaftaler mv. Kortene indeholder tillige oplysninger, som gør det nemt, at finde frem til den aktør, som har interesserne på arealerne. Anvendelse af informationerne, som er tilgængelige i markblokkortene, kvalificerer udpegningsgrundlaget og vurderingen af de samfundsøkonomiske konsekvenser ved evt. konkrete forslag.

Etablering af beskyttelseszoner omkring husdyrbrugene for at undgå uhensigtsmæssige konsekvenser af udpegningen. I disse beskyttelseszoner på op til 2,5 km for husdyrhold over 100 dyreenheder (DE) bør der ikke udpeges arealer til Grønt Danmarkskort eller planlægges aktiviteter, der kan medføre begrænsninger i udnyttelsen af landbrugsejendommens drift. Udpegninger indenfor beskyttelseszoner kan begrænse muligheden for udvidelse eller fortsat drift af igangværende landbrugsaktiviteter. Oplysning om antal og størrelse af beskyttelseszoner er tilvejebragt fra de enkelte kommuners registreringer af husdyrbrug. Mere detaljeret beskrivelse af afstandskrav fremgår af erhvervets input i bilag 1.

Lodsejerinddragelse, frivillighed og konsekvensvurdering sikrer en bæredygtig og økonomisk forsvarlig planlægning. Udpegnings af private arealer uden forudgående lodsejerinddragelse af berørte lodsejere vil skabe modvilje og opfattes som en krænkelse af retssikkerheden. Lodsejere må ikke pålægges uforudsigelige og unødige byrder i form af skærpet praksis, reducerede udviklingsmuligheder eller ejendomsværditab ved udpegnings af arealer med jordbrugsmæssige interesser. Ligeledes bør der ved hver udpegnings foretages en konsekvensvurdering så indgåelse af aftaler sker på et oplyst grundlag. Vurderingen kan samtidig danne grundlag for at der udbetales økonomisk kompensation for eventuelle tab for den enkelte lodsejer. Ved at lægge disse principper til grund for planlægning og udpegnings vil de enkelte lodsejere føle at deres retssikkerhed øges, hvilket er en væsentlig motivationsfaktor for at indgå i naturforbedringsprojekter.

Udpegninger bør primært tage udgangspunkt i eksisterende natur af høj kvalitet. Under hensynstagen til de foregående nævnte principper bør eventuelle udpegninger hvile på faglige overvejelser af, hvorfor arealerne ønskes med i Grønt Danmarkskort. Den biologiske mangfoldighed styrkes ikke ved at udpege en række produktionsarealer til potentiel natur. Derimod vil det være naturligt at rette fokus mod arealer, som i forvejen har en høj naturværdi. I vejledningen om Grønt Danmarkskort og Naturbeskyttelsesinteresser fremgår det, at de områder der skal indgå i det grønne Danmarkskort er områder: *hvor naturindholdet på forhånd er stort eller har stort potentiale for forbedring, og hvor tiltag for naturen kan iværksættes omkostningseffektivt.*

I forbindelse med udarbejdelse af et nationalt grønt Danmarkskort bør det sikres, at der på tværs af kommunegrænserne er ensartede definitioner, som grundlag for arealudpegninger.

Landbruget og det private skovbrugserhverv foreslår endvidere, at oplagte økologiske trædesten i det Grønne Danmarkskort kan være kirkegårde, parker, grøftekanter/vejrabatter, kolonihaver, golfbaner med naturlige vandhuller, gravhøje m.fl., som i forvejen rummer en biologisk mangfoldighed, som ville nyde godt af yderligere opmærksomhed.

4.5 Varetagelse af naturbeskyttelses – og benyttelses interesser

4.5.1 Naturhistorisk Forening for Nordsjælland

Overordnede bemærkninger til forslag til Grønt Danmarkskort:

De økologiske forbindelser skal være af en sådan beskaffenhed og størrelse, at også større dyr vil benytte dem, da de større dyr har stor betydning for nogle hvirvelløse dyr og flere planters mulighed for spredning. Naturindholdet i **små naturarealer** kan umiddelbart synes ret ubetydeligt, men arealerne er betydningsfulde i forhold til især flyvende dyr som for eksempel sommerfugle, svalers behov for ler til redbygning, trækfugles fouragering i træktiden m.v.

De militære arealer bør indgå i det Grønne Danmarkskort, da de indeholder en rig biodiversitet og ofte har en varieret natur.

Kysterne, fjordene og strandengene bør indgå i det Grønne Danmarkskort, da de ligeledes indeholder en rig biodiversitet og kan fungere som økologiske forbindelser.

4.5.2 Dansk Botanisk Forening

De seks kommuner, Naturrådet dækker, er begunstiget af store værdifulde naturområder:

Skove, søer, moser, enge, heder, overdrev og kyster.

Dansk Botanisk Forening peger på forbindelser mellem de vigtige naturområder.

Vi peger på arealerne langs vandløbene, hvor der er potentiale for forbedring og genopretning af natur/ny natur.

Over tid (gen)skabelse af enge og moser og - i ådale - pleje af tørre dalsider.

Omfordeling eller plejeaftaler, hvor kommunerne f.eks. bekoster rydning og hegning.

Grundlaget er lodsejerinddragelse og frivillighed.

Et vigtigt landskabselement, som skaber forbindelse mellem naturområder, er naturligvis den lange kystlinje. Kysten bør vurderes af de enkelte kommuner med henblik på muligheder for naturforbedringer. Vigtige indsatser er græsning/slåning af tilgroede strandenge, hvor der er - eller har været- registreret sjælden engflora og pleje af tilgroede kystskrænter med sjælden tørbundsvegetation. Bekæmpelse af rynket rose er stadig et vigtigt indsatsområde.

Vi peger også på potentialet i de offentlige arealer og mange kilometer grøfter og skrænter igennem naturområder og i det åbne land. En optimal slåning af arealerne udenfor sommerperioden (og fjernelse af det afslåede) kan undertrykke dominerende og invasive arter og give ro til mere divers natur - ofte tørbundsflora, frøsætning og insekters og padders spredning. Flere kommuner landet over har udviklet ny praksis for slåning af grøftekanter for at styrke biodiversiteten.

4.5.3 DN - Naturen er vigtig for vort samfund

Naturen og naturens udvikling er vigtig for vort samfund. Derfor er processen omkring kommuneplanens tilblivelse særlig vigtig, mener vi i Danmarks Naturfredningsforening.

Borgere, organisationer og erhverv skal inviteres ind i processen om forventningerne til udviklingen i den enkelte kommune. Og det skal ske på en sådan måde, at der ikke alene skabes forståelse og accept, men også mest mulig opbakning til kommuneplanens indhold om bedre vilkår for en mangfoldig natur.

Den enkelte borger har naturligvis ikke vetoret. Vi har og ønsker fortsat at have et demokrati. Det gør det dog ikke mindre vigtigt, at der skal bygges på dialog. Også natur-, bruger- og erhvervsorganisationer skal – alt efter emne

– inddrages. En proces, som ideelt indeholder god tid til at udtænke idéer og til at debattere dem. Alt sammen inden kommunalbestyrelsen efterfølgende træffer beslutning om blandt andet Grønt Danmarkskort i kommuneplanen.

Udgangspunktet har for Danmarks Naturfredningsforening været lovgivernes aftalegrundlag og intentioner om at skabe vilkår, så at vi alle kan få varetaget naturbeskyttelsesinteresserne og medvirke til, at der værnes om landets natur og miljø. Ud fra lovens formålsparagraf vil det nemlig give grundlag for at udviklingen i samfundet "kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand".

For husdyrbrugene virker det beroligende, at husdyrbrug ikke forudsætter planlægning iht. planloven udover nogle retningslinjer for placering af driftsbygninger og driftsanlæg på de store husdyrbrug.

Miljøstyrelsen har i øvrigt slået fast, at "... udpegninger til Grønt Danmarkskort ikke i sig selv vil kunne få nogen betydning, da området reguleres af husdyrlovgivningen og eksisterende lovlig anvendelse vil kunne fortsætte uanset udpegninger til kommuneplanen".

Til trods for disse klare udmeldinger har Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ornitologisk Forening og Naturhistorisk Forening Nordsjælland læst, at der er udtrykt ønske om oprettelse af "beskyttelseszoner" omkring husdyrbrug til beskyttelse mod udvikling i naturen!

Sådanne "beskyttelseszoner" er i modstrid med planlovens bestemmelser – og ligger dermed udenfor kommuneplanens område. Ønsker husdyrbrugene beskyttelse mod planter, dyr og andre naboer, skal fokus sættes på lovgivningen om husdyrbrugene. For kommuneplanerne kan ikke bruges til det!

Det ville i øvrigt være stærkt begrænsende for samfundets udvikling og naturens vilkår, hvis kommuneplanlægningen kun måtte vedrøre de resterende arealer uden for de foreslåede "beskyttelseszoner"s orange cirkler!

I Naturrådet for Nordsjælland har Danmarks Naturfredningsforening været med til at skabe denne rapport's mange gode forslag til arealudpegninger, der kan indgå i kommunens Grønt Danmarkskort. Vi håber, at Naturrådets rapport viser, hvor en politisk opbakning vil kunne hjælpe naturen.

En anden opgave er, at kommunalbestyrelsen også har til opgave at angive og fastlægge retningslinjerne for Grønt Danmarkskort i kommuneplanen.

Denne opgave er vigtig, fordi den indledende udpegnings på kort – i sig selv - ikke skaber offentlig adgang til strandene og beskyttelse af sårbar natur, som er centrale og vigtige hensyn, som fortsat skal varetages. Her er det retningslinjernes formulering, som er vigtig.

Kunsten er, at vi fortsat skal værne om et godt miljø og en righoldig natur, samtidig med at fællesskabet - kommunen, virksomheder og borgere – skal have muligheder for udvikling.

Lovgivningen lægger da også op til, at kommunalbestyrelsen i højere grad skal bære det politiske ansvar for den fysiske planlægning. Baseret på en åben demokratisk proces, hvor planforslag lægges frem til offentlig høring og debat, så at alle interesser og synspunkter kan komme til orde.

Til inspiration i arbejdet med kommunalbestyrelsens retningslinjer for Grønt Danmarkskort er det vigtigt at være opmærksom på:

- Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser skal medtages, herunder eksisterende Natura 2000-områder på land og andre beskyttede naturområder samt økologiske forbindelser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser.
- Kommunalbestyrelsens prioritering af naturindsats skal dække både inden for og uden for Grønt Danmarkskort.
- Planloven anvender udtrykket: 'økologiske forbindelser'. Det er indtrykket, at fra landbrugsside er der modstand mod dette udtryk, formentlig fordi det misforstås som forbindelser, hvor der skal dyrkes økologisk.

I Danmarks Naturfredningsforening betegner vi ofte disse forbindelser som 'spredningskorridorer'. – Det er ikke lovens ord, men så undgås misforståelser.

- Prioriteringen af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort skal angives.
- Kommunen skal i sin detaljerede planlægning og administration af lovgivningen fastlægge, hvordan den vil vægte hensynet til områderne i Grønt Danmarkskort.
- Hvordan sikres at f.eks. græsslåning ikke går ud over sjældne blomster eller fugle på rede?
- Kommunen skal oplyse, hvordan Grønt Danmarkskort over tid søges realiseret og forbedret, så natur og biodiversitetsværdierne bevares og udvikles mod større og bedre sammenhængende naturområder.

Kommuneplanens retningslinjer for naturinteresser skal både omfatte de hidtidige retningslinjer for naturinteresserne og retningslinjer for Grønt Danmarkskort. I praksis kan en kommune vælge at samle disse retningslinjer til et samlet hele.

Loven lægger op til en forenkling, men *ikke* en forringelse af naturvaretagelsen i forhold til den gældende kommuneplan.

4.5.4 Danmarks Sportsfiskerforbunds Naturrådsanbefalinger

Danmarks Sportsfiskerforbund tager med sine anbefalinger udgangspunkt i ådale omkring § 3 vandløb. Ådale, med deres enge, overdrev og rindende vand, er natur, der under de oprindelige forhold, rummer en meget høj biodiversitet, og er livsvigtige for blandt andet fisk, insekter, fugle, store græssere, flagermus samt kræsne og sjældne typer af flora. Udover høj biodiversitet og rekreative værdier er ådalene meget vigtige klimaregulatorer, hvis enge med genslyngede åforløb atter får lov til at regulere hastigheden og mængden af vandet på dets vej mod havet.

De fleste ådale er allerede udpeget af kommunerne, og vores udpegninger er et supplement dertil.

I vores udpegninger forventer vi, at Staten lever op til sin forpligtigelse i EU's vandrammedirektiv om opnåelse af god økologisk tilstand for alle vandområder.

Vi anbefaler, at kommunerne indleder en dialog med de lodsejere, som for eksempel Naturstyrelsen, HOFOR og Bane Danmark, der har jord, hvor man med få midler kan skabe grønne korridorer til glæde for de hårdt trængte insekter, fugle, flagermus og planter.

Mange steder er der mulighed for at opnå synergigevinster, hvis den nye natur målrettes og tænkes sammen med øvrige hensyn. For eksempel kan udtagning eller omfordeling af landbrugsjord i ådalene skabe ny, værdifuld og mere sammenhængende natur samtidig med, at udvaskningen af næringsstoffer nedsættes, grundvandet beskyttes og vandmiljøet forbedres. Udledningen af drivhusgasser kan også mindskes ved at udtage de mest kulstofholdige lavbundsjord. Bedre natur, miljø og klima og øget udvikling i landbruget kan og skal således gå hånd i hånd. Vi er klar over, at dette ikke er omkostningsfrit og henstiller til, at kommuner og lodsejere udnytter mulighederne i staten og EU's landbrugsstøtteordninger.

Vi anbefaler, at lodsejerinddragelse og frivillighedsprincippet bliver grundlaget for udarbejdelsen af Det Grønne Danmarkskort, men vi kan ikke gå ind for landbrugets ønske om beskyttelseszoner omkring husdyrbrug samt "fredning" af intensivt drevne marker i sårbare naturområder. Som Natur og Landbrugskommissionen skriver i forordet til deres rapport fra 2013

"Samfundet og de grønne interesser må acceptere, at landbruget som alle andre erhverv skal have lov til at udvikle sig. Ligesom landbruget må anerkende, at det omgivende samfund har brug for en rig natur og et rent miljø. Der er mange muligheder for at finde løsninger, som både kan give udvikling i landbrugserhvervet, beskytte miljøet og skabe mere og rigere natur. Natur, miljø og vækst er ikke nødvendigvis modsætninger, men kan og skal arbejde sammen."

Vi håber, at vi med vores forslag kan være med til at skubbe udviklingen i den rette fælles retning.

4.5.5 DOF Nordsjælland

DOF Nordsjælland stiller mod at udpege forslag til arealer i Grønt Danmarkskort med baggrund i DOFs natursyn, som bygger på 3 søjler:

Diversitet, dynamik og autenticitet.

Høj naturkvalitet er målsætningen for såvel de relativt uberørte, som for de menneskeskabte naturtyper.

Naturkvaliteten kan i mange tilfælde måles på mangfoldigheden og mængden af fugle.

I DOFs øjne er naturkvaliteten høj, hvor naturens egen dynamik råder, mens den er lavere, hvor mennesket sætter sit præg på landskabet. Urørt skov og vildnis har høj prioritet hos fuglene og DOF.

Dog støtter vi bevarelse og pleje af halvkulturer, som ferske enge, strandenge og heder for at sikre den mosaikstruktur, som Danmarks naturlige flora og fauna er tilpasset.

Nogle fugle er generalister, andre er specifikke i valg af levesteder som ovennævnte. Derfor er bevarelsen af de specifikke naturtyper en forudsætning for disse fuglearters overlevelse.

Bestandene af det åbne lands fugle viber, lærker, stære, bomlærker og agerhøns er stærkt nedadgående.

Sammenhængen mellem forskellige naturtyper i landskabet er vigtig. For mange fugle gælder, at de har rede i en naturtype, men finder føde i en anden.

Vores forslag til Grønt Danmarkskort afspejler ovenstående – at vi peger på større sammenhængende arealer med forskellige naturtyper - og driftstyper, som tilgodeser fugle med bestande i tilbagegang.

Vores tilgang til udpegningerne til Grønt Danmarkskort har været med baggrund i vores kendskab til fuglelivet i de enkelte kommuner, nok mere end indholdet i de digitale kort, som flere har problemer med af forskellige grunde, men vores tilgang er naturligvis med tanke på Grønt Danmarkskort og fokus på mere sammenhængende natur.

4.5.6 Dansk Vandrelaug – Den gode vandresti, kort fortalt

- Har så meget natursti som muligt
- Undgår asfalt
- Har så lidt grusvej som muligt
- Passerer udsigtspunkter og naturscenarier samt om muligt kulturelle punkter
- Er afvekslende
- Undgår befærdede veje og industrialiserede områder
- Er godt afmærket og har gode henvisninger til andre stier og oplevelsespunkter
- Er tilgængelige

Jo mere stien opfylder ovennævnte betingelser, jo bedre er den.

4.5.7 Hellebæk Kohaves Venner

Hellebæk Kohaves Venner mener, at det er et samfundsmæssigt problem, at biodiversiteten i Danmark er i tilbagegang. Det bør derfor være et centralt formål med den danske naturforvaltning og -beskyttelse at standse denne negative udvikling. Der bør derfor i Danmark prioriteres arealer, hvis formål er natur. Hellebæk Kohaves Venner ønsker derfor, at der:

1. Udpeges arealer som prioriteres til natur.
2. At de drives og plejes med fokus på at arealernes hovedformål er natur (fx at skovdrift ophører over en periode og der gennemføres fornøden pleje af arealerne, med fokus på at opretholde og fremme en høj biodiversitet)
3. Gennemføres natur- og biodiversitetsfremmende indsatser i lysåben natur, som fx naturplejegræsning
4. At stat, regioner og kommuner går forrest og viser det gode eksempel ved at prioritere arealer til natur og pleje dem hensigtsmæssigt

5. At behovet for plads til natur nødvendiggør at også private lodsejere bidrager, men at det skal ske på frivillig basis
6. At indsatsen for nye naturarealer sker omkostningseffektivt"

4.5.8 Friluftsrådet

Friluftsrådets primære ønske til Det Grønne Danmarkskort er, at det skal være medvirkende til at skabe større, sammenhængende naturområder med en stor variation af naturtyper – til glæde for såvel en øget biodiversitet som gode naturoplevelses- og friluftsmuligheder for befolkningen. Friluftsrådet opfordrer til, at kommunerne i udmøntningen af Det Grønne Danmarkskort i kommuneplanerne har fokus på at skabe sammenhæng mellem naturområder tværs af kommunegrænser, hvor dette er relevant i forhold til den lokale natur.

Friluftsrådet vil gerne understrege mulighederne i udpegning af potentielle naturområder, der kan sikre sammenhæng mellem eksisterende naturområder, og som derved kan have en positiv effekt for biodiversiteten og kan give bedre friluftsoplevelser. Vi vil derfor opfordre til, at udpegningerne til Det Grønne Danmarkskort ikke kun baserer sig på områder, hvor der i dag er et højt naturindhold, men at der også skeles til områder, der kan sikre sammenhæng mellem naturområder, hvor en højere naturkvalitet kan opnås gennem indsatser over tid. Friluftsrådet noterer sig ønsket om at sikre beskyttelseszoner rundt om husdyrbrug. Dette kan vi ikke anbefale og ønsker ikke dette gennemført, da de pågældende områder kan indeholde værdifuld natur, som vi mener skal indgå i Det Grønne Danmarkskort.

Friluftsrådet vil gerne pege på jordfordeling som et potentielt redskab til at sikre mulighed for sammenhængende naturområder. Det kan eksempelvis medføre udtagning af landbrugsjord mellem naturområder og således sikre synergi i naturindsatsen i et større område.

For friluftslivet er skovene, kysterne, det åbne land med overdrev, enge, ådale og udyrkede arealer, søer og vandløb af særlig betydning. Men også grønne områder i og omkring byerne er vigtige for at kunne dyrke mange forskellige slags friluftsliv, skabe god og varieret natur og sikre en forbedring af biodiversiteten.

Friluftsrådet ser Det Grønne Danmarkskort som en helt central måde at sikre en god naturudvikling gennem kommuneplanerne, hvor udviklingen af biodiversiteten og rammerne for friluftslivet kan gå hånd i hånd.

Friluftsrådet ønsker samtidig en bred involvering af relevante lokale aktører i processen omkring udmøntningen af Det Grønne Danmarkskort i de enkelte kommuners kommuneplaner.

5. Konkrete arealudpegninger

Afsnittet rummer arealer, der ønskes medtaget i Grønt Danmarkskort som supplerende til grundkortet. Der er endvidere en indstilling om udtagning af et areal fra grundkortet.

5.1 Arbejdet med indtegning af konkrete arealer

Arealerne er angivet i tilfældig rækkefølge. Der er således ikke tale om en prioritering.

I afsnittet har forslagsstillerne selv – eller med hjælp fra sekretariatskommunen - tegnet et polygon for at markere det område, som ønskes at indgå i Grønt Danmarkskort.

Markeringen er foretaget i GIS programmet KortInfo. Der er arbejdet på et overordnet niveau og derved med begrænset detaljeringsgrad. Det forventes at kommunernes viden og indsigt anvendes i deres endelige udpegninger.

Med udgangspunkt i udpegningernes beskrivelser og begrundelser er det derfor Naturrådets forventning, at kommunerne i den konkrete sagsbehandling professionelt vil kunne tilpasse forslagene og få polygonernes lige streger tilpasset landskabets- og naturens bugtede linjer.

Ved hvert forslag til udpegning er der 4 kort:

- Et luftfoto over det konkrete areal
- et kort med polygonen, som konkret udpegning,
- et kort, hvor udpegningen ses i sammenhæng med beskyttelseszoner og markblokkort
- et kort, hvorpå det ses, hvordan udpegningen skaber sammenhæng med eksisterende natur og øger biodiversiteten.

Der blev oprindeligt udpeget 51 forskellige konkrete arealer. Af disse fik nr. 16 efterfølgende sit eget afsnit (A. Jægerspris landbrugslandskab) og nr. 18, 40, 42 og 50 blev slettet af forslagsstillerne. Den oprindelige nummerering er opretholdt hvorfor der er "huller" i rækken.

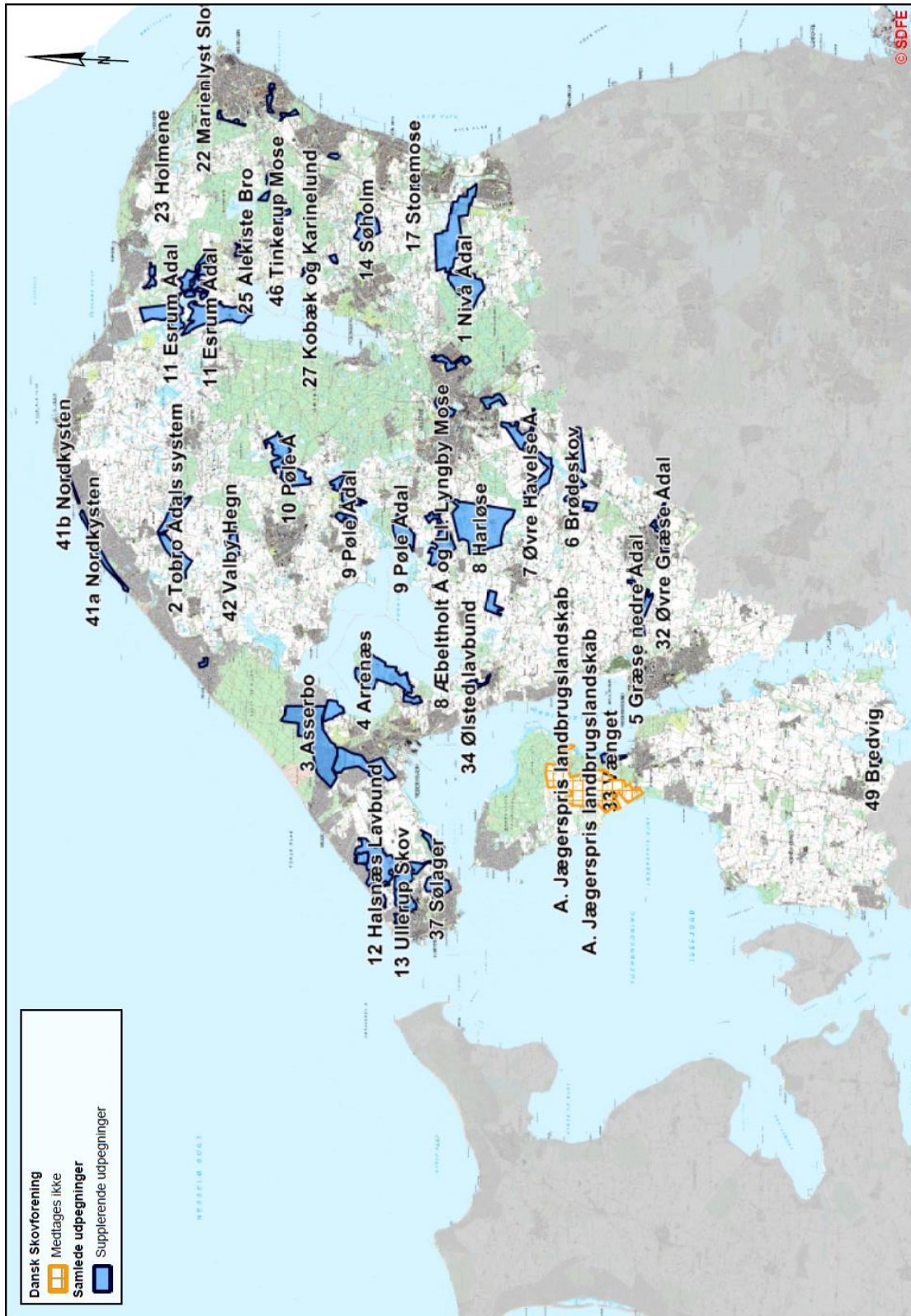
5.2 Generelle udtalelser til udpegningerne

Landbrug & Fødevarer, Nordsjællands Landboforening og Dansk Skovforening har følgende bemærkninger:

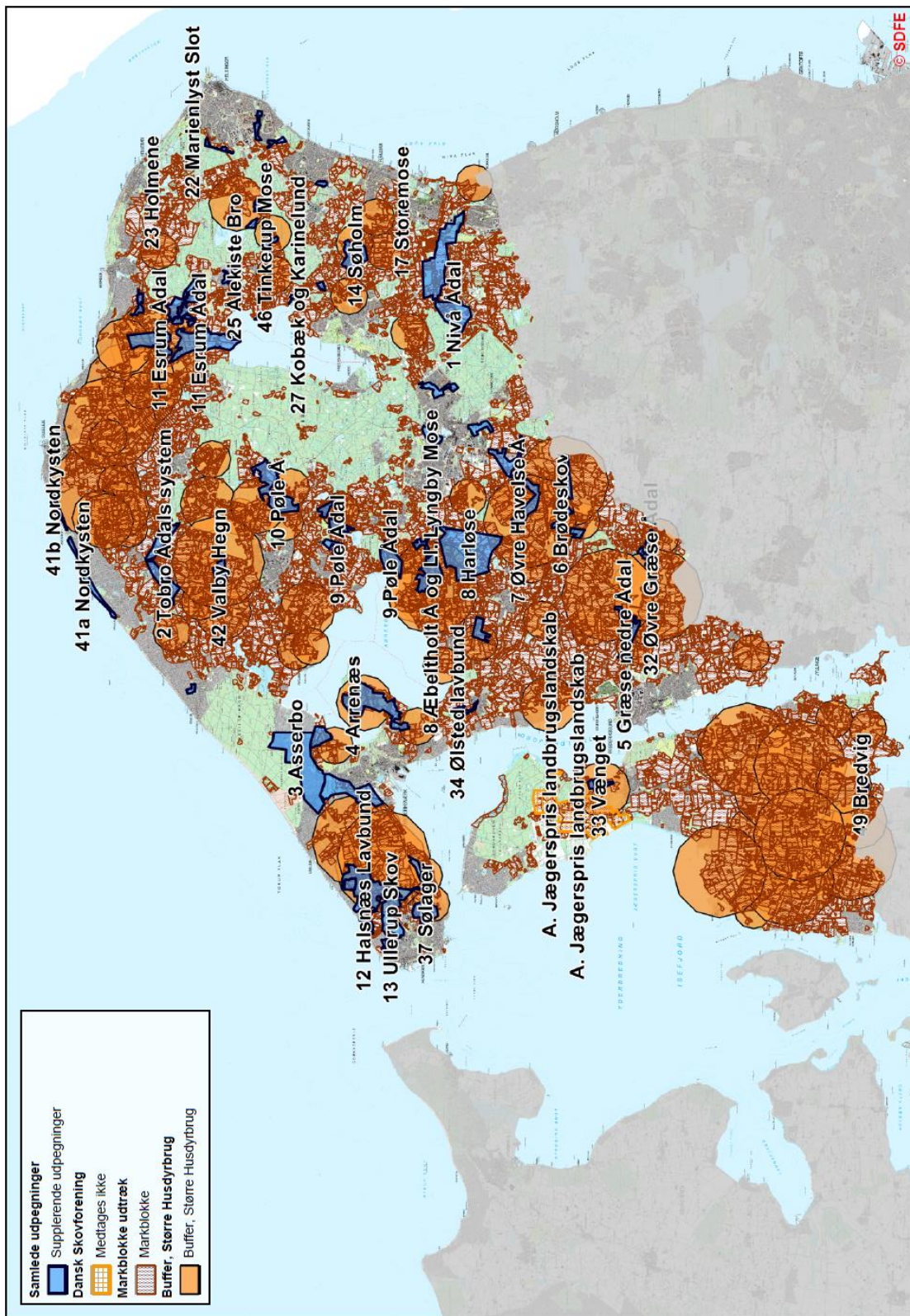
Vi har noteret os at der er 47 forslag med ønsker til Grønt Danmarkskort.

Vi vil ikke foretage nogen form for bedømmelse af disse konkrete forslag, men blot gøre opmærksom på at vi forventer følgende punkter opfyldt i forbindelse med kommunernes arbejde med forslagene.

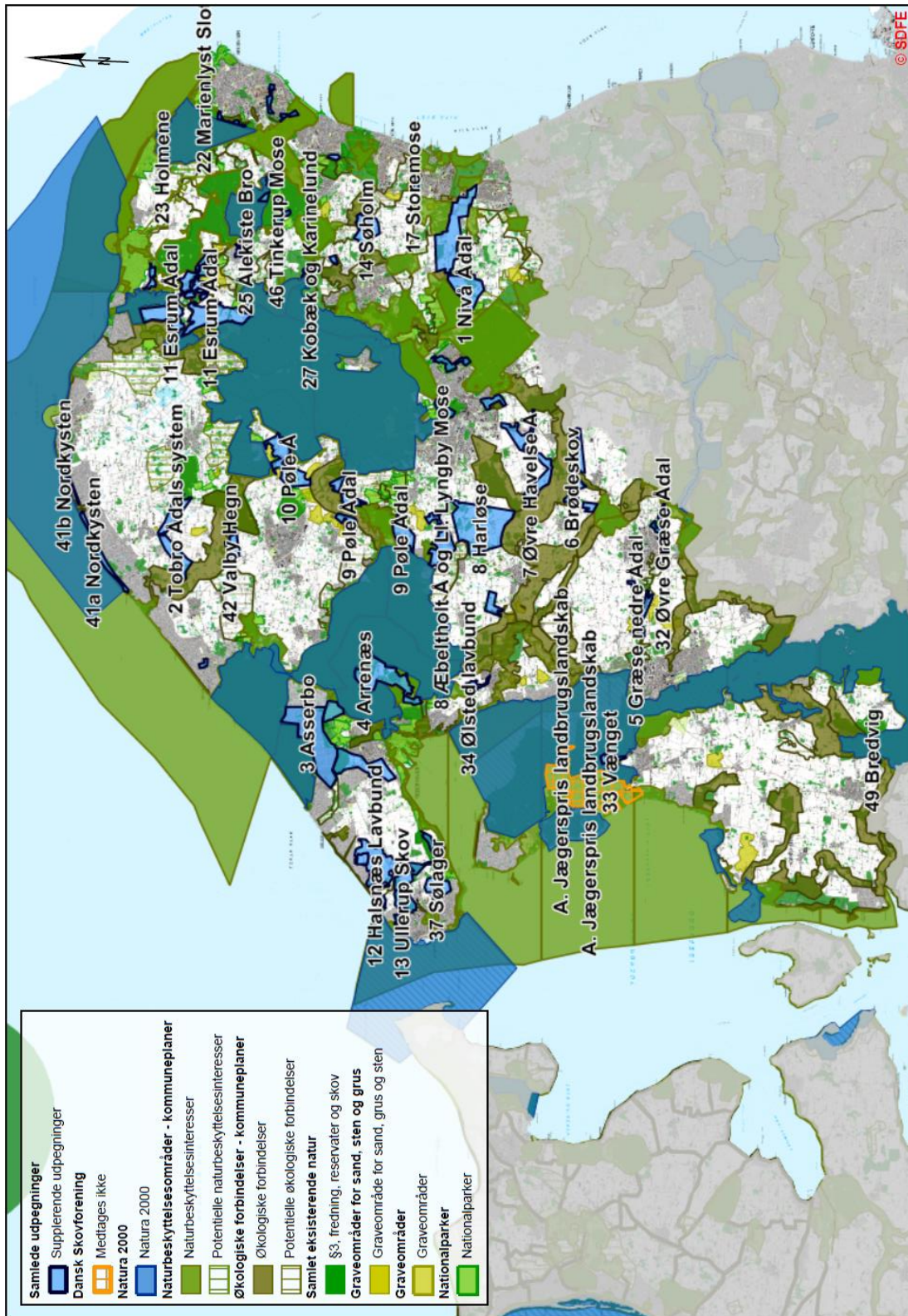
- Som en del af kommunens forberedende arbejde skal markblokkort indgå i afgrænsningerne af de udpegede arealer
- Ligeledes skal beskyttelseszoner omkring husdyrbrugene indgå for at undgå uhensigtsmæssige konsekvenser af udpegningen.
- Realisering af et forslag, skal ske på basis af frivillighed og i løbende dialog med lodsejere og interesserede borgere.
- For hver enkelt udpegning skal der udarbejdes en detaljeret plan hvor formål, analyse (f.eks. hvis areal ved udpegningen vil ændre status i forhold til §3 eller Natur 2000). Af planen skal "milestones" for gennemførelsen og den fremtidige pleje og vedligeholdelse endvidere fremgå.
- Når planen er afsluttet udformes en kontrakt mellem lodsejer og planmyndighed f.eks. med juridisk udgangspunkt i etablerede aftaleformater (forpagtningsaftaler, aftaler om leje af jagtarealer, fiskeret mv).
- Der aftales nødvendige ændringer hvis kontraktændring/ophør begrundet ved ændringer brug af i landbrugsbedriften f.eks. udvidelse af husdyrholdet, ligesom alle andre ændringer salg af ejendom mmm. kan gøre en ny/ændret aftale nødvendig.
- Lodsejerne skal ifølge aftalegrundlaget kunne trække deres arealer ud igen, hvis et projekt vil medføre, at der kommer væsentlige ændringer i ejer- og brugsretten til deres arealer.

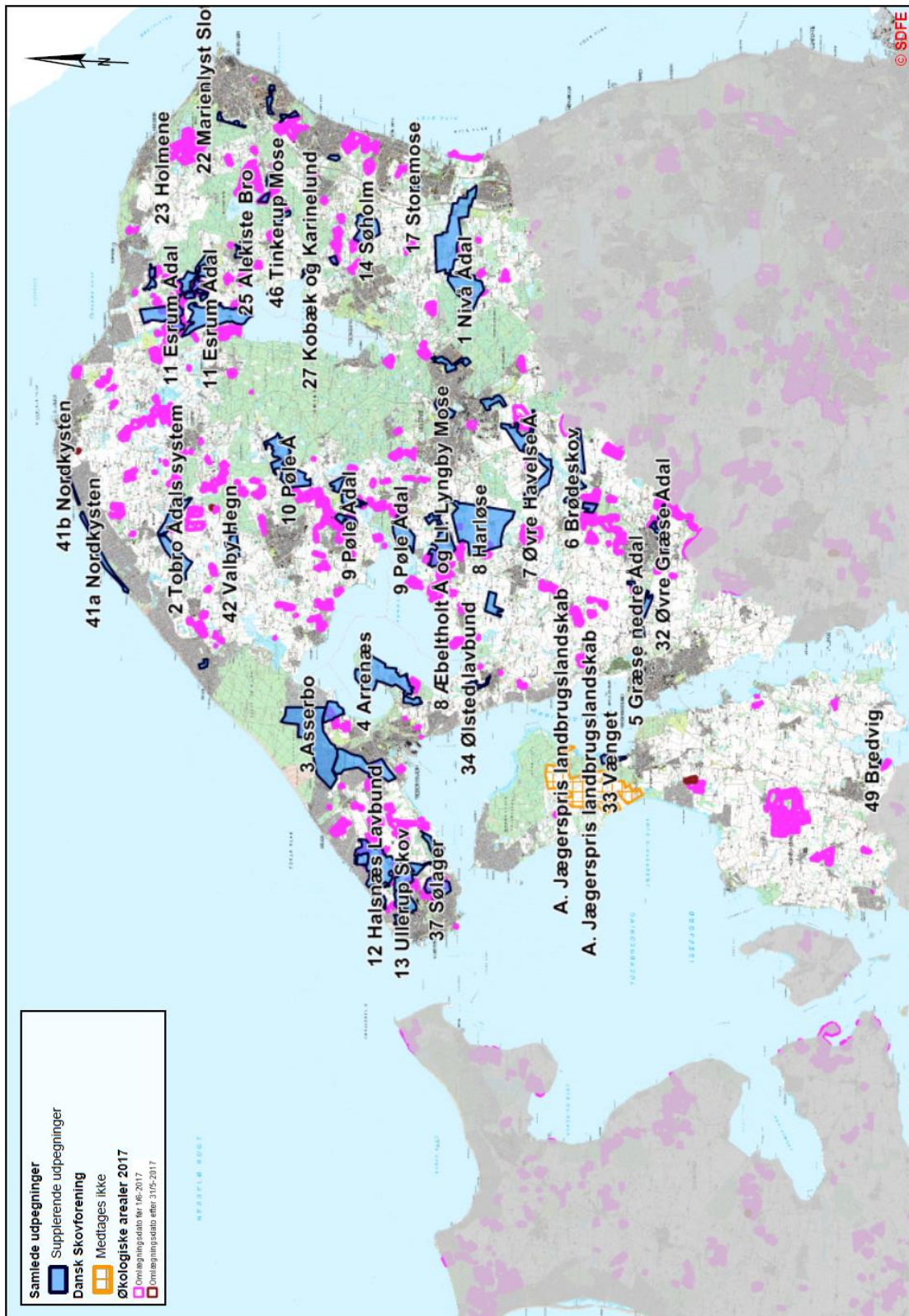
Samtlige konkrete arealudpegninger til supplerung eller udtagning af grundkortet.

Samtlige konkrete arealudpegninger, markblokkort og beskyttelseszoner om større husdyrbrug.

Samtlige konkrete arealudpegninger og grundkortet.

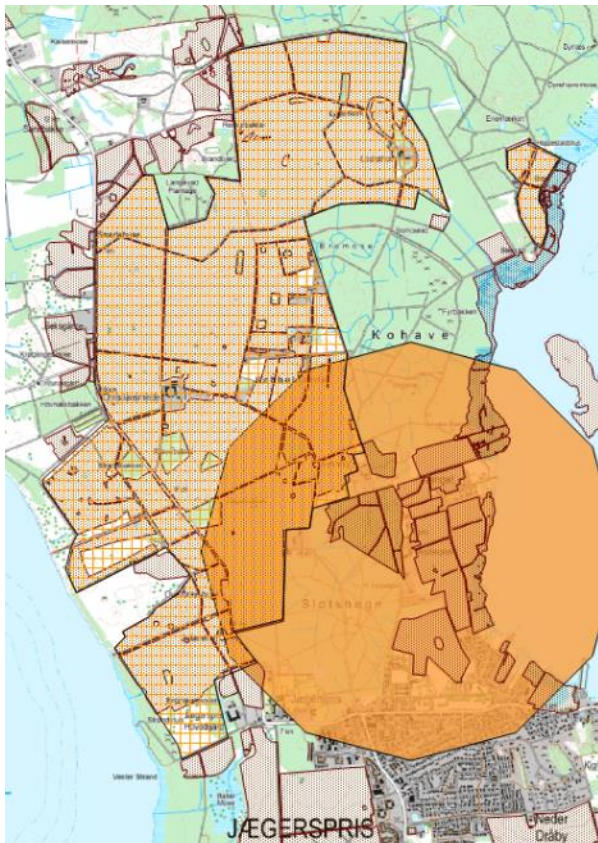
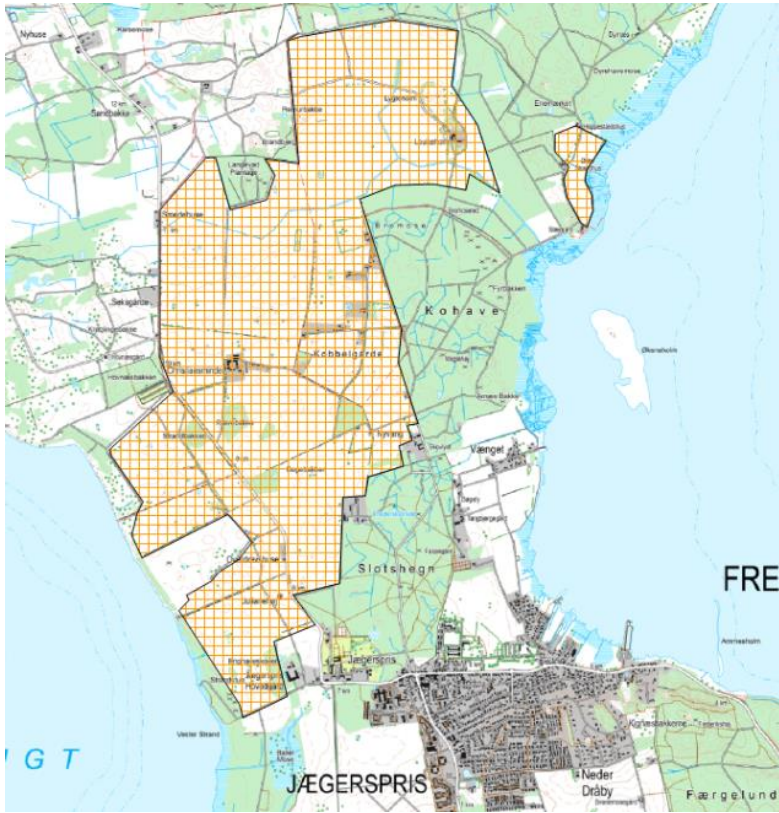
Kort over arealudpegninger og økologiske marker.

5.3 Reduktion af grundkort

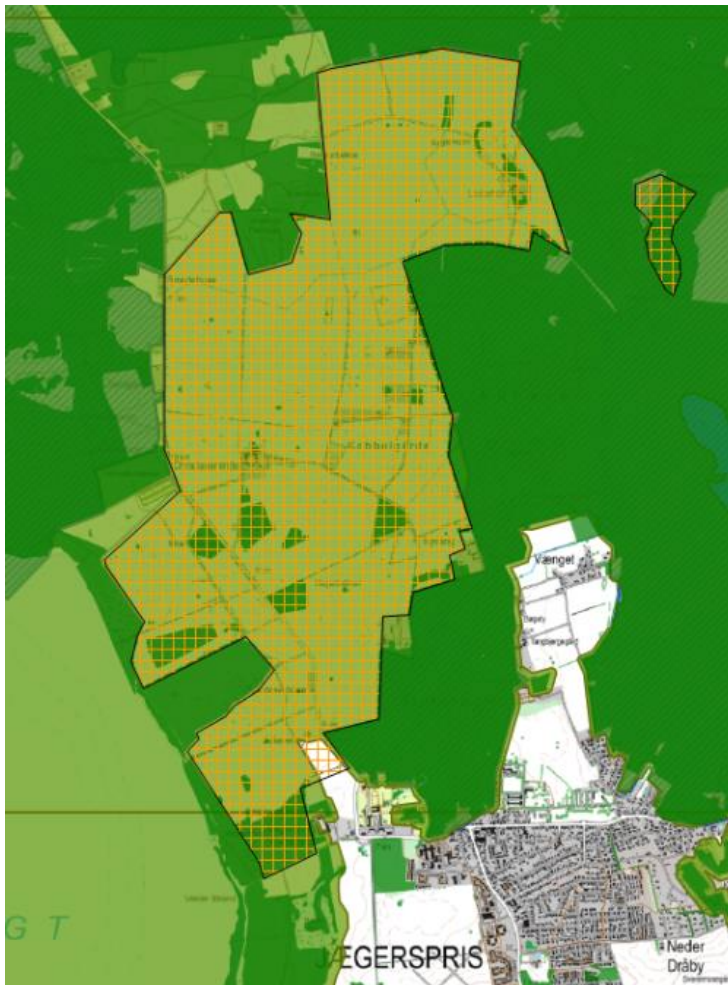
A – Jægerspris Landbrugslandskab.

Landbrug & Fødevarer, Nordsjællands Landboforening og Dansk Skovforening indstiller at Jægerspris Landbrugslandskab udtages af kommuneplanens grundkort vedrørende Naturbeskyttelsesområder og Økologiske Forbindelser.

De på kortet viste arealer, benævnt Jægerspris Landbrugslandskab, udgør en væsentlig del af driftsgrundlaget for Kong Frederik den Syvendes Stiftelse paa Jægerspris.

Grevinde Danner oprettede Stiftelsen med det hovedformål at yde støtte til udsatte børn og unge samt drive museum og vedligeholde Jægerspris Slot, park og andre historiske anlæg under Jægerspris Gods.

Driftsgrundlaget er primært land- og skovbrug. Efter grevinde Danners ønske er Stiftelsen selvfinansierende uden offentlige tilskud.

Stiftelsen har for nogle år siden fået inddraget tidligere normalt drevne landbrugsarealer under naturbeskyttelseslovens § 3 erstatningsfrie reguleringer.

I forhold til den på tidspunktet for registreringen gældende lovgivning underkendte Naturklagenævnet i første runde arealernes udpegning, som værende historiske overdrev.

Blandt andet baseret på denne afgørelse blev lovbestemmelserne efterfølgende ændret til biologiske overdrev, hvorefter arealerne blev omfattet af erstatningsfri regulering – svarende til det udpegningsgrundlag Naturklagenævnet tidligere havde underkendt.

Der er ikke et nationalt entydigt udpegningsgrundlag for biologiske overdrev.

Jægerspris Landbrugslandskab omfatter hovedsagelig større markarealer samt nogle mindre skovlodder.

Arealerne har ingen særlige og/eller væsentlige biologiske eller naturmæssige karakteristika, der skulle betinge en udpegning.

Stiftelsens skove er omfattet af Natura2000 lovgivningen. En konsekvens af blandt andet tidligere udpegninger under reglerne for EF-Habitatområder og Fuglebeskyttelsesområder.

De landbrugsmæssigt drevne og separat beliggende østlige marker ud mod Roskilde Fjord er af myndighederne foreslået udtaget af Natura2000 og erstattet af et areal i den østlige side af Færgelundsskoven.

Det har Stiftelsen ikke gjort indsigelse mod.

Det er erfaringen – som beskrevet i eksemplet med overdrev - at udpegninger over tiden kan føre til rådighedsindskrænkninger, der i nogle tilfælde er erstatningsfrie reguleringer. Det bør være en forudsætning, at enhver udpegning, der for en lodsejer på sigt kan få væsentlige negative økonomiske konsekvenser, er baseret på et entydigt og sagligt grundlag.

Stiftelsen forvalter specielt i skovdriften et større Natura2000 areal med betydelige naturmæssige værdier.

Området Jægerspris Landbrugsareal drives traditionelt, og det økonomiske udbytte er af afgørende betydning for at Stiftelsen kan varetage formålene i grevinde Danners fundats.

I kommuneplanen for Frederikssund Kommune indgår området under udpegede arealer med naturbeskyttelsesinteresser. Under henvisning til arealernes naturmæssige status og væsentlige driftsmæssige betydning for Stiftelsen, bør registreringen ændres og for fremtiden ikke indgå i en kommende ny kommuneplan under naturbeskyttelsesområder eller økologiske forbindelser.

Det skal bemærkes, at det er et mindretal af Naturrådets 15 medlemmer, som i den efterfølgende udtalelse ikke giver tilslutning til at arealet tages ud.

Udtalelser:

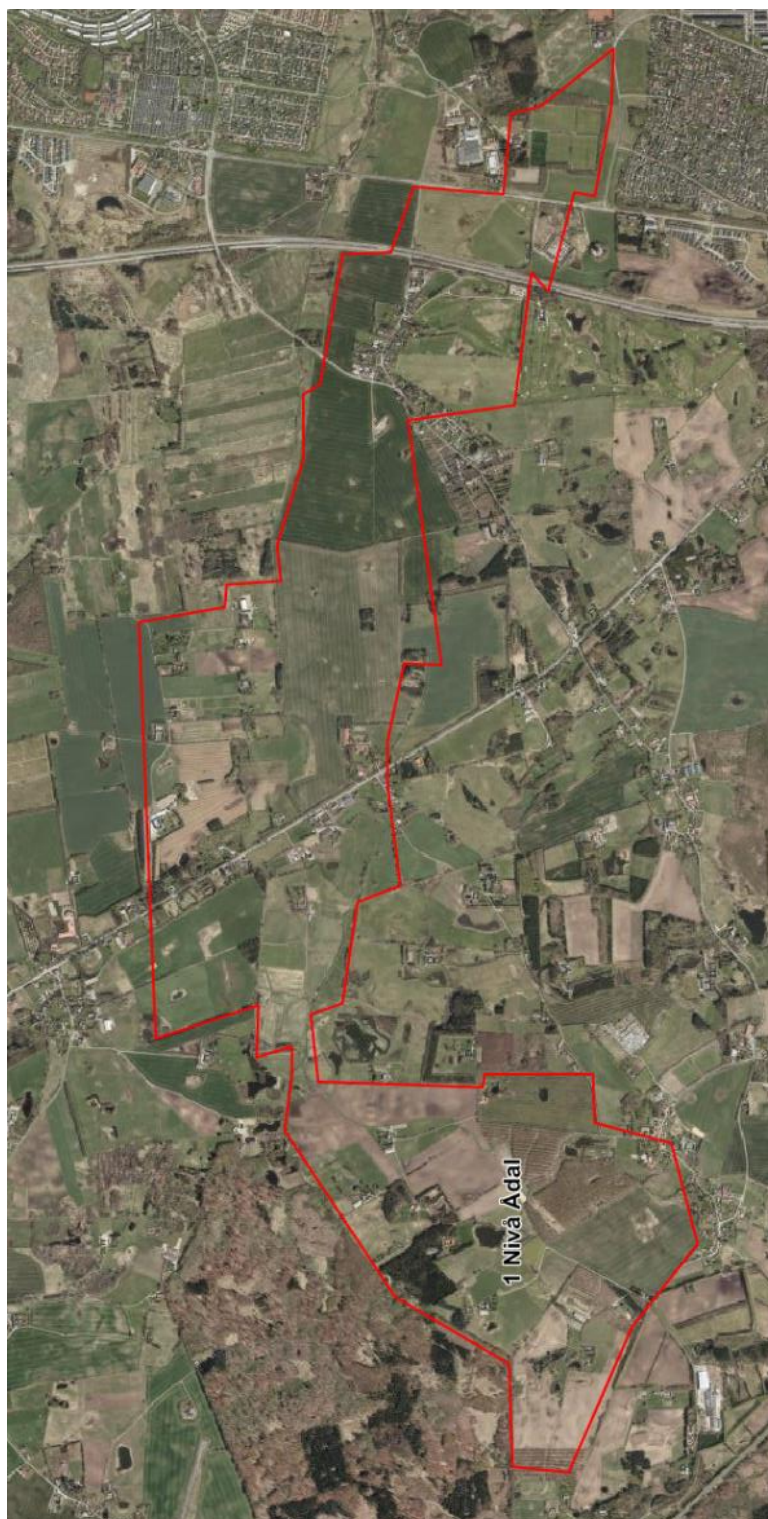
HKV og Friluftsrådet: Anbefaler at denne udpegning kun udtages hvis en negativ konsekvens for naturens mangfoldighed kan udelukkes.

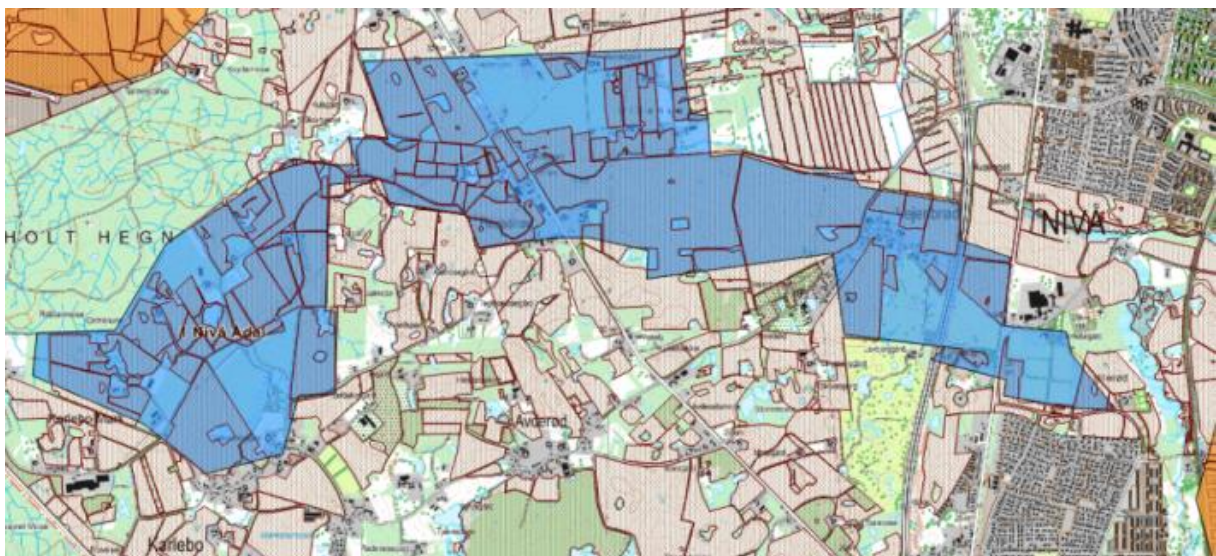
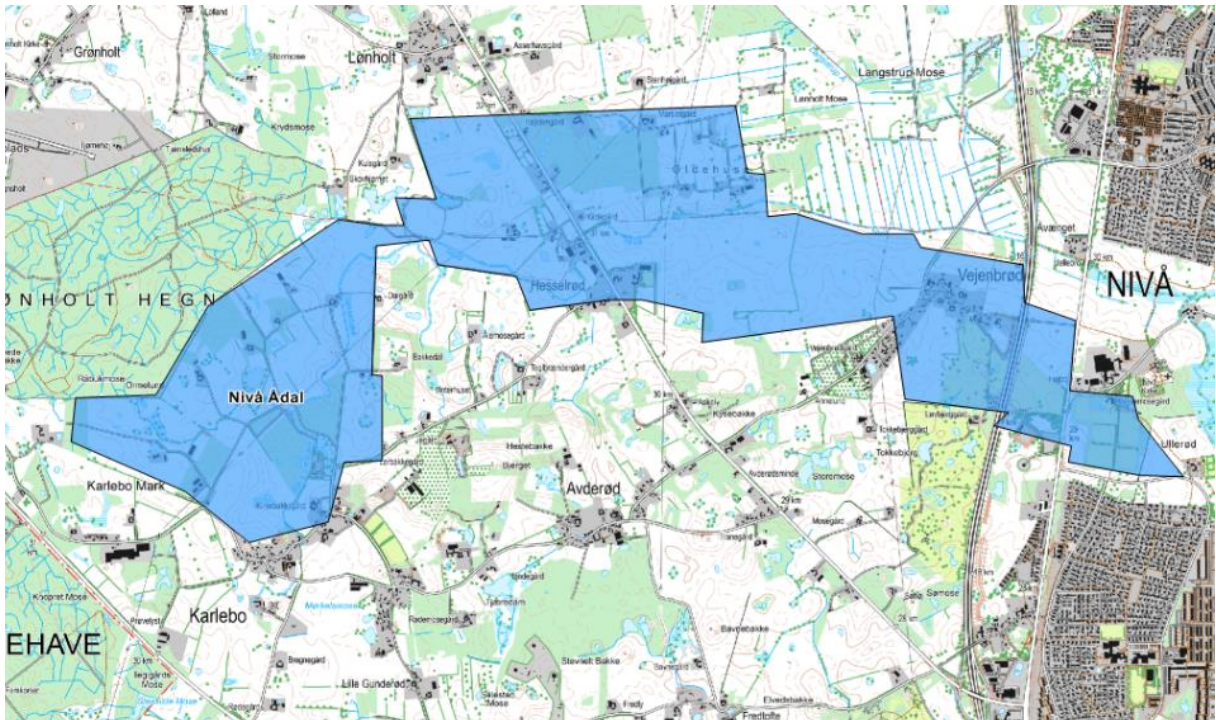
Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Botanisk Forening, Dansk Ornitologisk Forening og Naturhistorisk Forening: Anbefaler, at arealer, som er udpeget i kommunernes hidtidige planlægning for naturbeskyttelsesinteresserne og som er politisk godkendte, skal forblive i GDK.

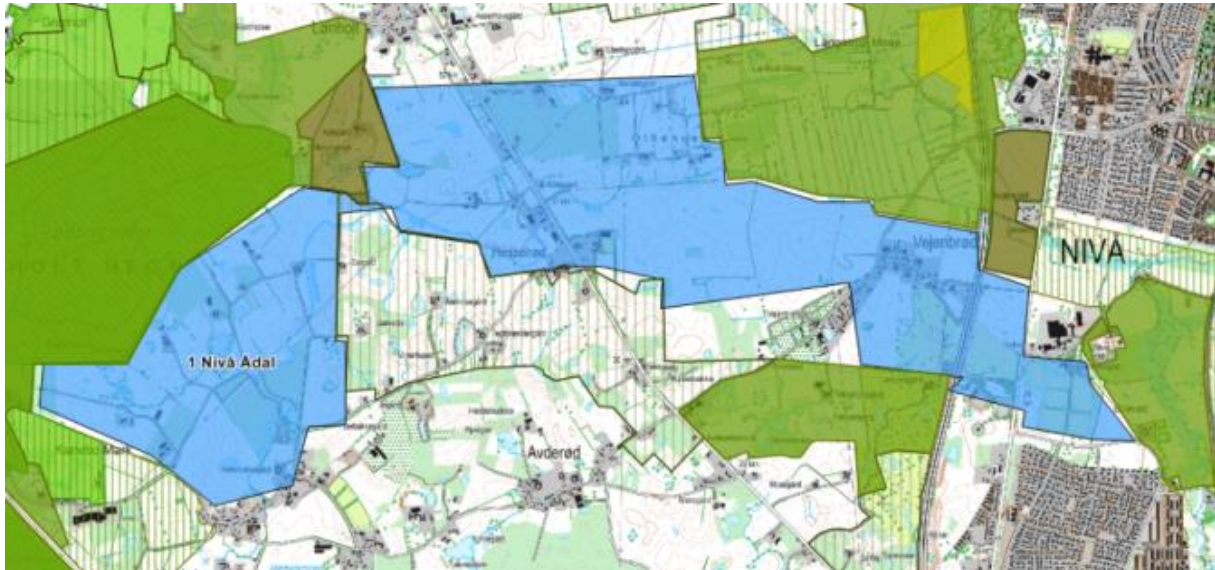
De vurderer, at der ikke er fremført nogen naturmæssig begrundelse for at ændre status for Hornsherred-området. De her nævnte foreninger kan ikke tilslutte sig, at det foreslåede område tages ud.

5.4 Supplerende arealudpegninger

1. Nivå Ådal

Geografisk placering: Nivå Ådal

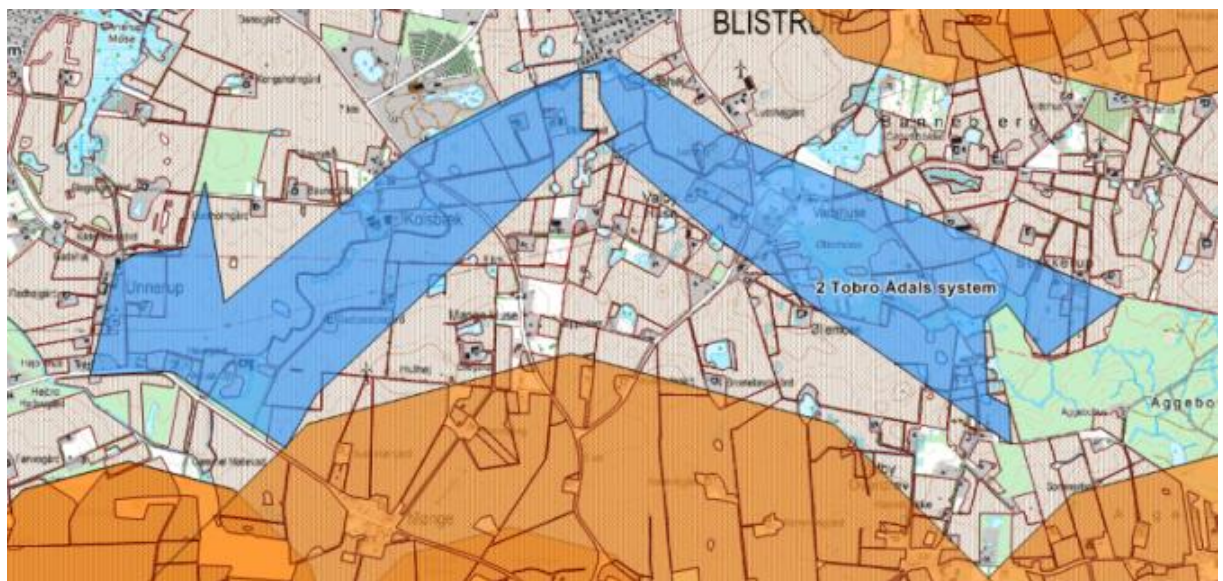
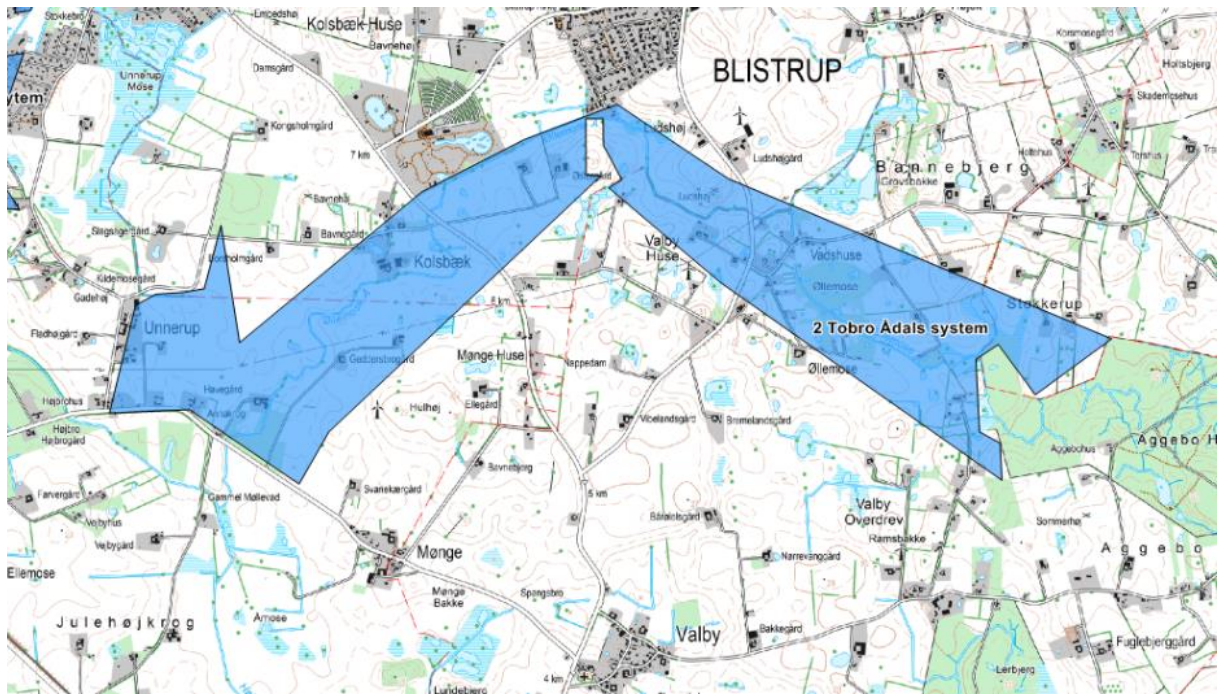
Beskrivelse: En økologisk forbindelse, som følger Nive Å, Fredensborg Kommunes største vandløb, mellem Grønholt Hegn og Langstrup Mose. Åen og dens omgivelser fungerer som spredningskorridor for flora og fauna. Indenfor området længst mod vest, ligger Bassebækkens vestlige tilløb, et hastigt strømmende vandløb med rent vand og skærpet målsætning. Området rummer eng- og mosefugle, samt en større bestand af græshoppesanger.

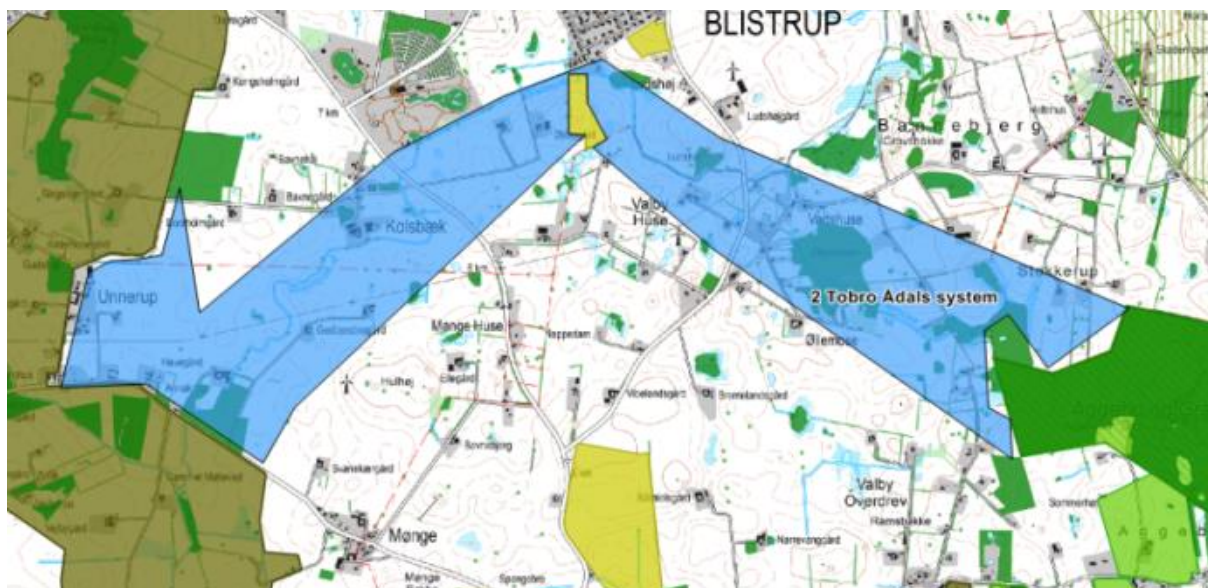
Begrundelse for udpegnig: På længere sigt vil der langs Nive Å kunne etableres en stiforbindelse på tværs af kommunen (af hensyn til fuglelivet i behørig afstand til selve åen), og der vil derved blive mulighed for at følge åen fra kildeområderne i Store Dyrehave-Grønholt Hegn til udløbet i Nivå Bugten

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Botanisk Forening, Danmarks Sportsfiskerforbund

2. Tobro Ádalssystem

Geografisk placering: Syd for Blistrup, Højbro- Tobro- og Øllemose Ådal

Beskrivelse: Højby og Tobro Ådal er korridor fra Valby Hegn/ Nordlige Gribskov (natur 2000) til det fredede område Heatherhill, der rummer en spændende bestand af guldsmede og sommerfugle fordi morænebakkerne er delvist dækket af lyngplanter og en række sjældne planter bl.a. nikkende kobjælde, gul evighedsblomst og almindelig månerude.

Begrundelse for udpegningen: Højbro/Tobro Å er en af Nordsjællands vigtige gydevandløb for ørreder, og en vigtig fouragerings rute for flagermus. Denne Ådal er allerede vedtaget økologisk forbindelse og vi ser gerne at vi også medtager sideløbet Øllemose Ådal, da den rummer flere beskyttede naturtyper såsom moser og overdrev, desuden får vi også inddraget Græsted Aggebo Hegn der har en meget høj værdi for ornitologer, entomologer og botanikere.

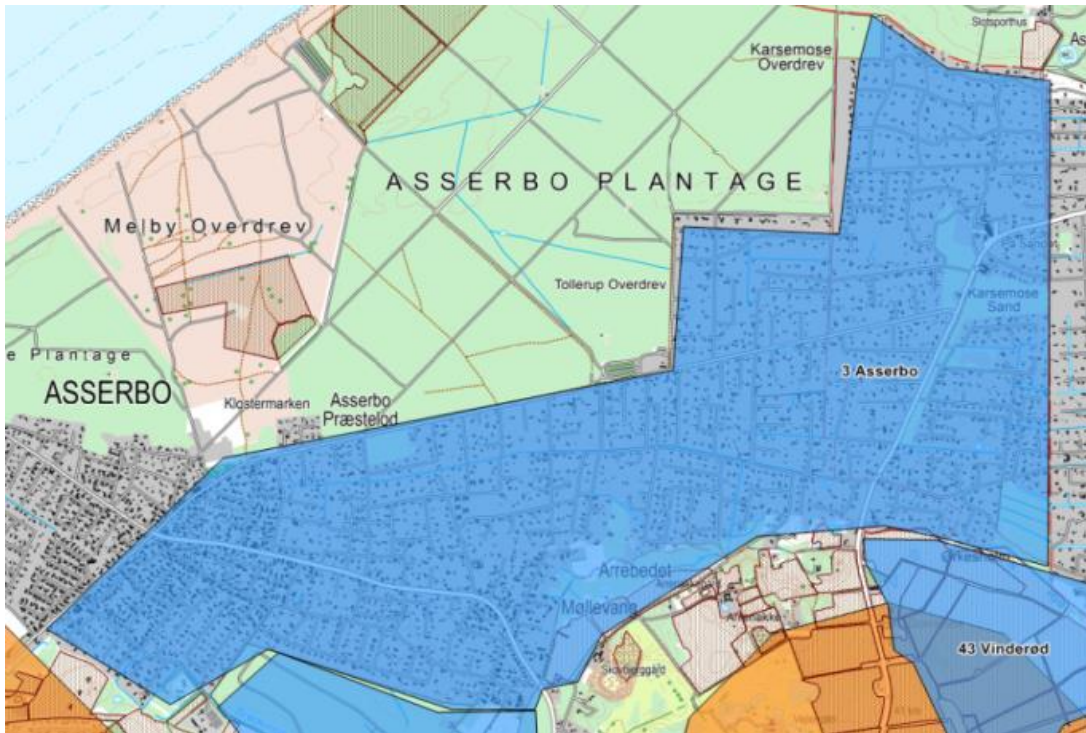
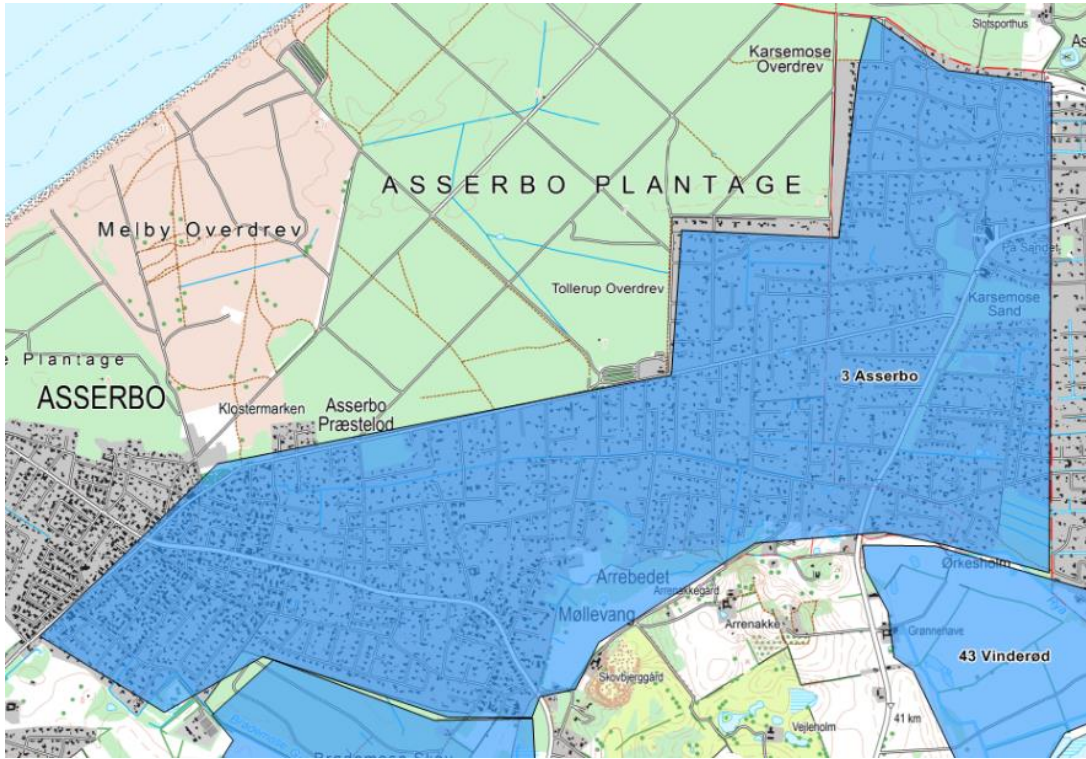
Området fra Tibirke bakker over Holløse bredning er allerede beskrevet som potentiel økologisk forbindelse i kommuneplanen. Der vil være meget at vinde ved at hæve vandstanden og få skabt et fugle-og padderigt vådområde.

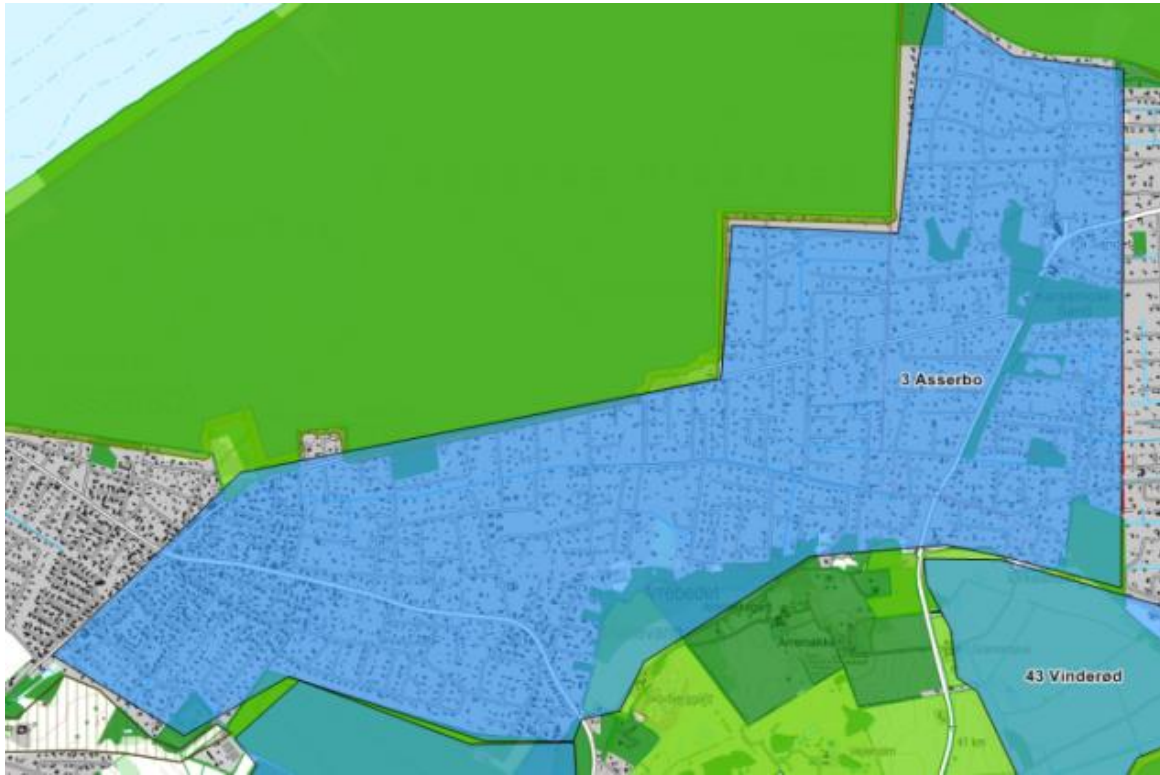
Foreslået af: Danmarks Sportsfiskerforbund (Tobro Ådal), Hellebæk Kohaves Venner (Aggebo Hegn) , Dansk Botanisk Forening

3. Asserbo

Geografisk placering: Asserbo

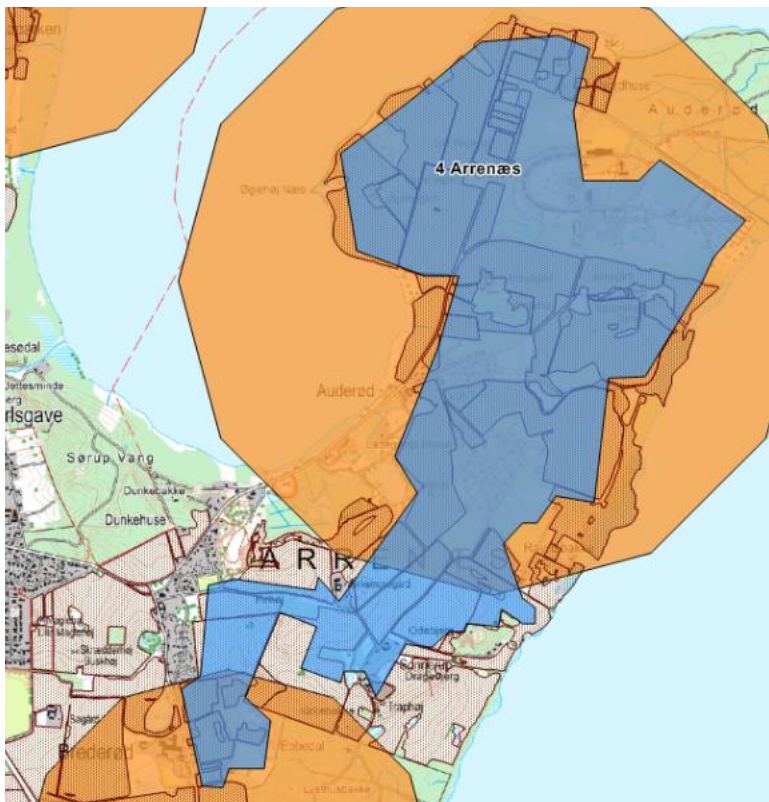
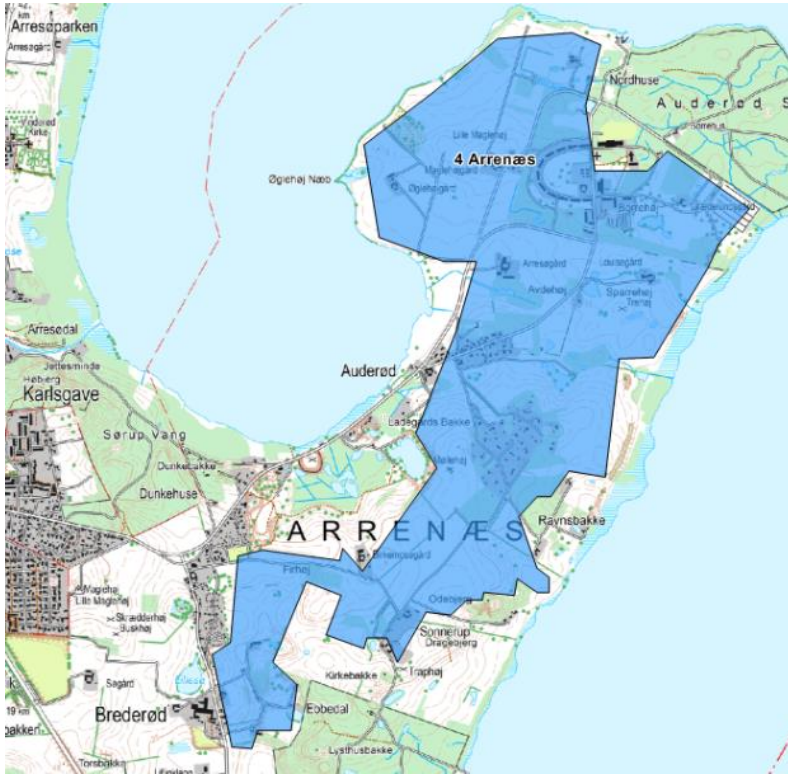
Beskrivelse: Liseleje plantage, Melby Overdrev, Asserbo Plantage, Arrenakke bakke, Brødemoseskov og Vinderød skov er eksisterende natur.

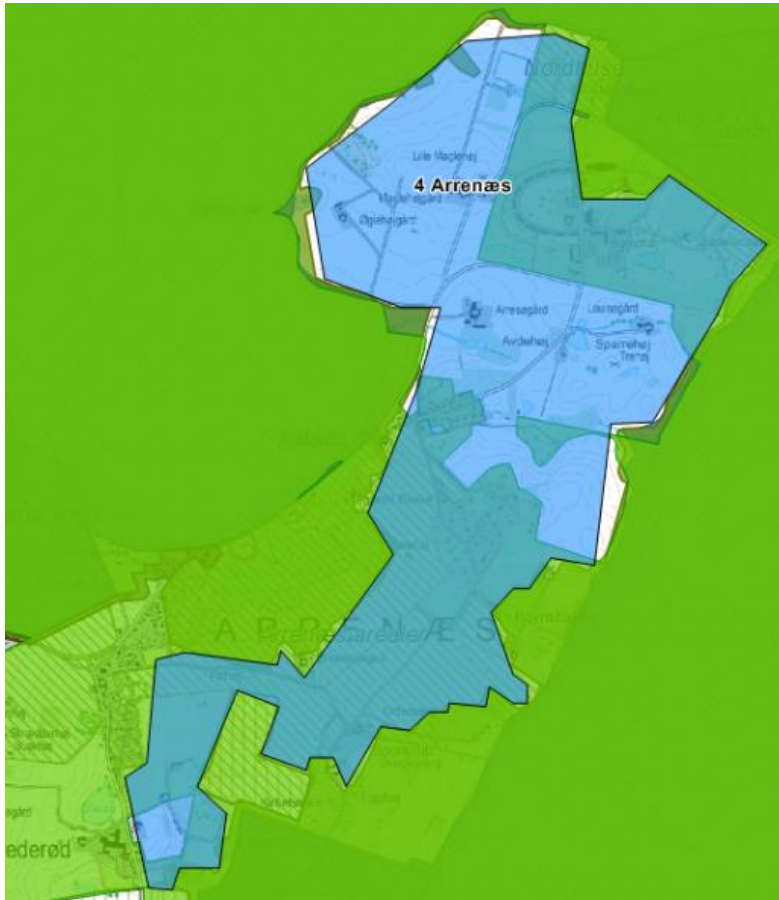
Begrundelse for udpegning: Forslaget indebærer, at det markerede område udlægges som økologisk/potentiel økologisk forbindelse. Området har høj bioscore og består overvejende af sommerhuse udlagt som naturgrunde med en del åbne drængrøfter. Asserbo Golfbane sætter fokus på biodiversitet og indgår i Nationalparken Kongernes Nordsjælland. Ved forslaget gennemførelse opnås en økologisk forbindelse mellem den sydlige og nordlige del af området og dermed den ønskede sammenhæng for at udvikle biodiversiteten.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

4. Arrenæs

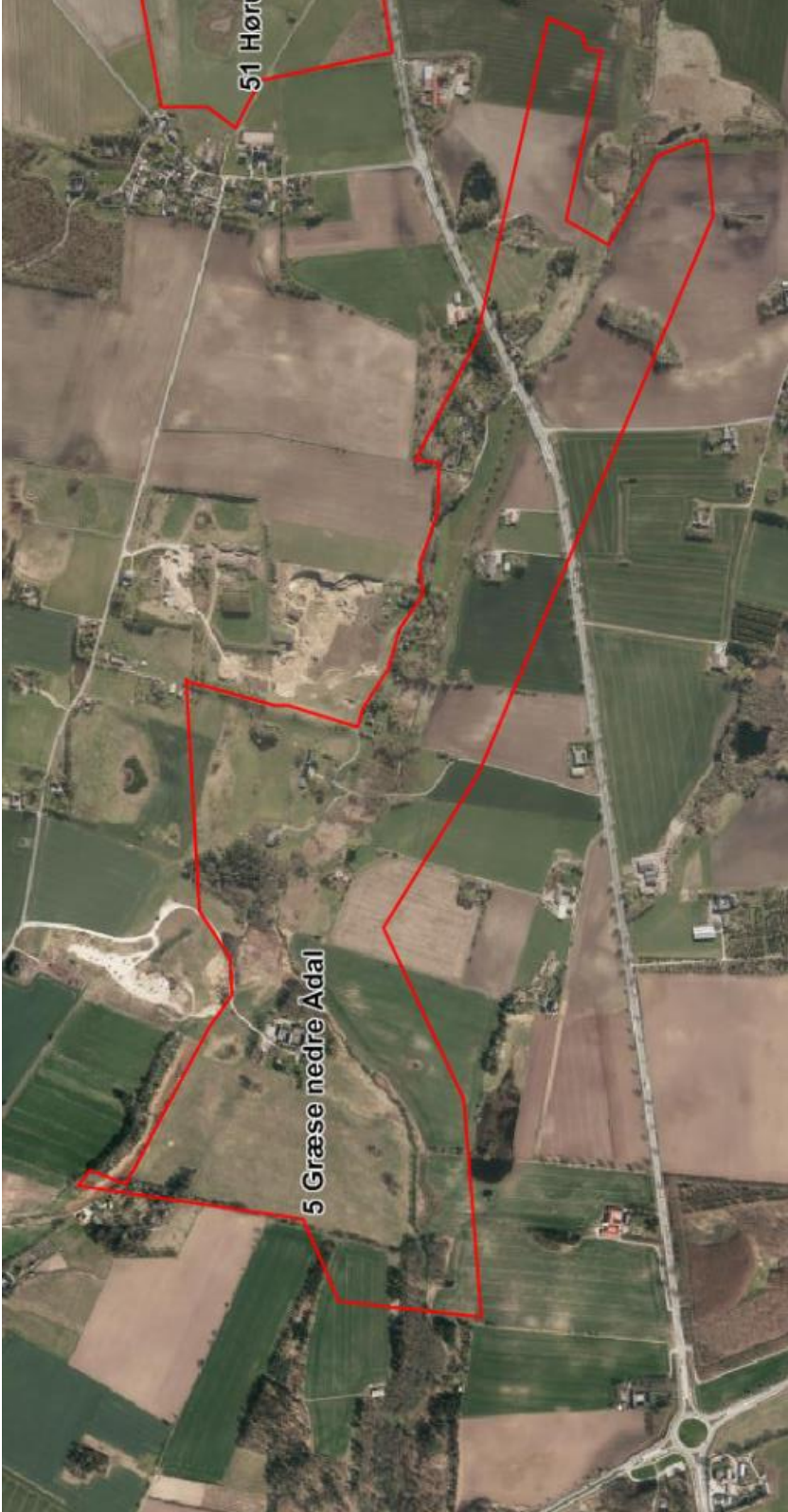
Geografisk placering: Arrenæs

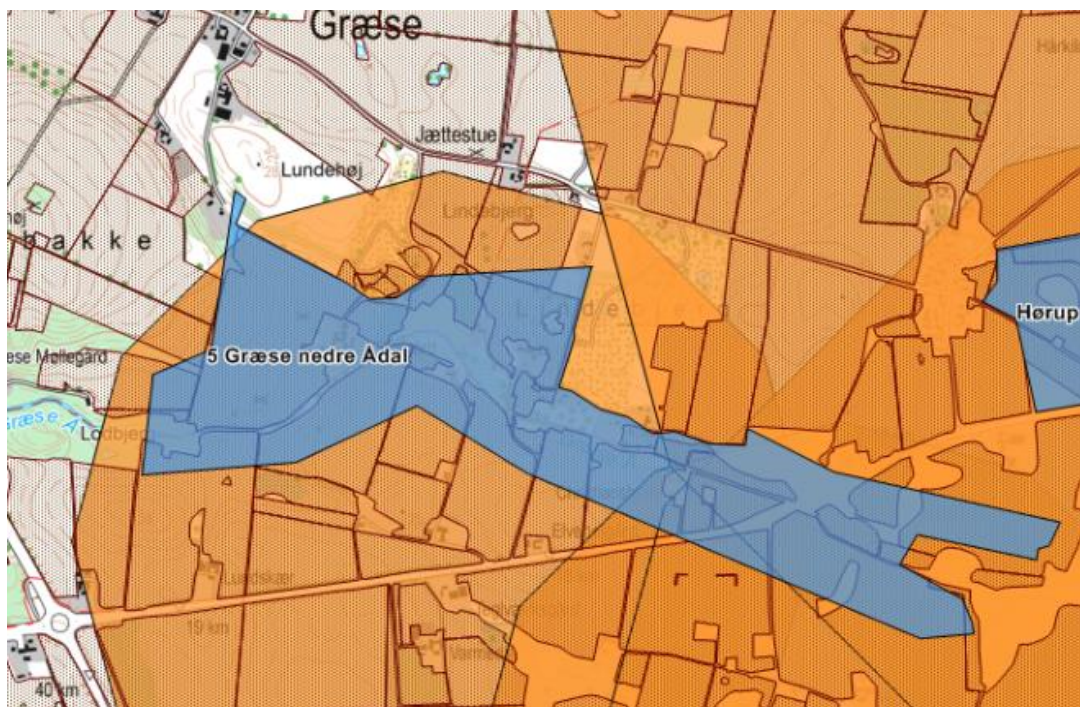
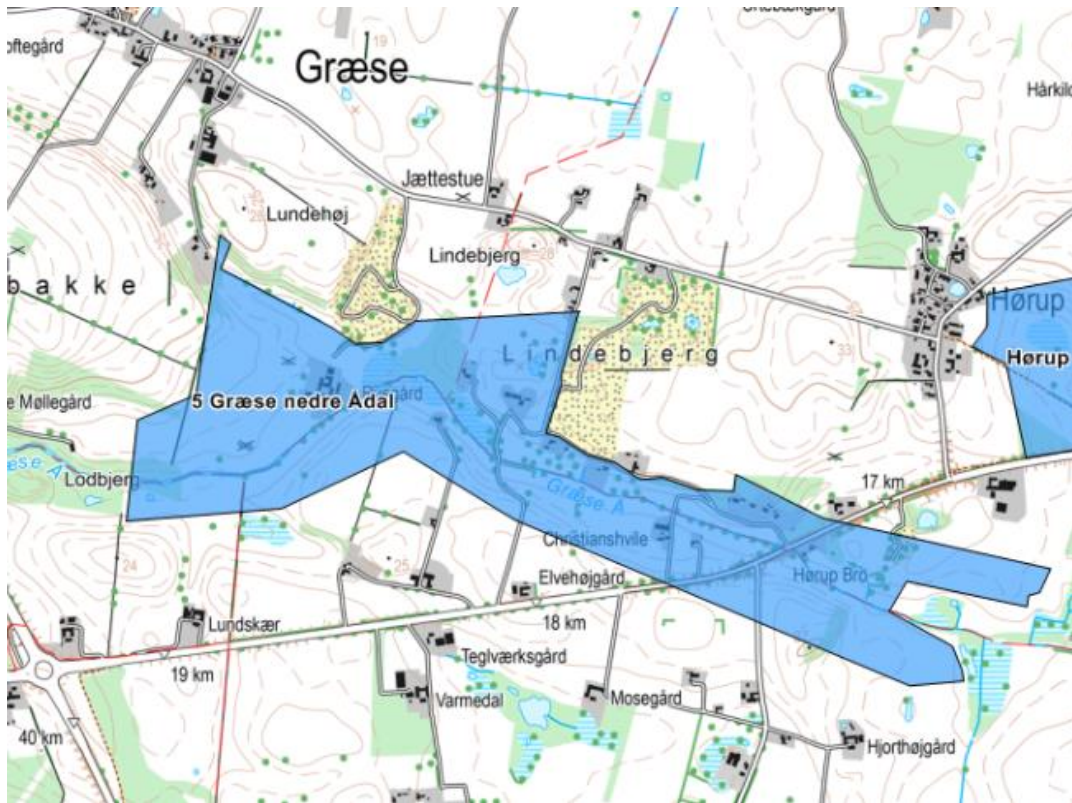
Beskrivelse: Store dele af Arrenæs indgår i Nationalparken Kongernes Nordsjælland. Arrenæs' bredder indgår i Natura 2000 udpegningen.

Begrundelse for udpegning: Det foreslåede areal indebærer en samling af arealerne på Arrenæs inkl. offentligt ejede arealer og arealer benyttet til afgræsning. Kombinationen af land og vand vil styrke området natur, der er omgivet af Danmarks største sø.

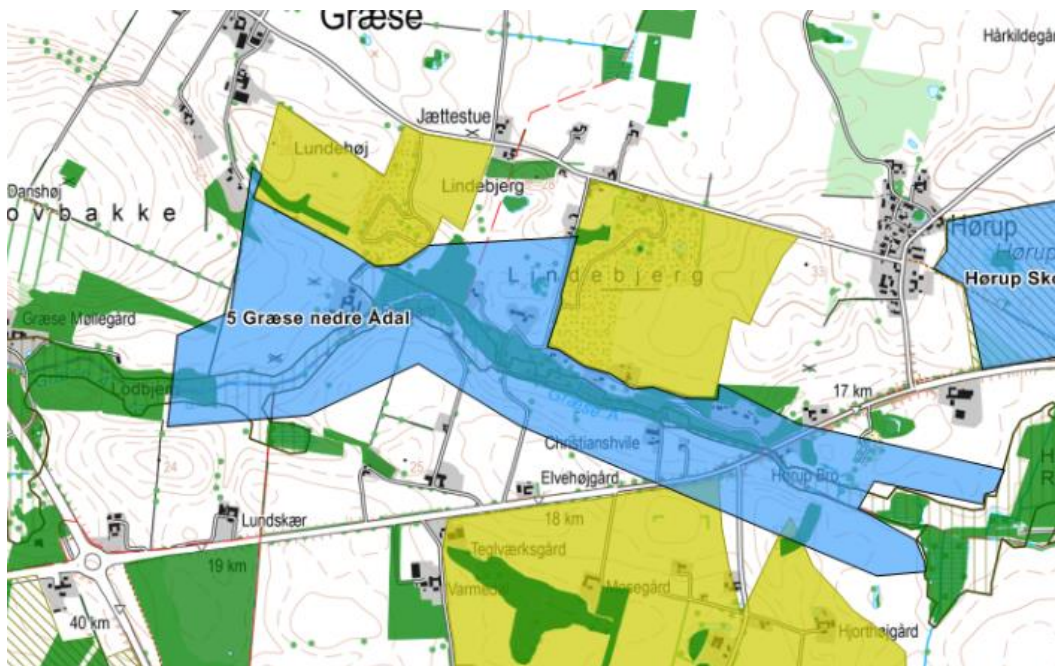
Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening

5. Græse nedre Ådal

Geografisk placering: Græse nedre Ådal

Beskrivelse: Græse nedre Ådal er en del af hele Græse Å vandløbskorridoren. Græse Å løber ud i Roskilde Fjord og er gydeområde for fjordens ørreder. Rørhøgen fouragerer her og yngler i rørskoven på det sidste stykke af åen mod fjorden. Hvor Græse Å fortsætter mod Slangerup, er der ved Hørup Ruder en kendt fuglelokalitet (udpeget af DOF).

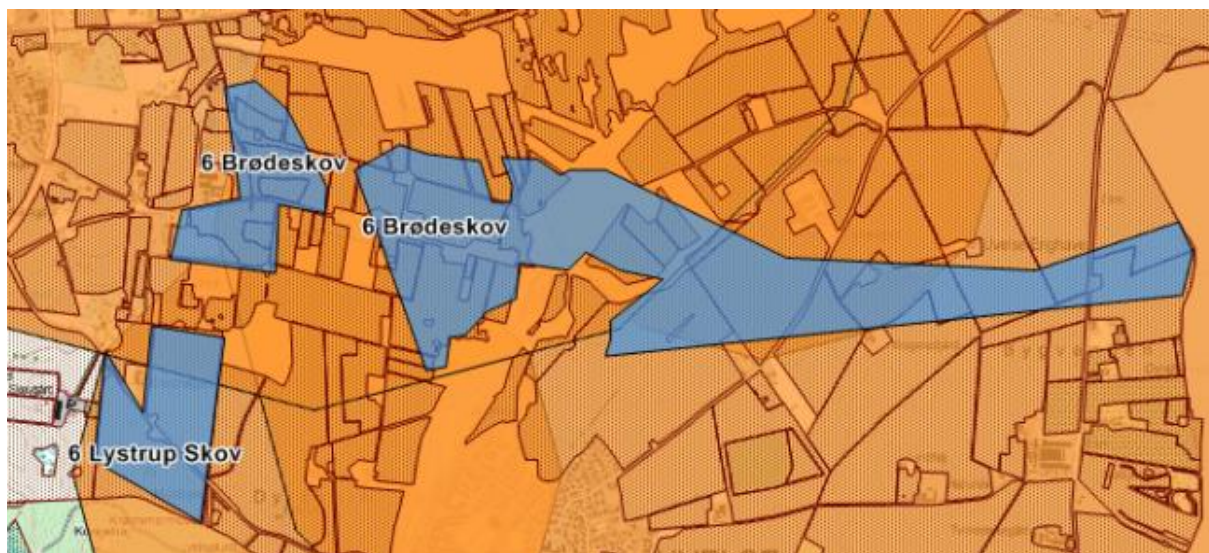
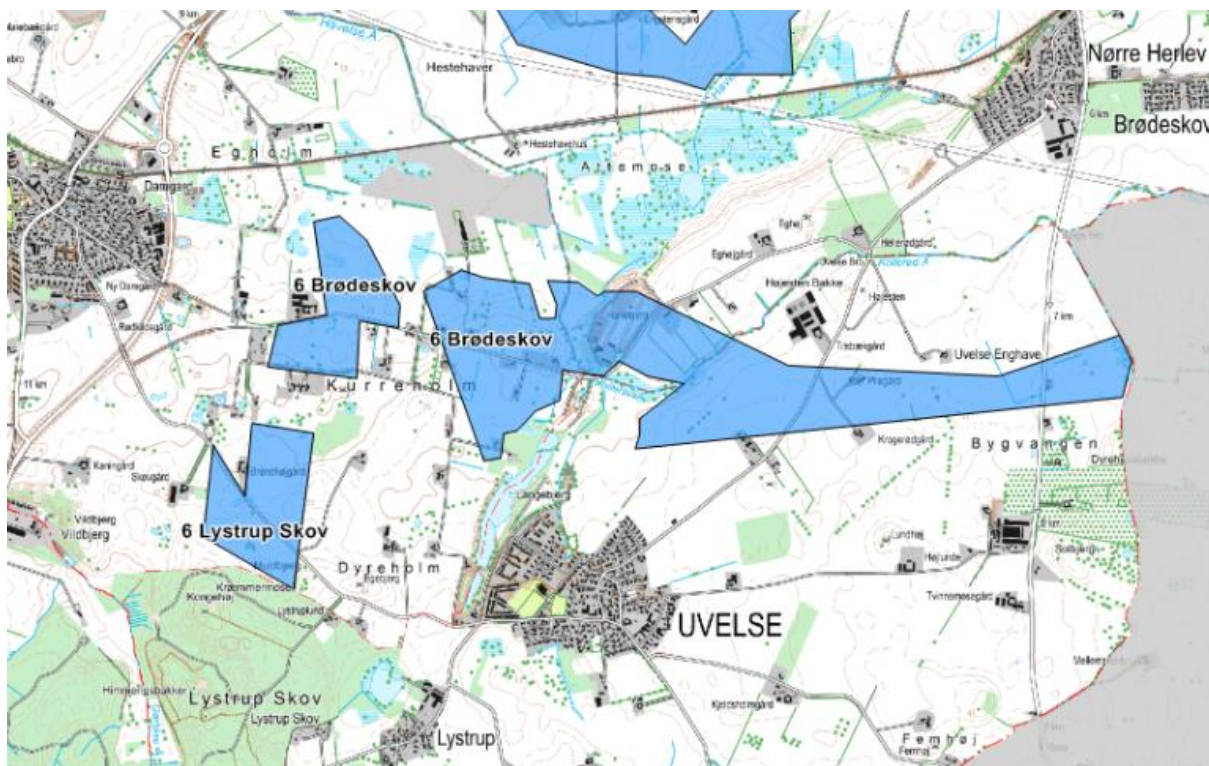
Begrundelse for udpegningen: Ønsket om øget fokus på et sammenhængende åforløb, græssede enge mod åen, hvor muligt, og bedre muligheder for fugle og planter.

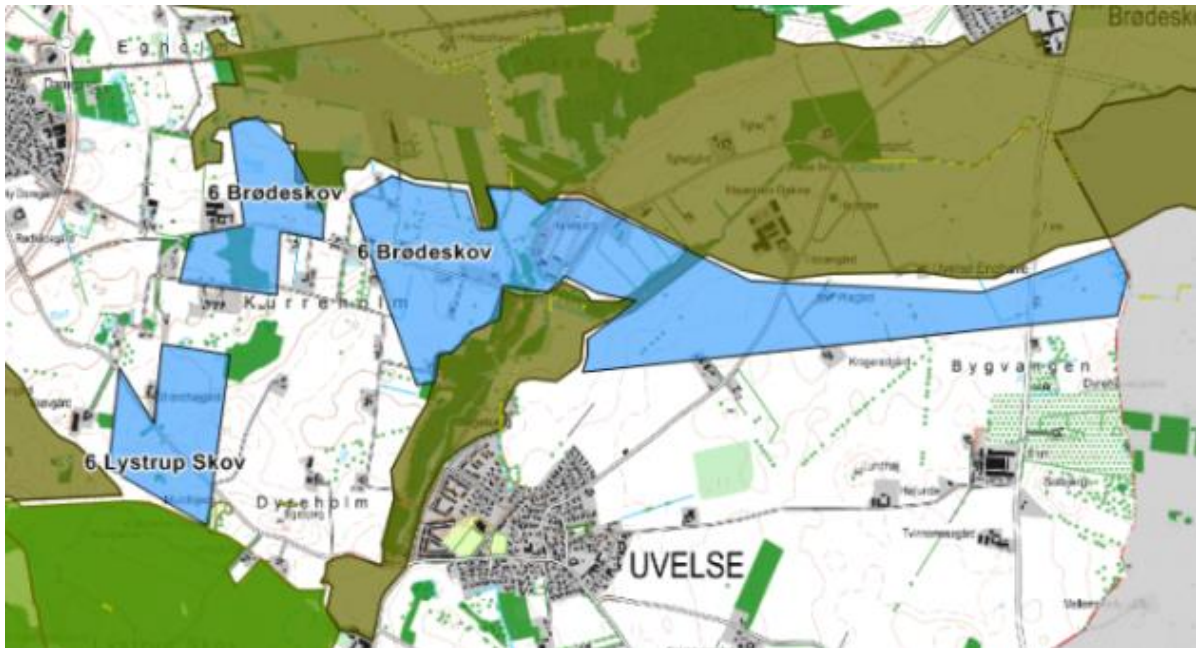
Området er eksisterende økologisk forbindelse og foreslås medtaget i Grønt Danmarkskort

Foreslået af: Danmarks Sportsfiskerforening og Danmarks Naturfredningsforening.

6. Brødeskov og Attemosen

Geografisk placering: Brødskov og Attemosen

Beskrivelse: Brødskov: God botanisk lokalitet med flere lidet udbredte planter. Se

<http://www.naturnord.dk/plantelister/Planteliste%20fra%20Broedskov%2024%20april%202014.pdf> f.eks. skælrod, der er knyttet til gammelskov.

Et antal af fugle, insekter og krybdyr er registeret. Se

<https://www.fugleognatur.dk/lokalitet.aspx?mode=lok&id=2274>

Attemosen har betydning både som ynglelokalitet for fugle og som rasteplads for trækfugle.

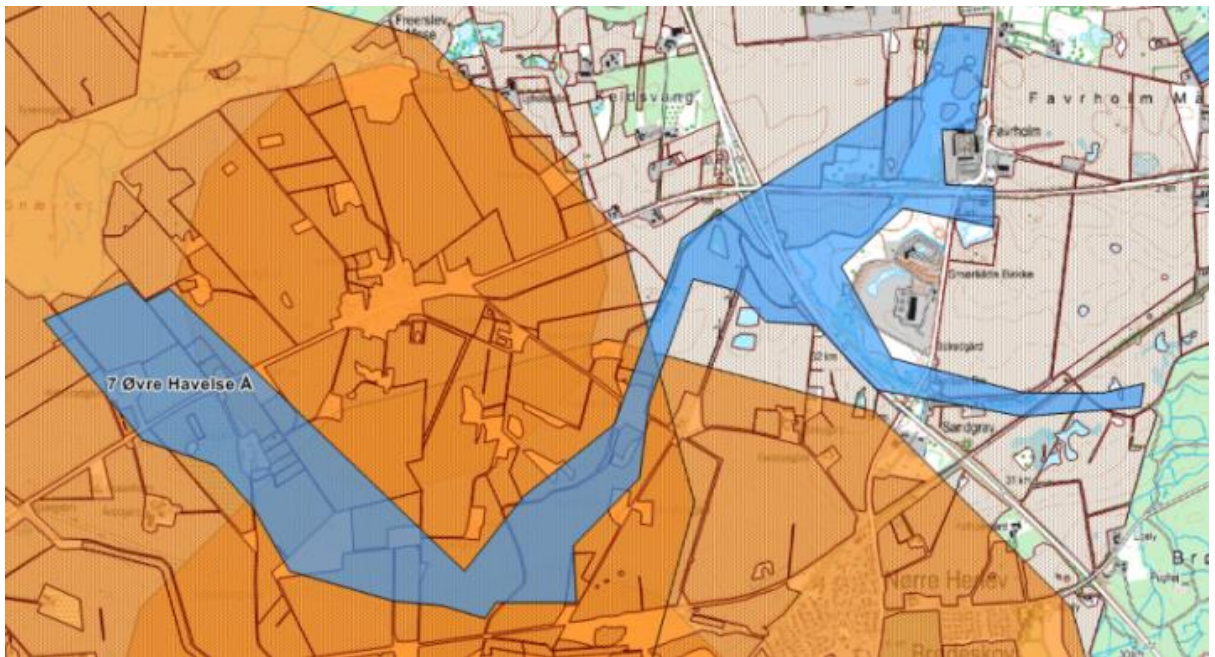
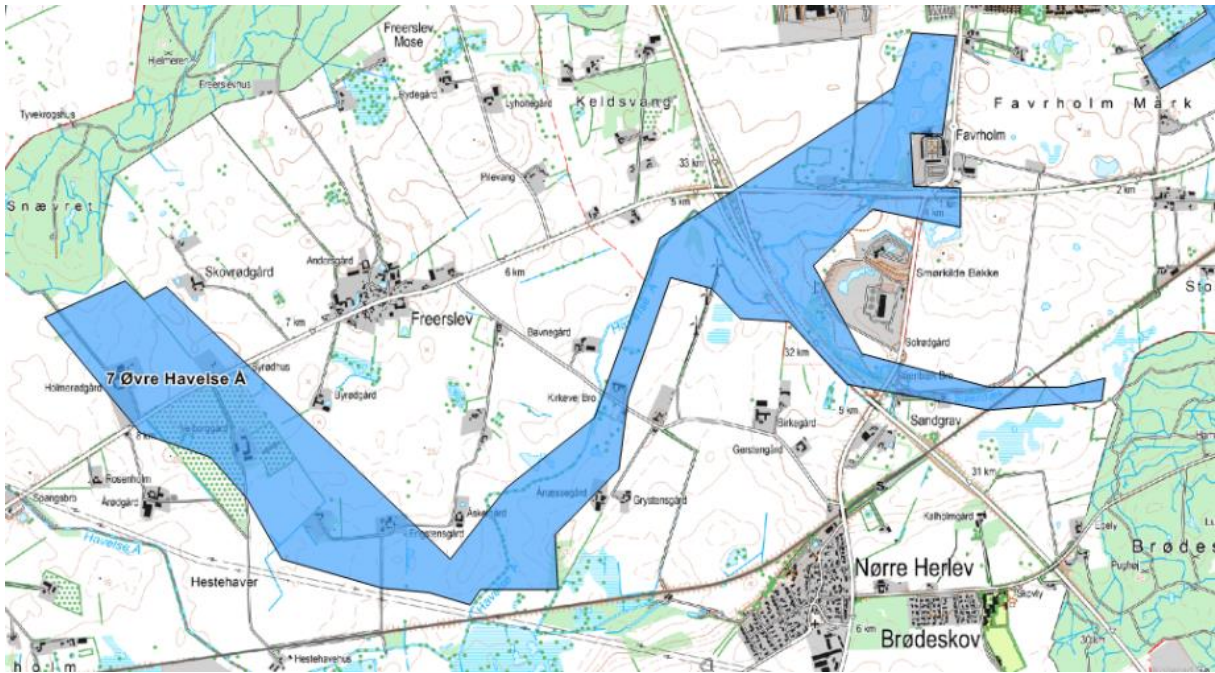
Godt varieret artssammensætning gældende både planter, fugle, padder og insekter som for eksempel blåbåndet pragtvandnymfe. Se fugleognatur.dk: <https://www.fugleognatur.dk/lokalitetintro.aspx?ID=26879>

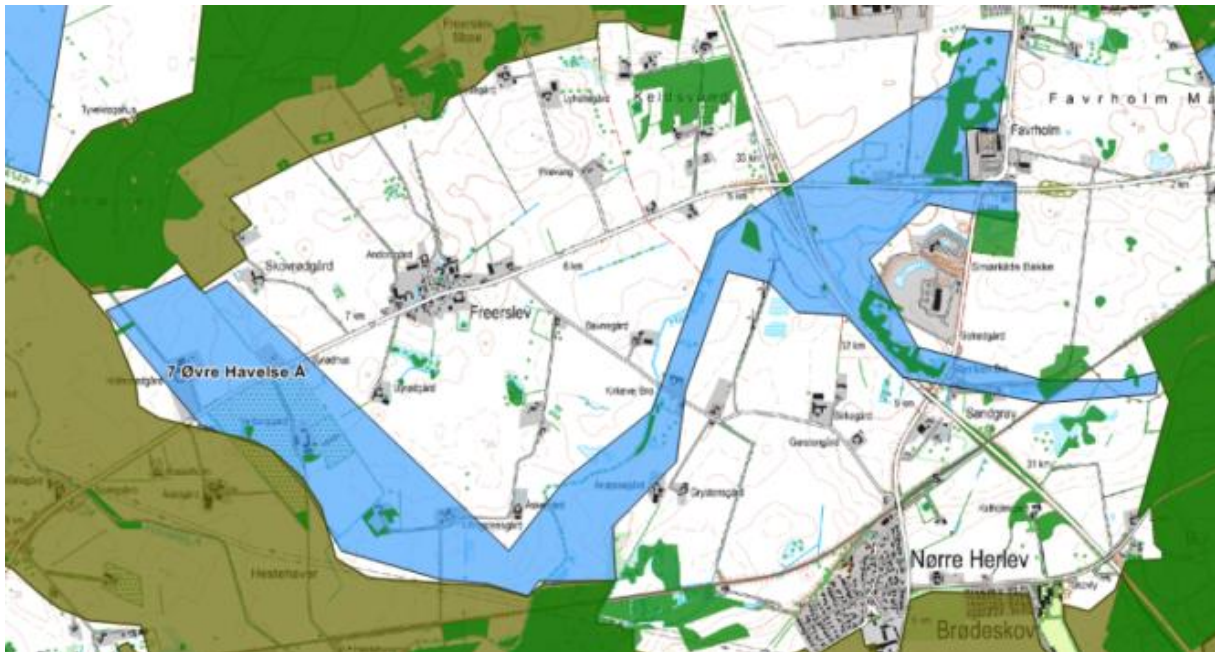
Begrundelse for udpegningen: Brødskov og Attemosen er en del af de forslåede økologiske forbindelser, der forbinder Arresø og Store Dyrehave. Flere af områderne er beskyttede *"Strækningen er et vigtigt supplement i den nord sydgående forbindelse fra Arresø til den værdifulde natur ved Attemosen og Brødskov og videre sydpå til nabokommunen og nabonaturråd."* (Citat fra DN's kommentarer)

Forslået af: Naturhistorisk Forening for Nordsjælland, Dansk Ornitologisk Forening.

7. Øvre Havelse Å

Geografisk placering: Fra Attemosen østover til Brødeskov/ Lille Dyrehave og den kommende bydel Favrholt

Beskrivelse: Lavbundsområde med beskyttet natur

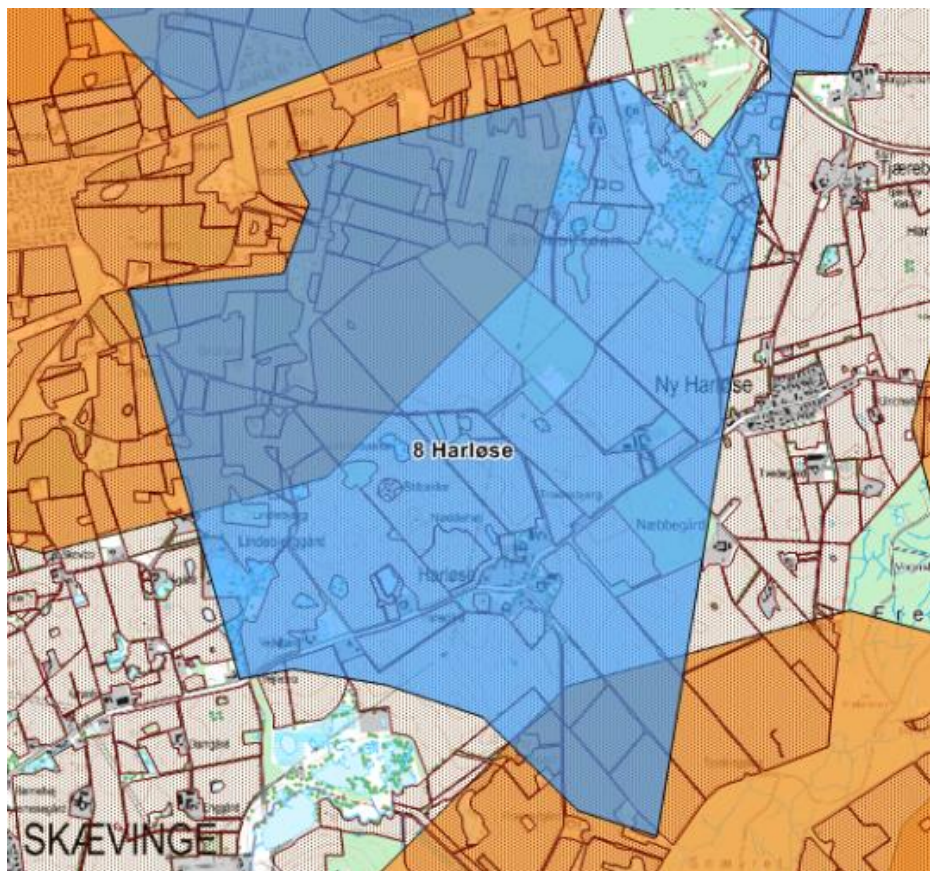
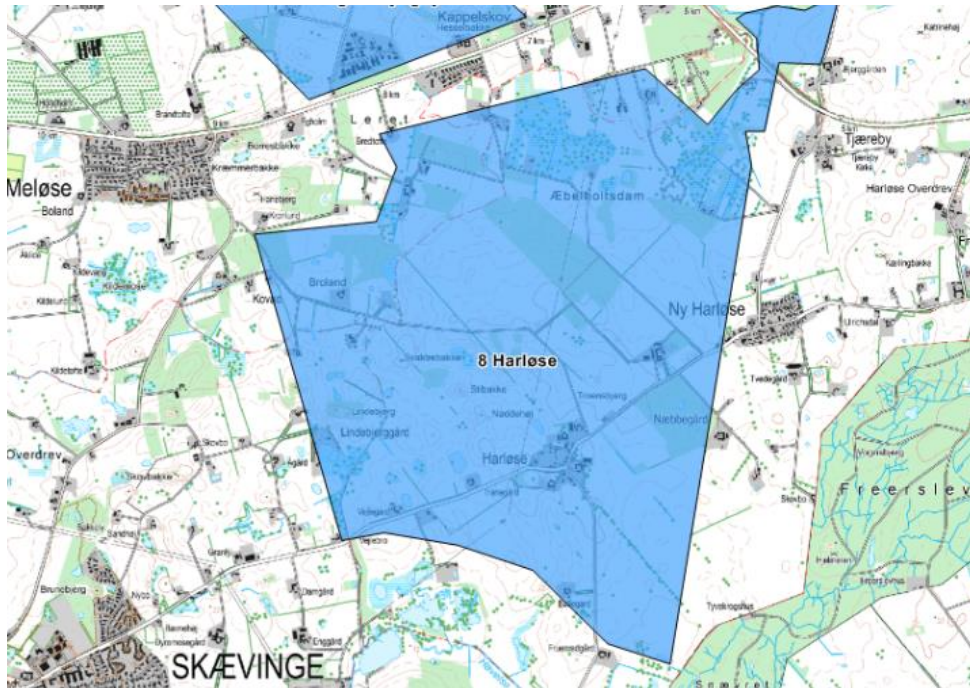
Begrundelse for udpegningen: Havelse Å er Nordsjællands vigtigste Åsystem, der forbinder mange beskyttede naturtyper og flere vedtagne lavbundsområder. Naturstyrelsen og HOFOR er lodsejere på store strækninger, hvor der kan opnås store naturmæssige forbedringer med få ændringer af naturplejen. Med samlet 227 gydegravninger i år er Havelse Åsystemet ubetinget det vigtigste for eksistensen af ørreder i Roskilde Fjord. Desuden rummer åen mange slags døgnfluer, vårfluer, slørvinger og vandkalve og med lidt flere sten og træstød i åen, vil der komme flere forskellige arter. Vi mangler dog at få udpeget den øverste del med Slåenbækken, Smørkilde, Holmene og Favrholt. Dette område rummer en stor biodiversitet og er et yndet spisekammer og rasteområde for mange arter af trækfugle. Den store population af flagermus er afhængige af det store og varierede insektliv der findes her og området rummer flere rødlistede sommerfuglearter

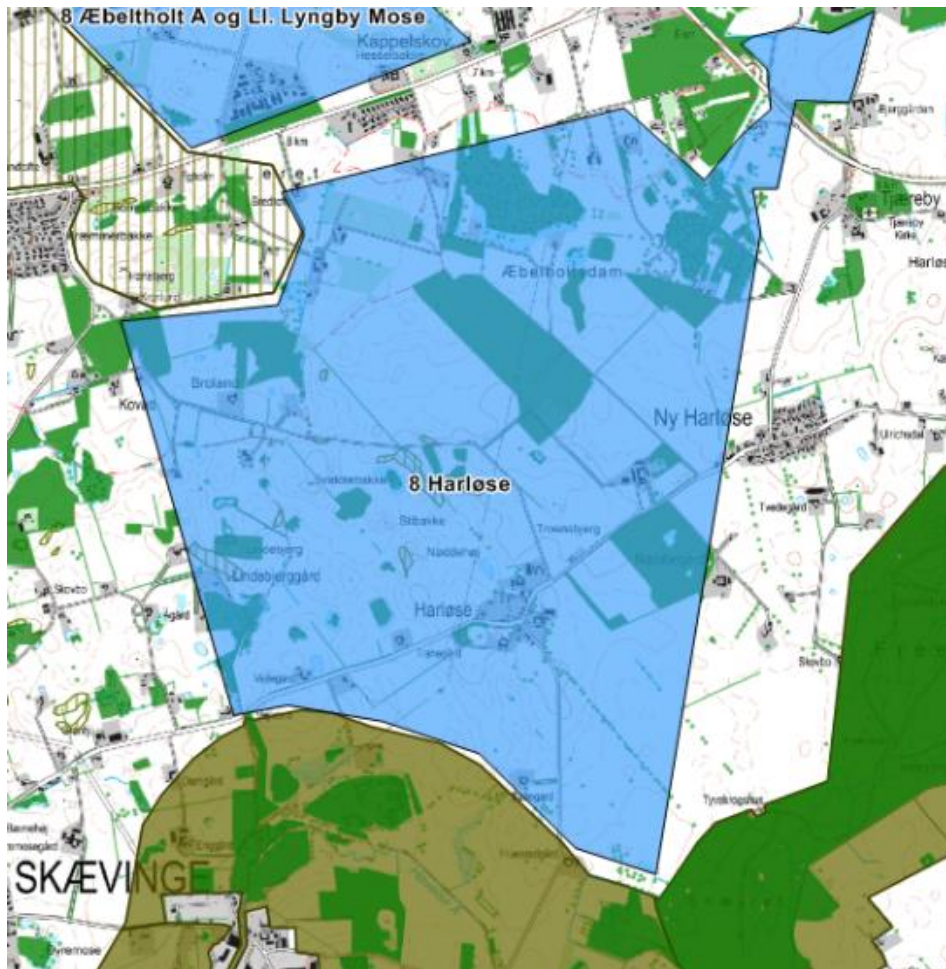
Foreslået af: Dansk Botanisk Forening, Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund

8. Harløse

Geografisk placering: Harløse

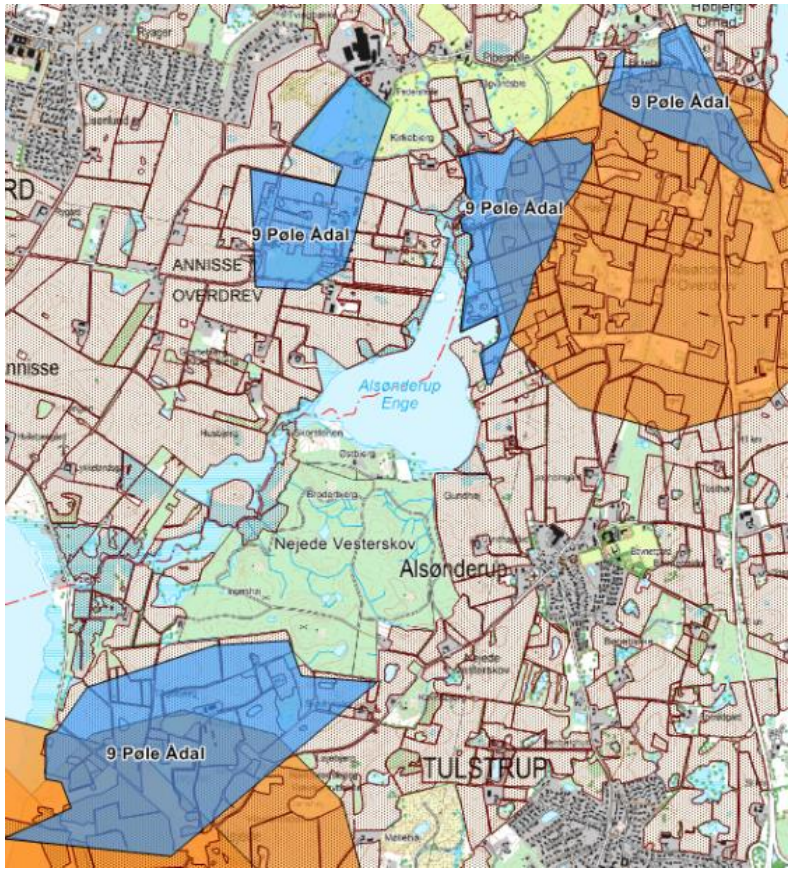
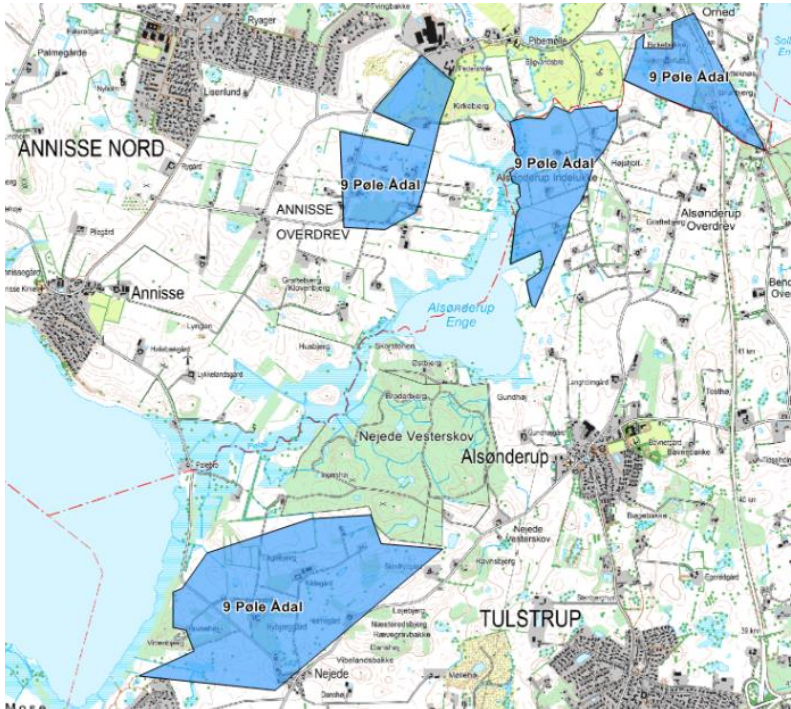
Beskrivelse: De foreslåede områder og eksisterende natur skaber en strækning, som forbinder Natura2000-området ved Arresø/Lille Lyngby mose med beskyttede vandløb og moseområderne, Harløse mose og Attemosen, længere sydpå.

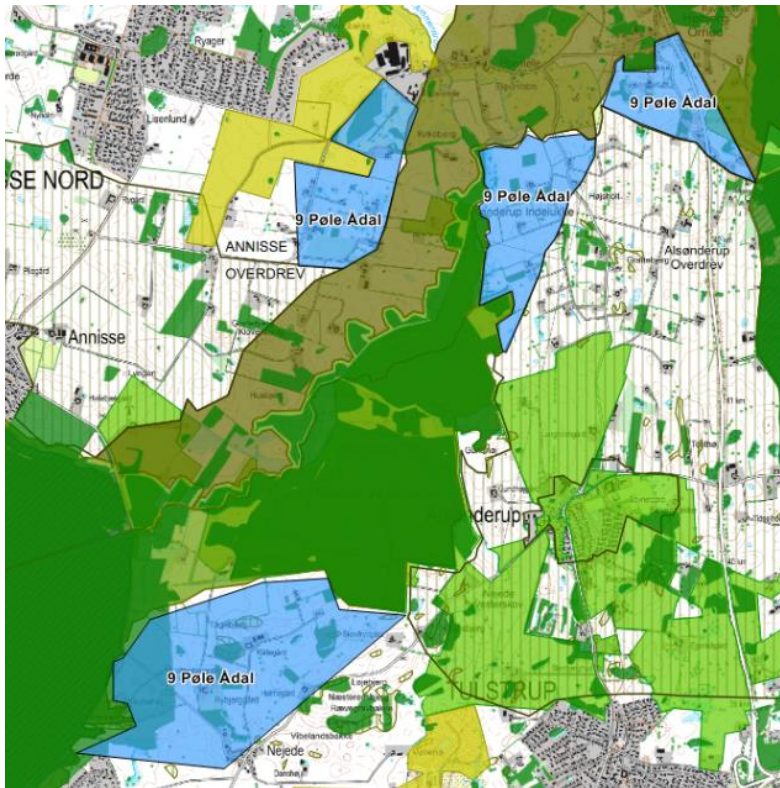
Begrundelse for udpegningen: Der er spredte lavbundsarealer på hele strækningen og kortlagt natur, der står i forbindelse med Freerslev Hegn. Ved forslaget opnås at skabe sammenhæng og bruge det store naturpotentiale nord og syd for udpegningen. Der er flere økologiske jorddyrkere i området, hvilket vil understøtte indsatsen for øget biodiversitet.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

9. Pøle Ádal

Geografisk placering: Pøle Ådal, Pølemosen og Pøle Å

Beskrivelse: Pøle Å fungerer som økologisk forbindelse for vandlevende dyr. Således vandrer sandart op til de tre øvre liggende engsøer, når der opstår fødemangel i Arresø. Ligeledes har bæveren bredt sig op ad Pøle Å, så den nu også er at finde i Gribskov. Dette gælder givetvis også andre dyr - for eksempel insekter samt planter. Åen er i sammenhæng med afgræssede enge vigtig for fugle, insekter og planter og vil fungere som økologisk forbindelse også for terrestriske organismer.

Pølemosen er en god fuglelokalitet. Pøleåsystemet er værdifuldt, især området fra Alsønderup Engsø til Arresø.

Begrundelse for forslag: Pøle Å fungerer således allerede nu som økologisk forbindelse mellem Gribskov og Arresø med potentiale til at blive endnu mere velfungerende.

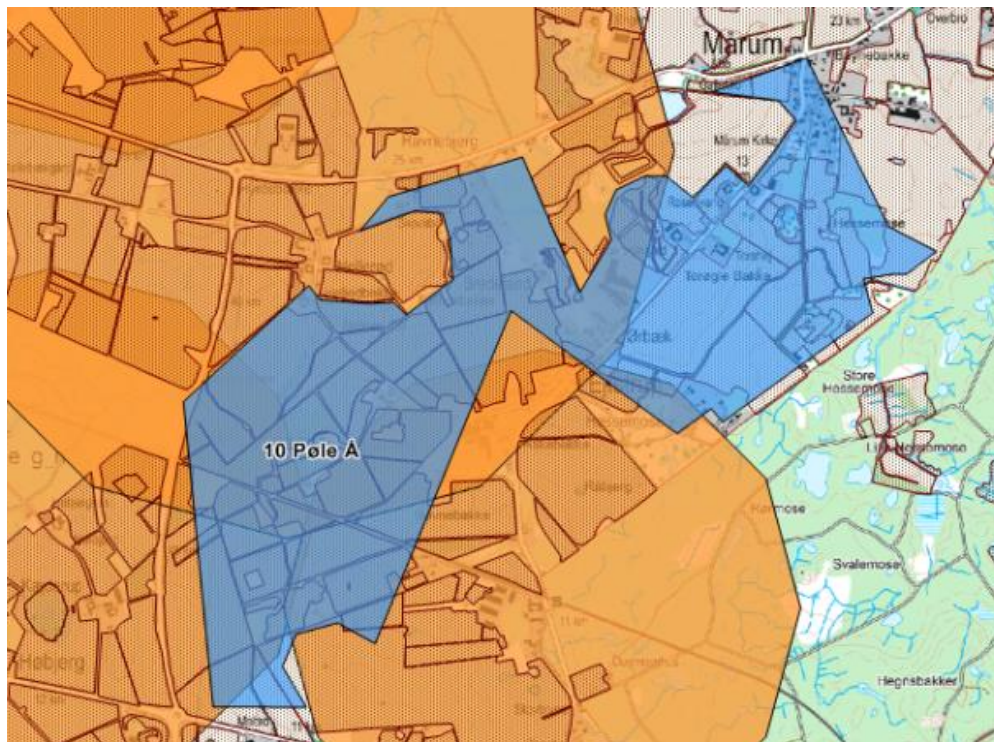
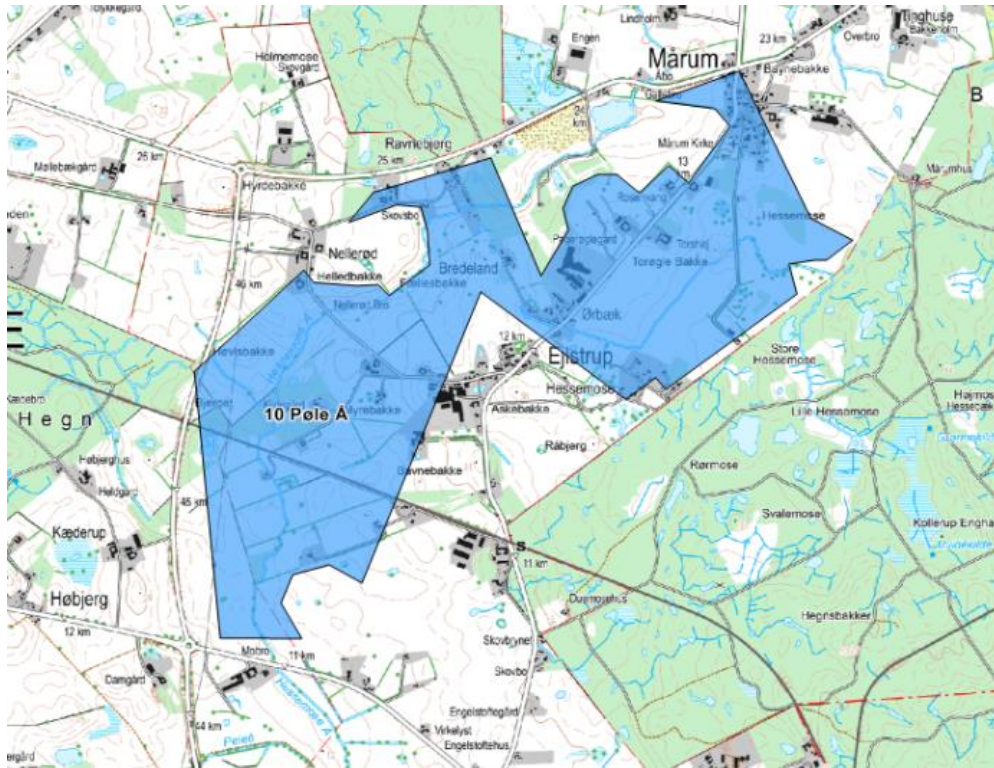
Biodiversiteten i og omkring Pøle Å vil have gavn af en genopretning af åen med blandt andet udbygning af enge langs åløbet, der kan opfange den periodevise rigelige nedbør og opfange noget af det overskydende kvælstof og fosfor.

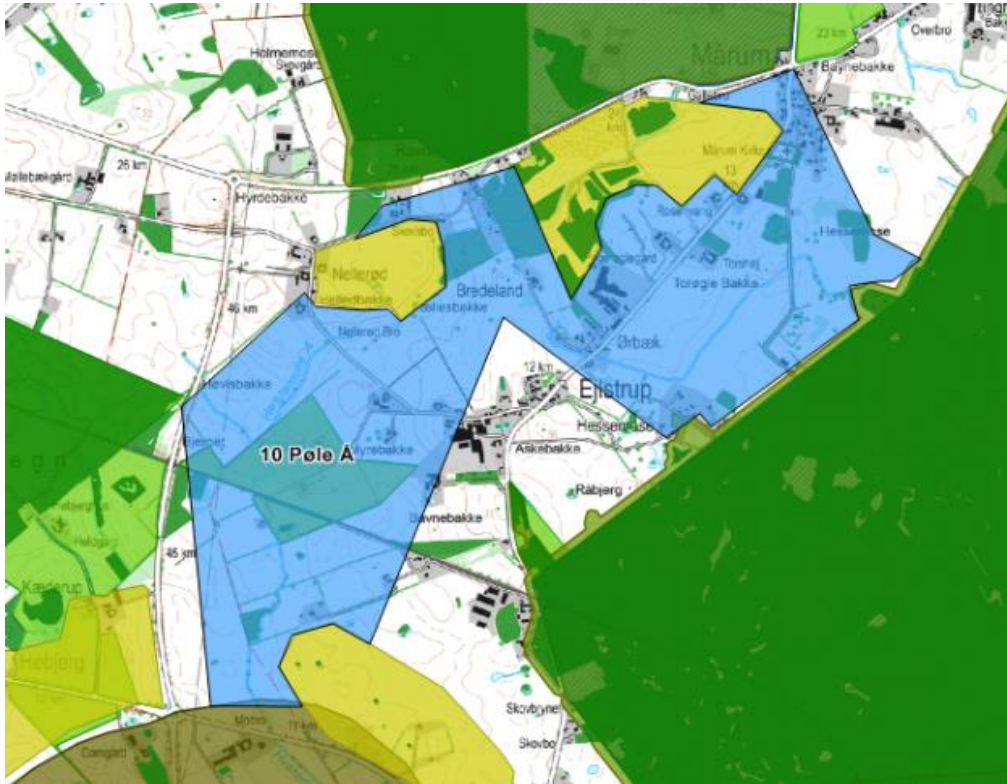
Målene for Pøle Åen kan som opstart være, at åen bliver et velegnet levested for ørreder.

Forslået af: Naturhistorisk Forening for Nordsjælland, Dansk Botanisk Forening og Danmarks Sportsfiskerforbund.

10. Pøle å

Geografisk placering: Pøle å nord for Hillerød

Beskrivelse: et mosaiklandskab der på 3 sider er omgivet af Natura 2000-område og mod alle verdenshjørner omkranset af arealer med høj biodiversitet (Biodiversitetskort for Danmark, Aarhus Universitet 2014 <http://dce2.au.dk/pub/SR112.pdf>).

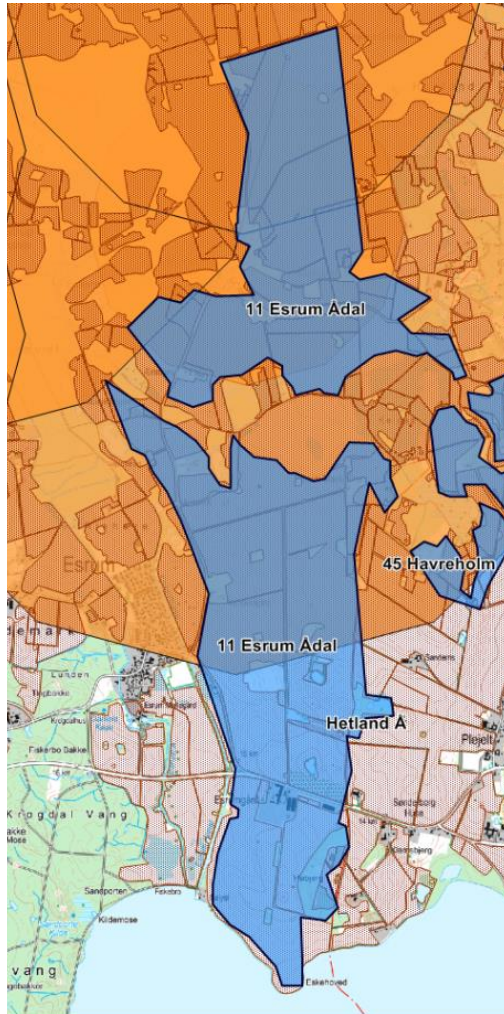
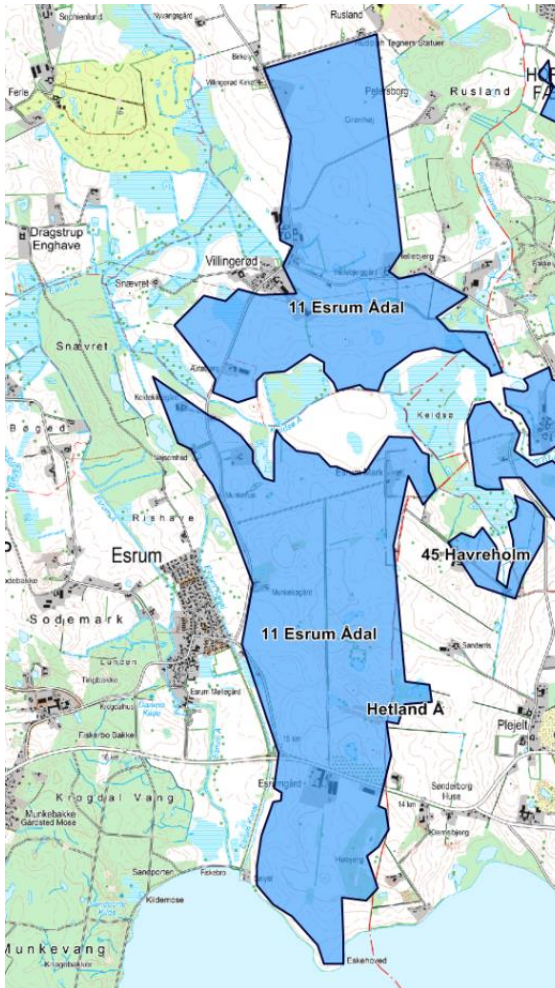
Begrundelse for udpegningen: At prioritere biodiversitet hér vil gøre eksisterende værdifulde Natura 2000-naturområder mere robuste.

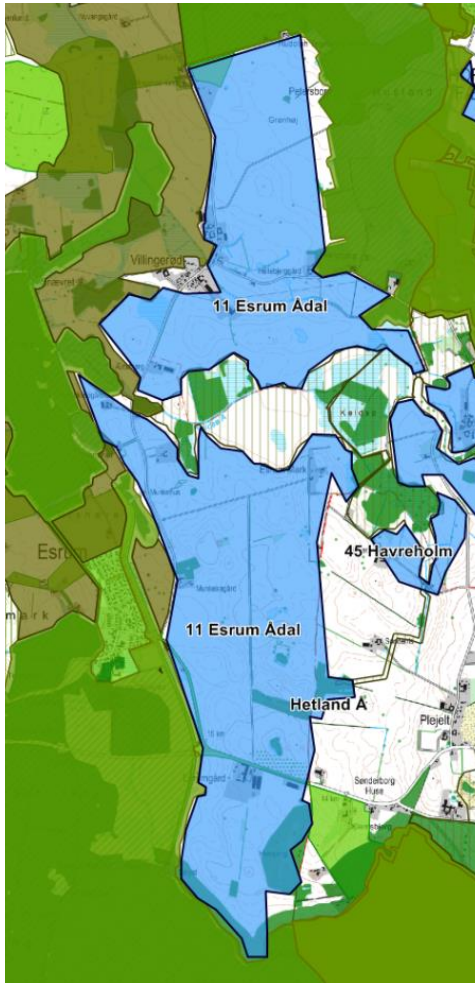
Udpeget af: Dansk Botanisk Forening og Danmarks Sportsfiskerforbund

11. Esrum Ådal

Geografisk placering: Esrum Ådal og Hetland Å

Beskrivelse: To store smeltevandsdale følger israndslinien fra Esrum Sø til Nordkysten. De store dalstrøg er ved Esrumgård adskilt af en grusformation med kilde-udspring mod vest til Esrum Å, mod øst til vandløbssystemet Hetlands Å/Keldsø Å. Åerne samler sig mod nord i den tidligere Keldsø hvortil også Gurre Å har tilløb fra øst. Alle åerne er sidevandløb til Esrum Å der fører til Nordkysten.

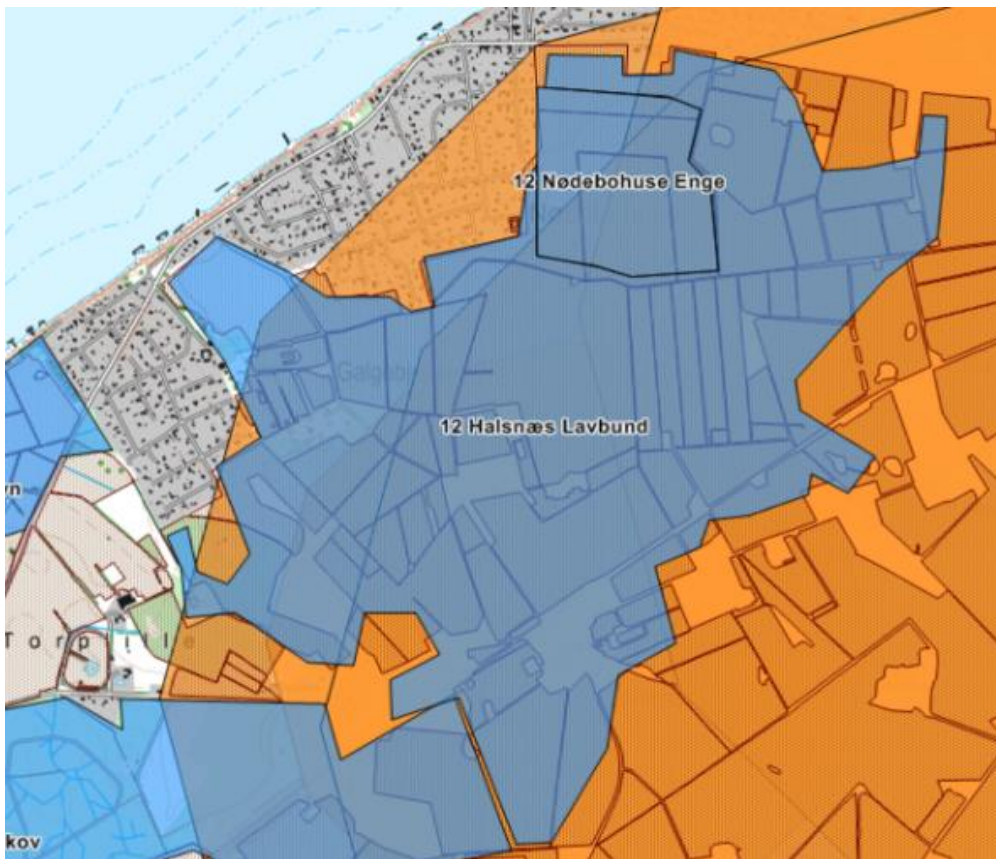
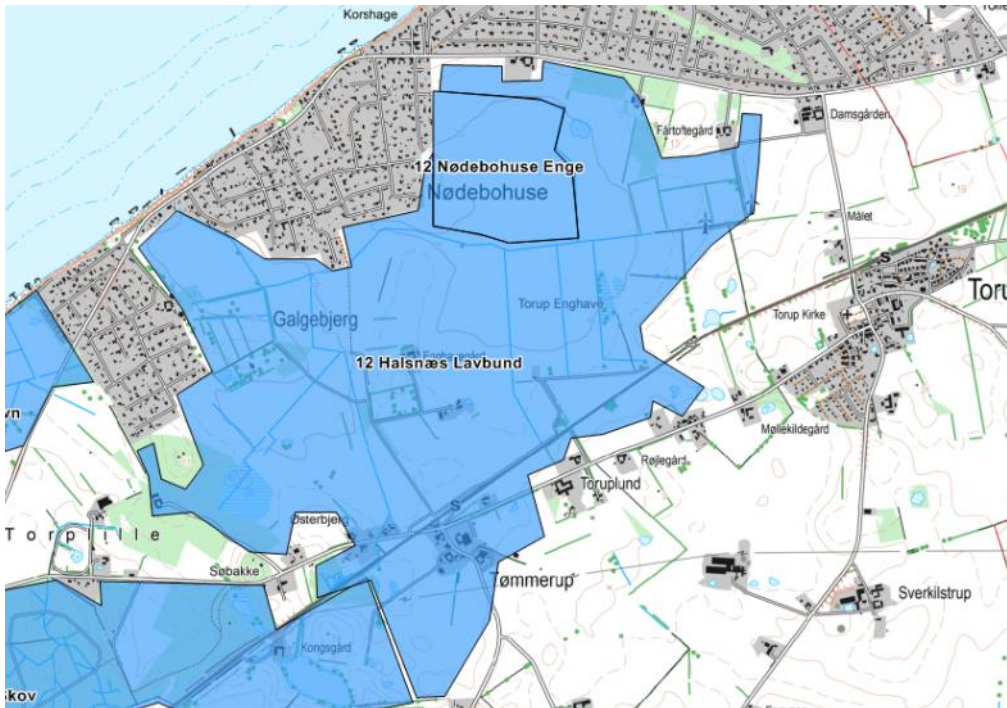
Hele dette lavtliggende smeltevandslandskab med de mange åløb (geologisk benævnt som "Esrum Floddal") har stort potentiale som økologisk forbindelse. Esrum Å forbinder med dets sideløb (Gurre Å, Keldsø Å/Hetland Å, samt Keldsø) flere Natura 2000 områder: (Gribskov, Esrum Sø, Esrum Å, Ruslandsfredningen og Snævret Skov). Keldsø er et vigtigt fugle område. Desuden er Esrum Å et meget vigtigt gydevandløb for ørreder. Det meste af området er udpeget som økologiske forbindelser eller potentiel økologisk forbindelse.

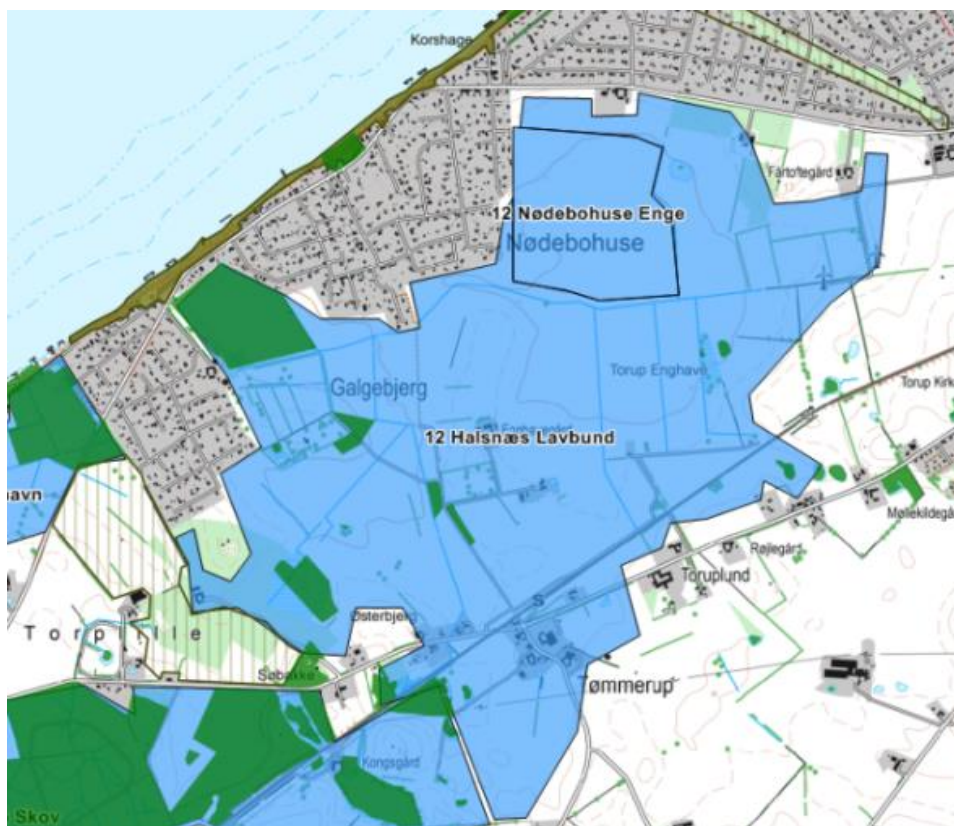
Begrundelse for udpegningen: Ved at udpege de manglende forbindelser herunder: Hetlands Å/ Keldsø Å, Keldsø og det sidste lille stykke af Gurre Å fra Villingerød til Havreholm, til potentiel økologisk forbindelse, fuldføres det ellers så flotte netværk af forbindelser mellem disse vigtige naturområder. Med sine engarealer og moseområder har Hetlands Å og Keldsø Å potentiale for værdifuld natur. Åen kan frilægges som økologisk forbindelse fra Esrumvej til Villingerødvej samt videre mod vest til åens udspring i erosionsdalen fra toppen af Klostermarken.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening og dele af arealet af Dansk Botanisk Forening

12. Lavbundsområde ved Torup

Geografisk placering: Areal vest for Torup ved Hundested.

Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan.

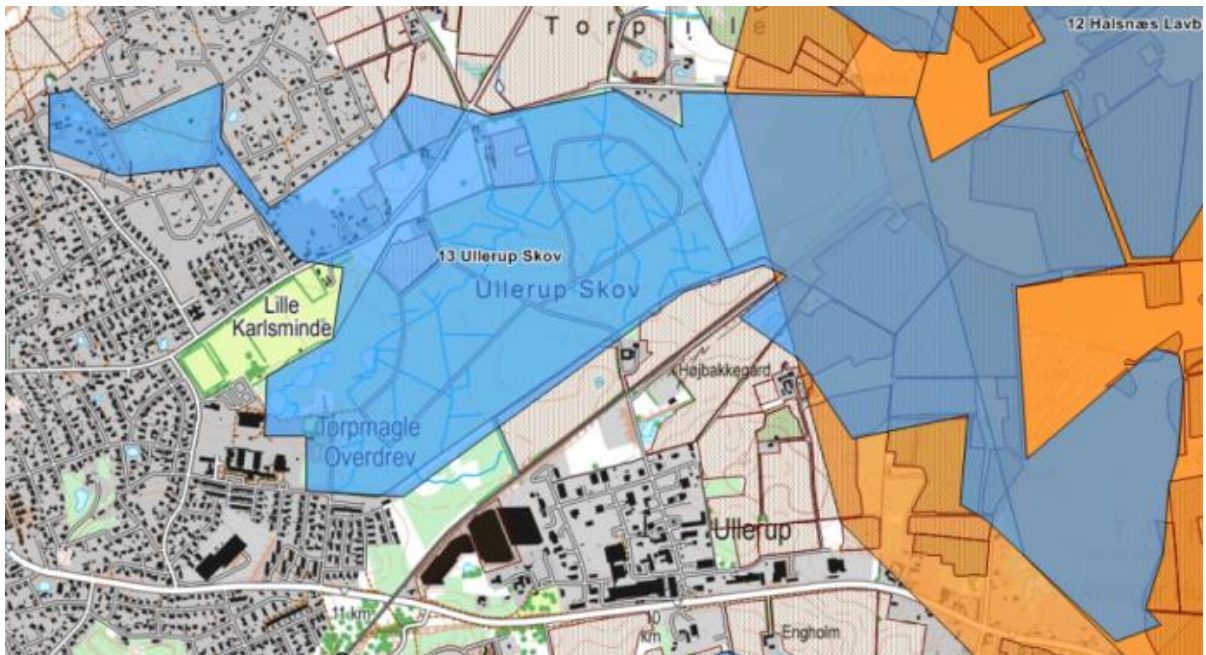
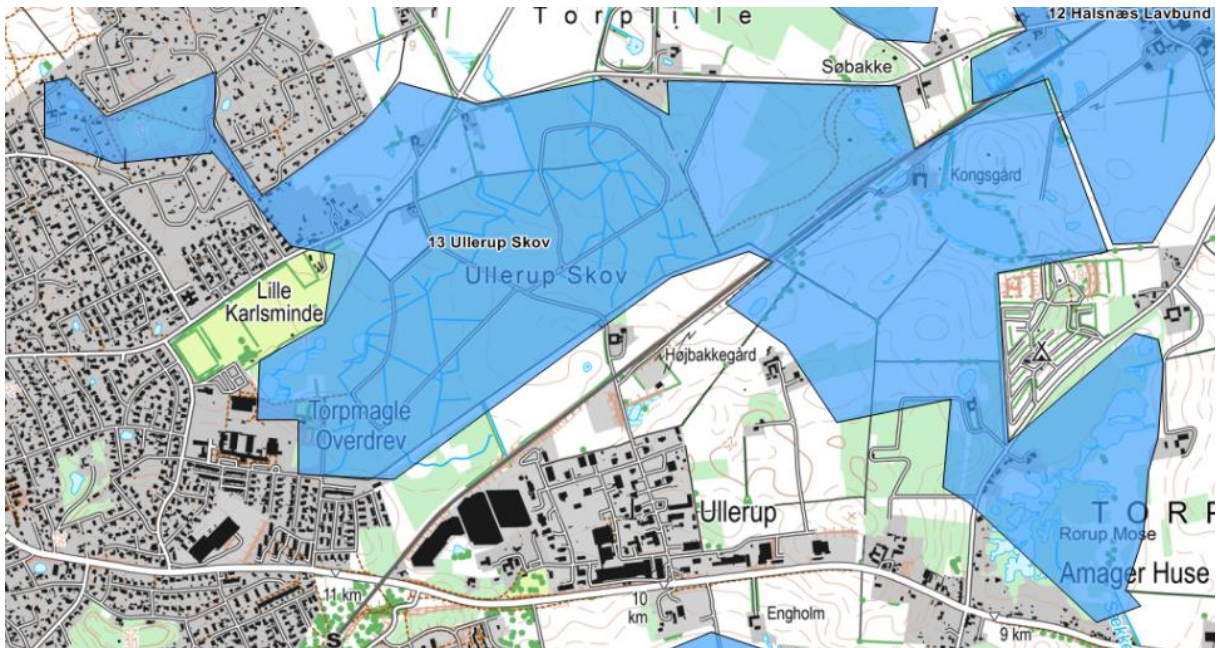
Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes.

Nødebohuse Enge desuden vigtigt rasteområde for forskellige gæs.

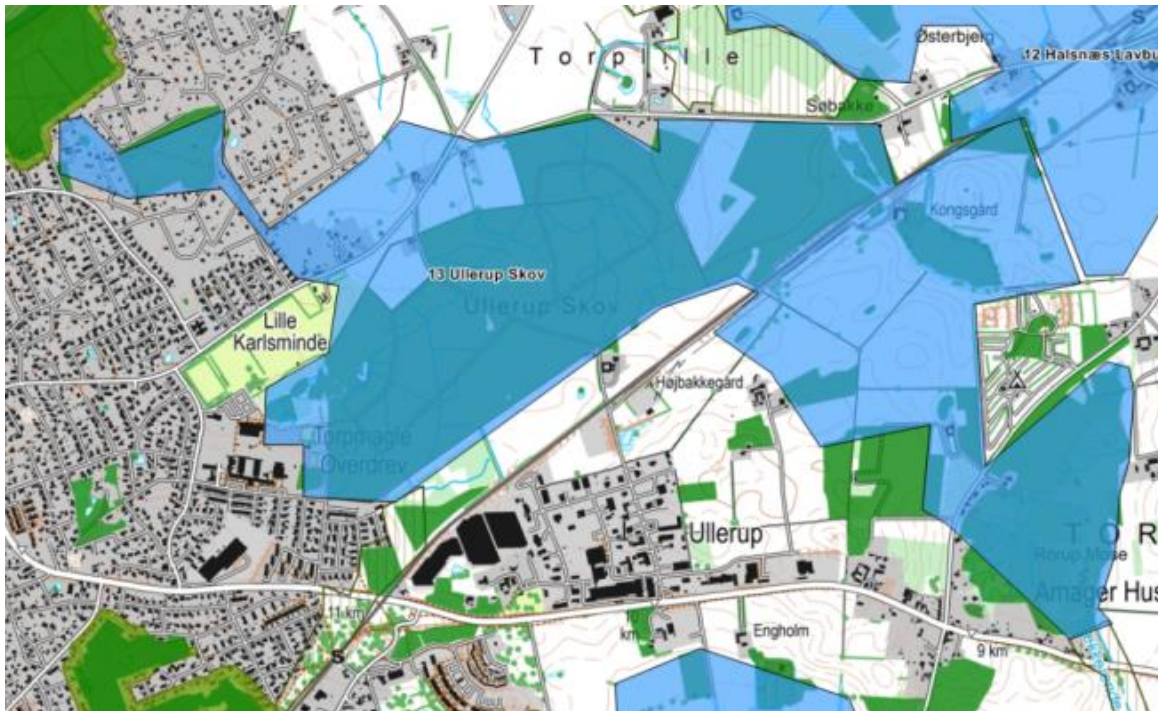
Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner, Nødebohuse enge af DOF

13. Ullerup Skov

Geografisk placering: Korridor mellem Dyssebakke-Grønnesse Skov

Beskrivelse: Forslaget skaber forbindelse mellem gode naturområder fra Dyssebakken gennem sommerhusområdet og fredskoven, langs Hesseløvej på vestsiden og skovbyggelinjen nord for Lille Karlsmindevej. Med tilslutning til Ullerup Skov og Rorup mose ud til Roskilde fjord.

Begrundelse for udpegningen: For at modvirke tilbagegangen i biodiversiteten skabes forbindelse mellem gode naturområder, der ofte ligger som isolerede øer. I den økologiske forbindelseslinje indgår Natura2000 område: Havet og kysten mellem Hundested og Rørvig område nr. 153, Udpegningsgrundlaget for området er en række naturtyper og trækende fuglearter af edderfugle, hvinand, toppet skallesluger og stor skallesluger. Naturområdet ved Spodsbjerg og Dyssebakken, er et af de få lidt større overdrevsområder, vi har tilbage. Er beskyttet af strandbeskyttelse, fredning og § 3.

Gennem Kikhavn By, Torup, kunne der udpeges et økologisk bælte, dele af området ligger i landzone og vestsiden er dækket af træer.

Et tidligere militært oliedepot med en spændende natur og er nu fredskov. Området er forholdsvis kuperet og med en del skrånninger, der fremmer forskelligartet natur og gør den reaktive naturoplevelse større. På Hesseløvej er der en gruppe træer, der er udpeget som høj naturværdi og langs Lille Karlsmindevej en skovbyggelinje, hvor der i en afstand af 300 meter fra fredskov ikke bør bygges. En del af markerne på denne strækning er også udlagt som økologiske ligesom markerne ved mosen ved Kongsgården.

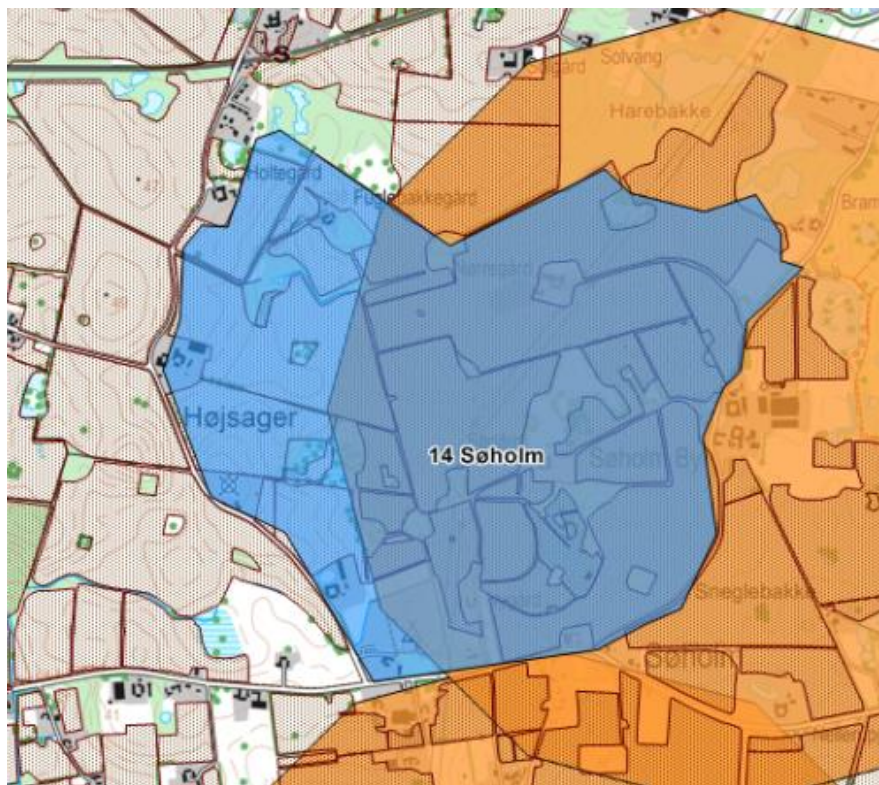
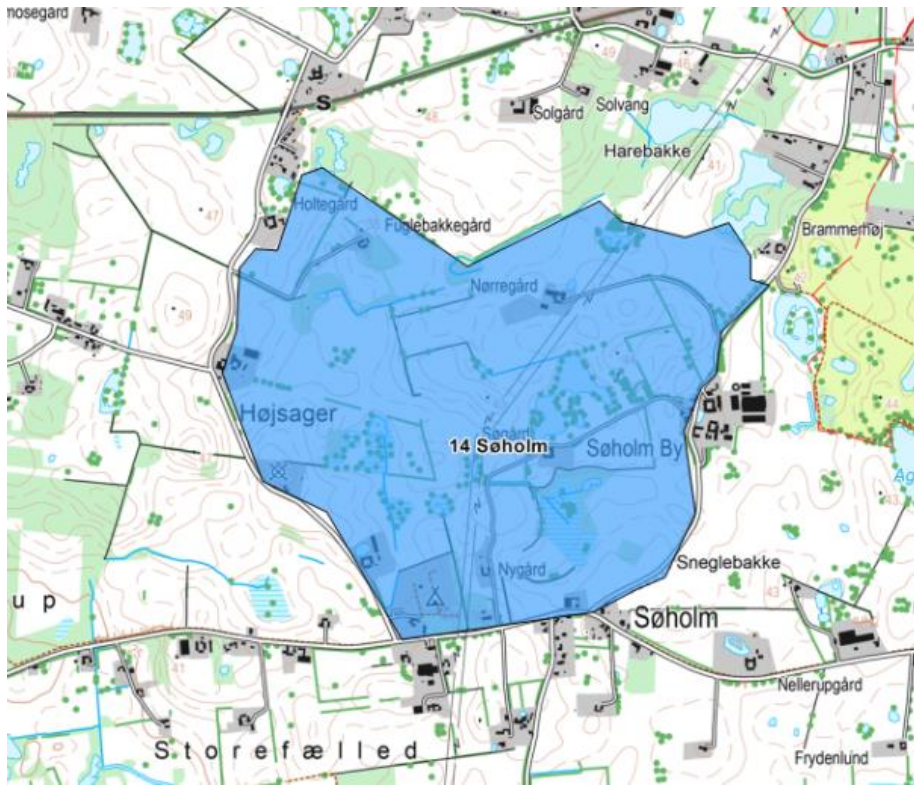
Rorup Mose er Halsnæs største ferskvandsområde. Mosen har stor botanisk værdi og er levested for en række dyr som råvildt, ræv, mår, ilder og hermelin. Den har stor betydning for både ynglende og rastende fugle. Mosen bør forbindes med Grønnesse skov gennem ålbet fra Rorup Mose kaldet Sækkerenden. Sækkerenden blev desværre rørlagt i halvtredserne, men selve grøften blev bevaret. For få år siden blev forbindelsen helt afbrudt, da grøften blev kastet til. Åen er udlagt som beskyttet vandløb og arealet er allerede i dag udlagt som potentiel økologisk forbindelse.

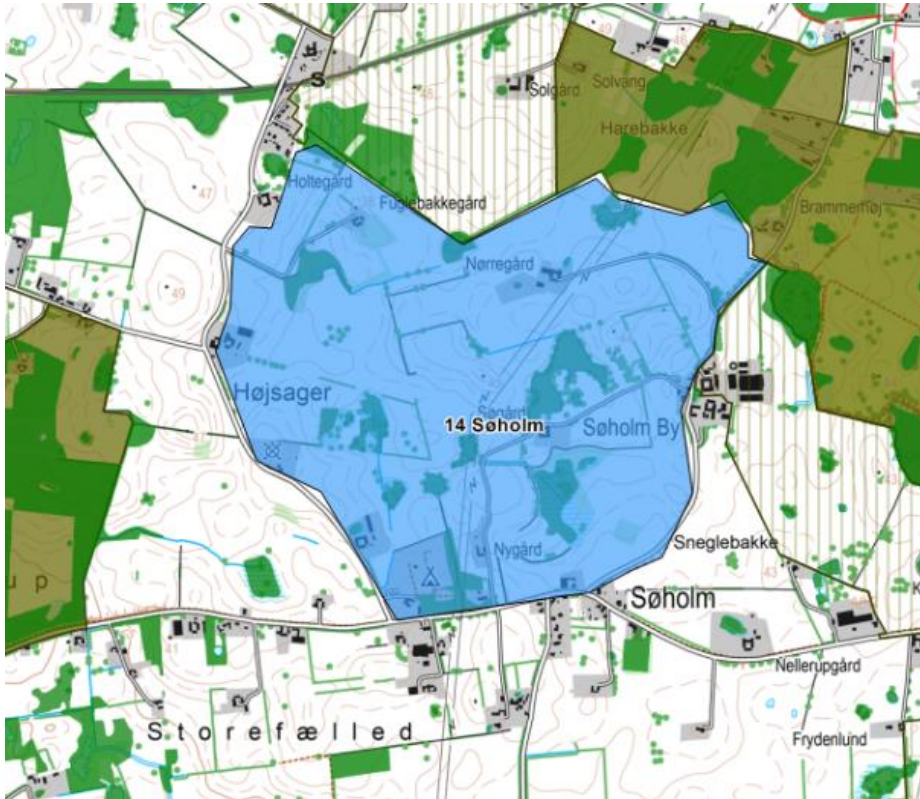
Gennem Grønnesse skov er der forbindelse til den meget værdifulde kyststrækning langs Roskilde fjord, som nu er en del af Kongernes Nordsjælland.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

14. Søholm

Geografisk Placering: Søholm

Beskrivelse: Et areal ved Søholm, mod vest afgrænset af Højsagervej, mod syd af Humlebækvej. Der er tale om et område med mange småsøer, som giver gode sprednings- og overlevelsesmuligheder for vandlevende planter og dyr.

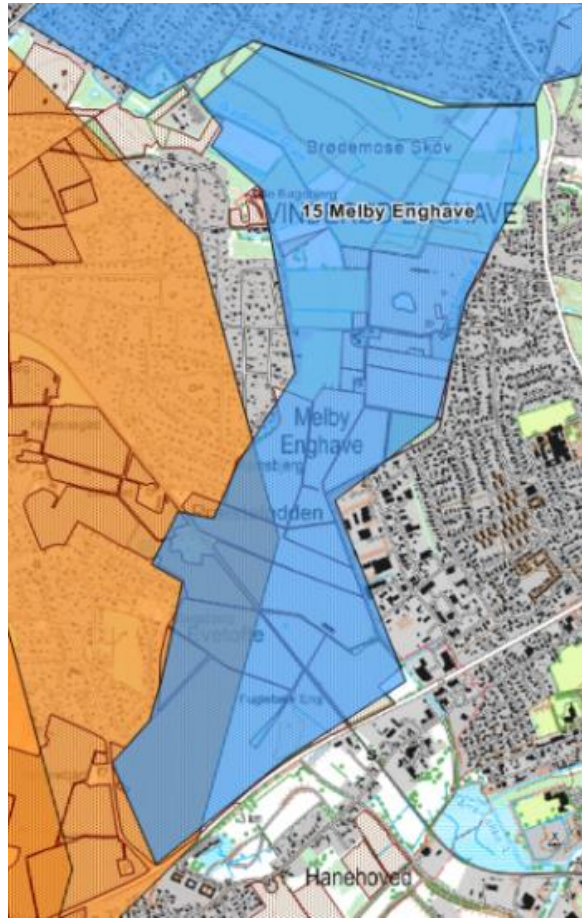
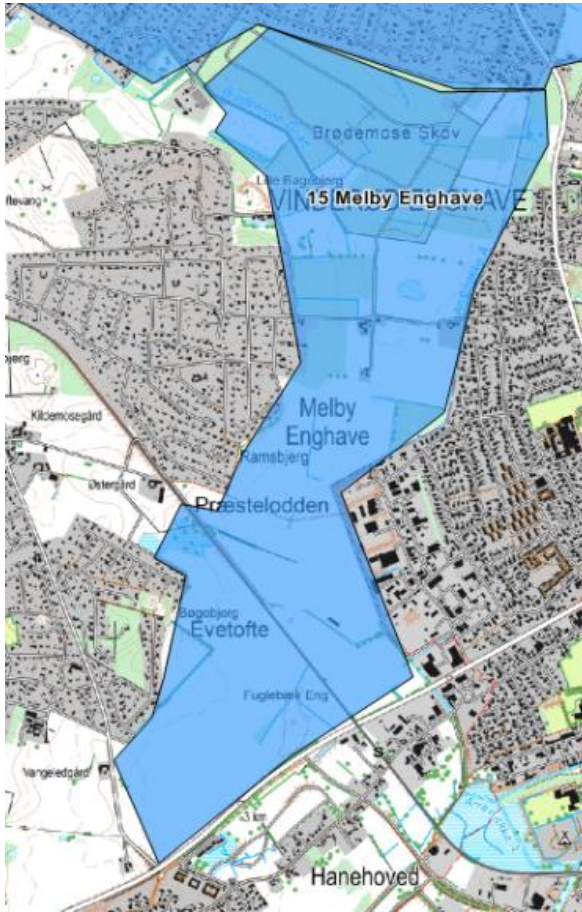
Der findes rastende og ynglende andefugle, som troldand, taffeland og grønbenet rørhøne mfl.

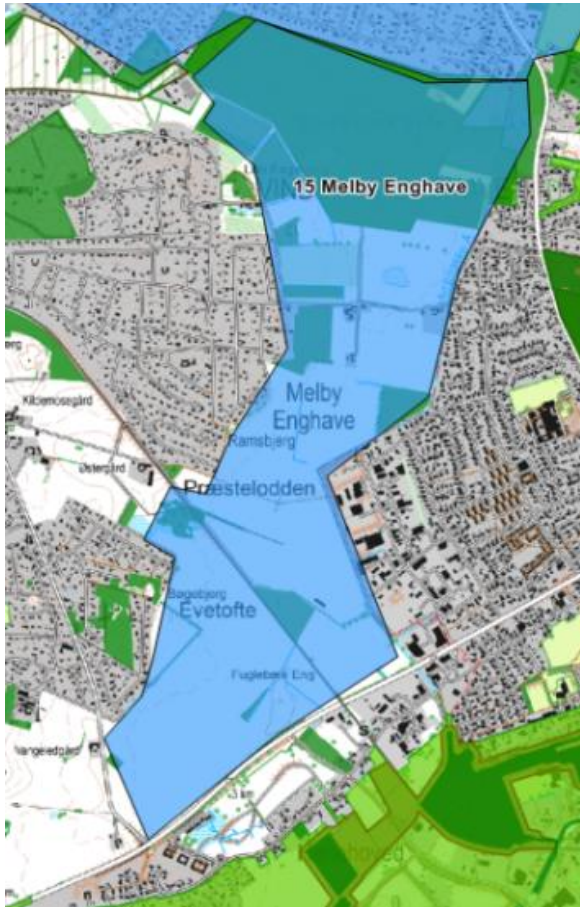
Begrundelse for udpegningen: Området grænser mod nordøst op til en (potentiel) økologisk forbindelse, og der kan herfra skabes økologisk forbindelse mod sydøst til Nivå Bugt, jf. udpegning nr. 17 Stormosen.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornitologisk Forening.

15. Melby Enghave

Geografisk placering: Areal vest for Frederiksværk.

Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan.

Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

17. Storemose

Geografisk placering: Storemose

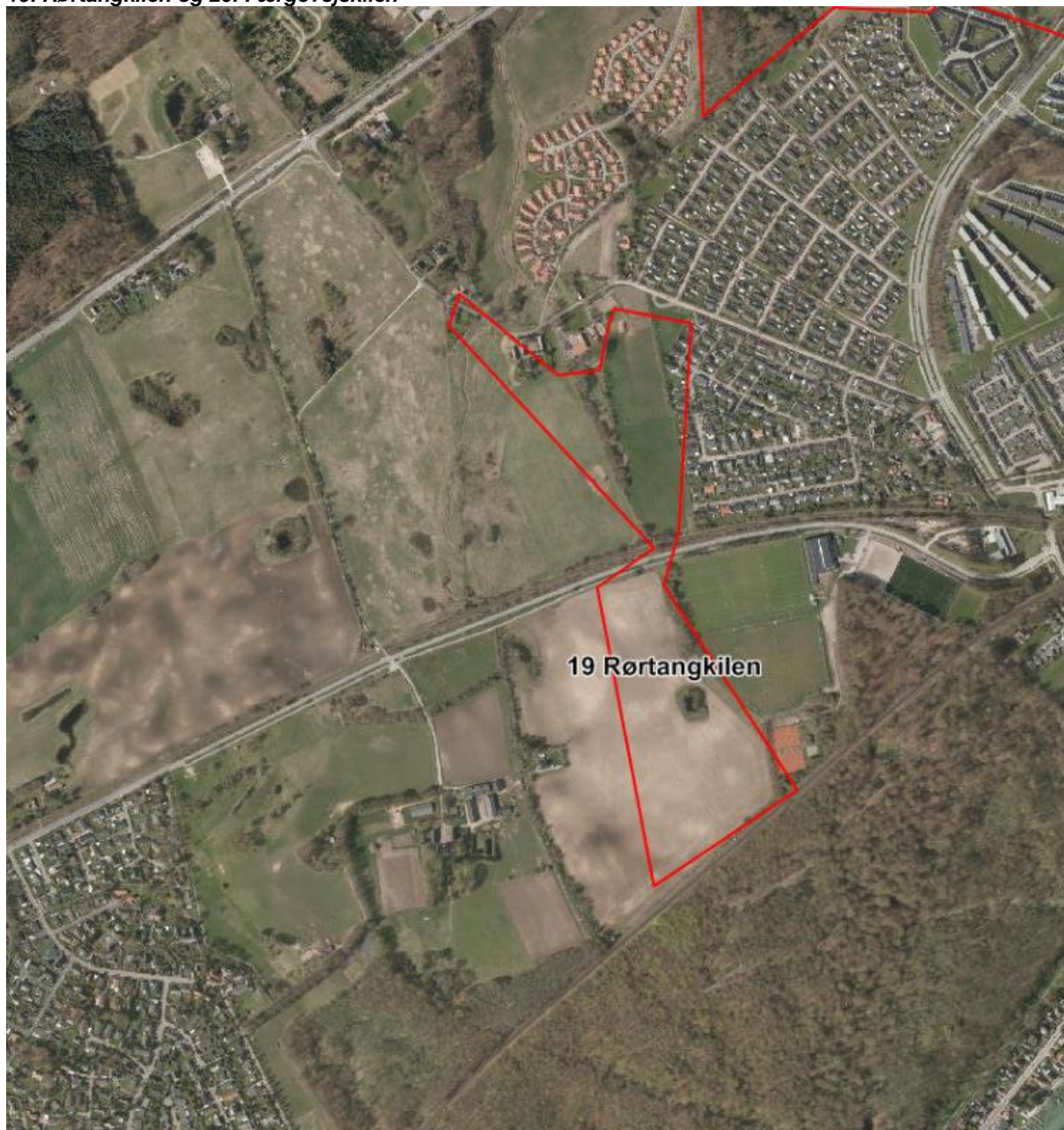
Beskrivelse: Storemose er beliggende nord for vejen Storemosen syd for Dageløkke.

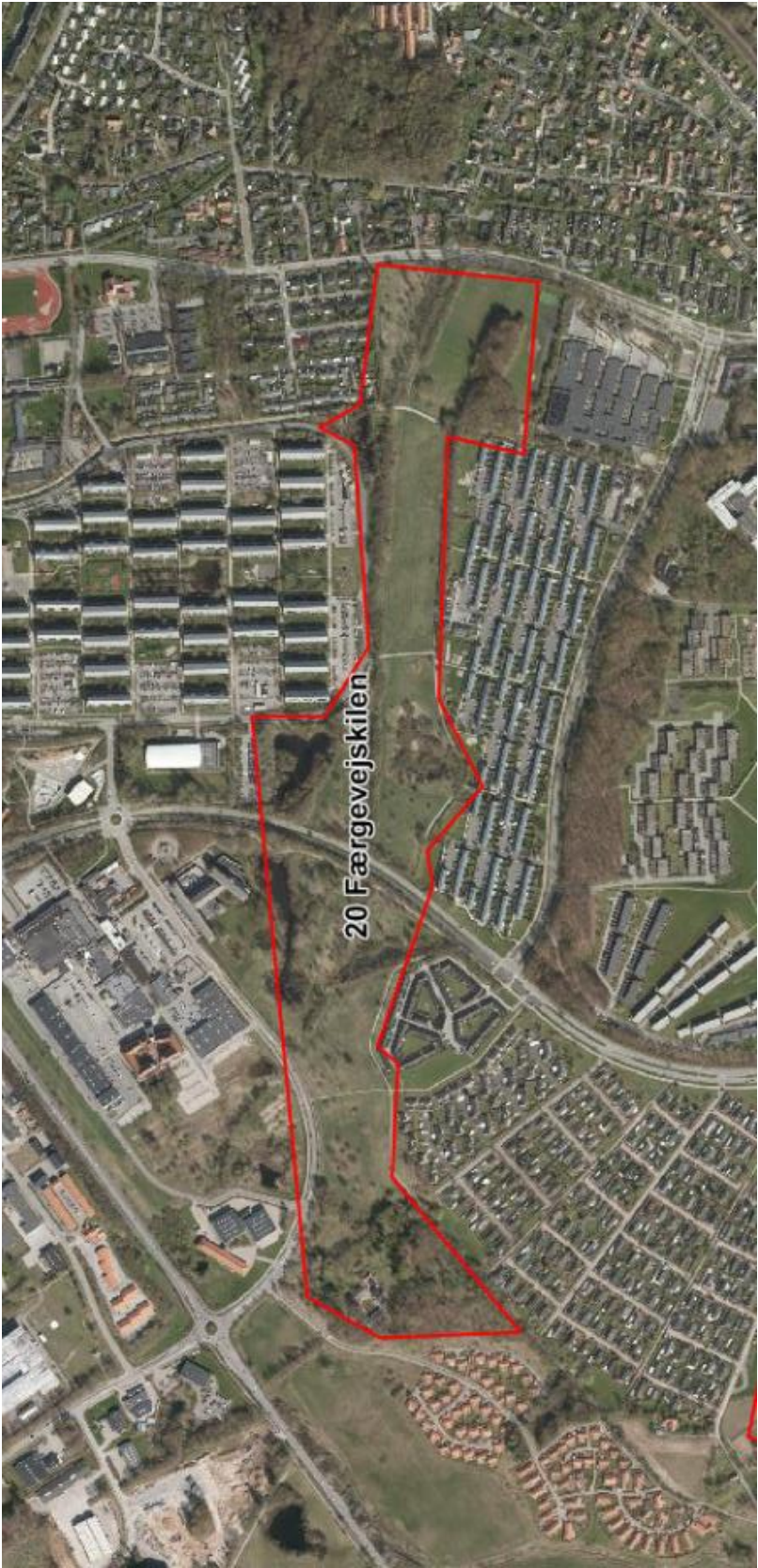
Et større moseområde i tilknytning til Dageløkke Skov og Lave Skov, grænsende mod syd til et åbent areal mod Nordvej. Nord for ligger Farommose.

Begrundelse for udpegningen: et varieret landskab med sø, skov og åbne arealer. Der skabes spredningsmulighed for dyr og planter fra kystnære områder til områder mere centralt i kommunen. Via de 3 kommunalt ejede lergrave på begge sider af Kystbanen er der hermed direkte forbindelse fra områderne øst for Kystbanen til den potentielle økologiske forbindelse ved Dageløkke og derfra via Farommose til udpegningen "Søholm kort 14.

Foreslået af: Dansk Ornitologisk Forening.

19. Rørtangkilen og 20. Færgevejskilen

19. Rørtangkilen

Geografisk placering: Areal beliggende mellem Espergærde og Snekkersten.

Beskrivelse: Småmoser er § 3-områder. Dele af arealet er fredet (Flynderupgård-haven undtaget). Græsland med småsøer, stier og udsigtshøj.

Begrundelse for udpegningen: Et område som af Miljøstyrelsen er kortlagt som særlig værdifuld skov som gennem biodiversitetsfremmende drift eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

20. Færgevejskilen

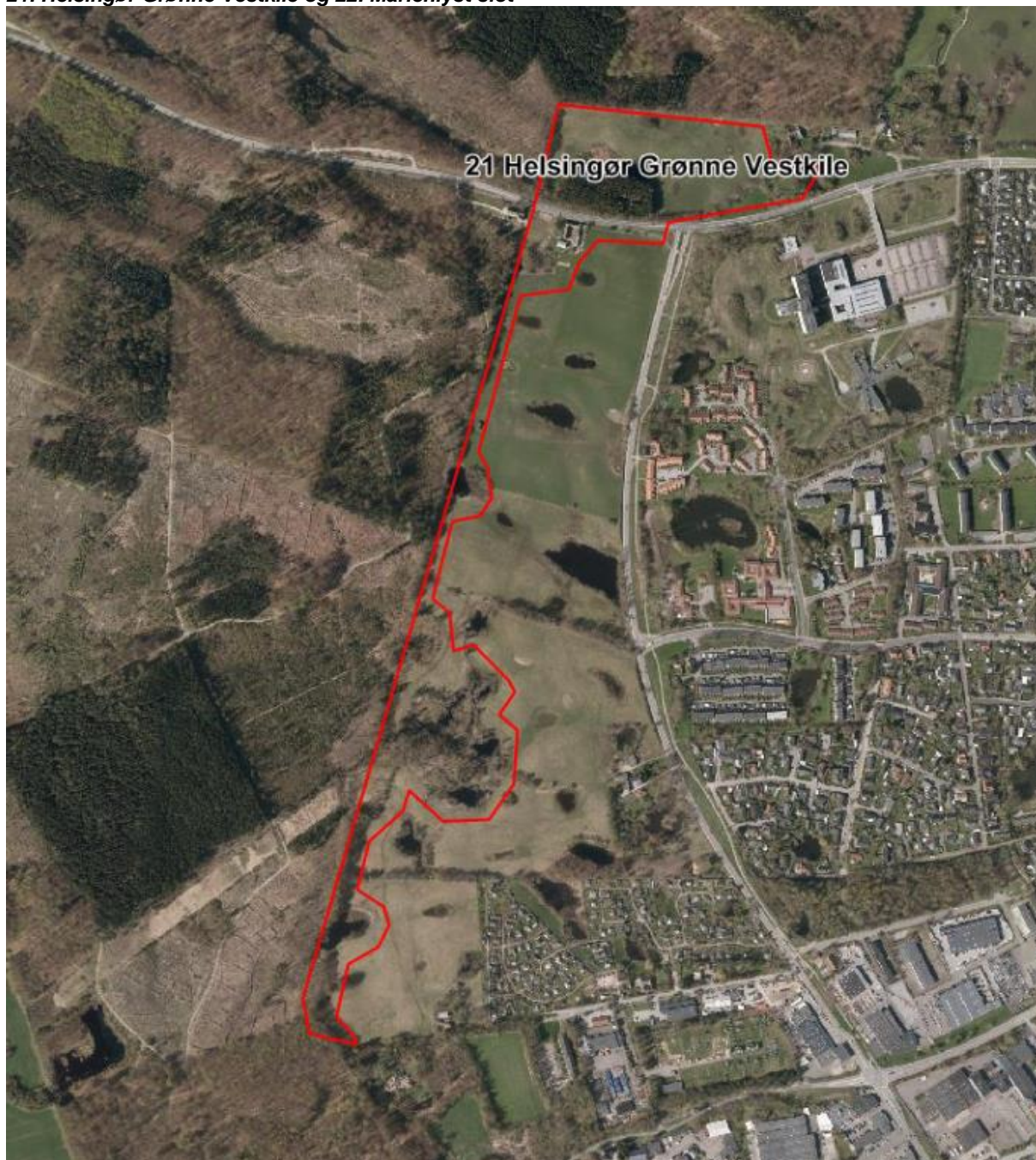
Geografisk placering: Langstrakt areal beliggende i det sydlige Helsingør.

Beskrivelse: Fredet. Bynær, åben græsslette med bakker, krat, søer og moser samt Meulenbergskovens dybe kløfter med vandfald mod øst.

Begrundelse for udpegningen: Et område med en vis naturværdi og hvor Miljøstyrelsen har kortlagt flere partier som særlig værdifuld skov. Området vil gennem naturgenopretning, biodiversitetsfremmende drift eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier.

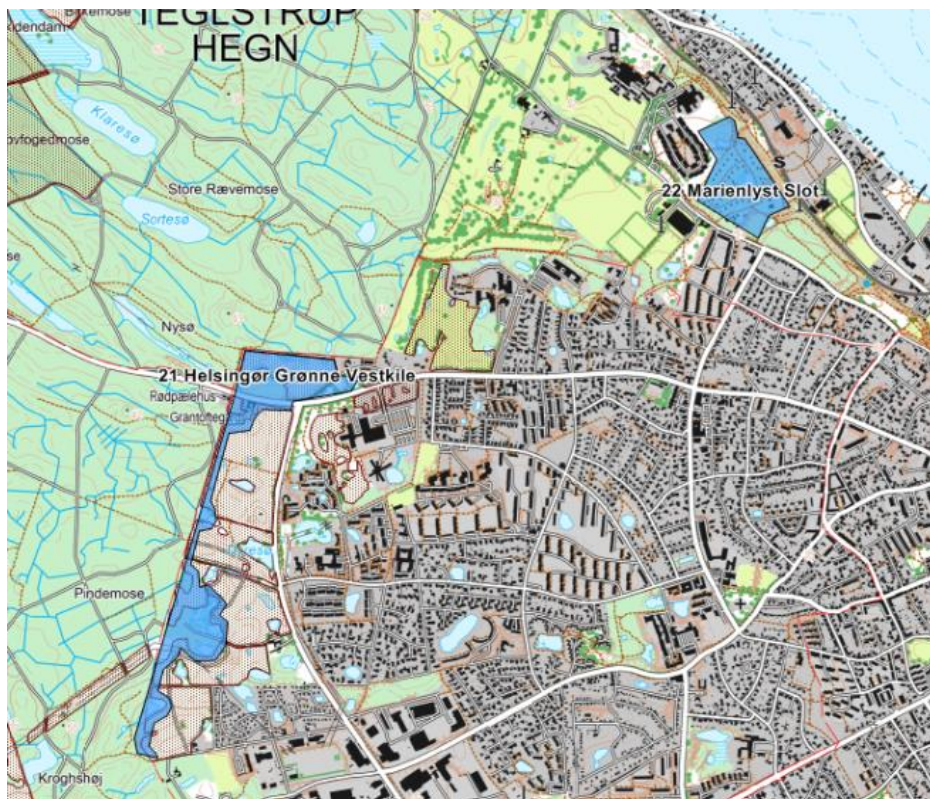
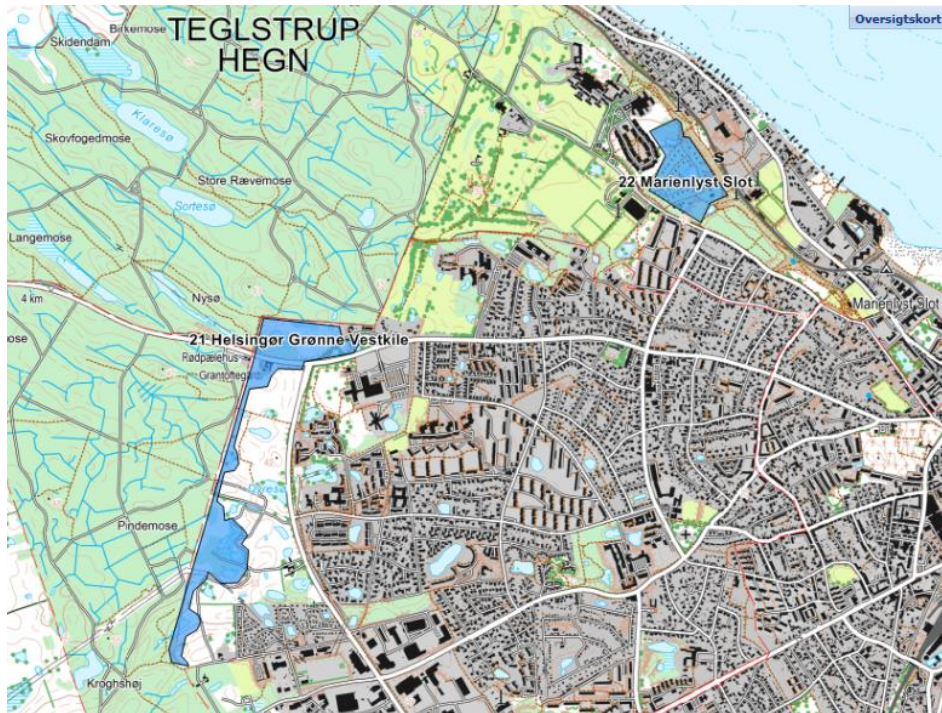
Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

21. Helsingør Grønne Vestkile og 22. Marienlyst slot

21. Helsingør Grønne Vestkile

Geografisk placering: Beliggende i det vestlige Helsingør.

Beskrivelse: Dele af Helsingør Grønne Vestkile. Lavbundsarealer grænsende op til N2000 samt Fredet og Pindemosen §3 og fredskov. Foreslået Natura 2000 i 2018 revisionen. Bakket græsland med mange småsøer og moser langs Teglstrup Hegn.

Begrundelse for udpegningen: Et område med en vis naturværdi som gennem naturgenopretning, biodiversitetsfremmende drift eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier. At prioritere naturhensyn hér vil derfor kunne gøre eksisterende værdifulde Natura 2000-naturområder mere robuste.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner, DOF

22. Marienlyst slot

Geografisk placering: Beliggende i det vestlige Helsingør. En del af Marienlystskovene.

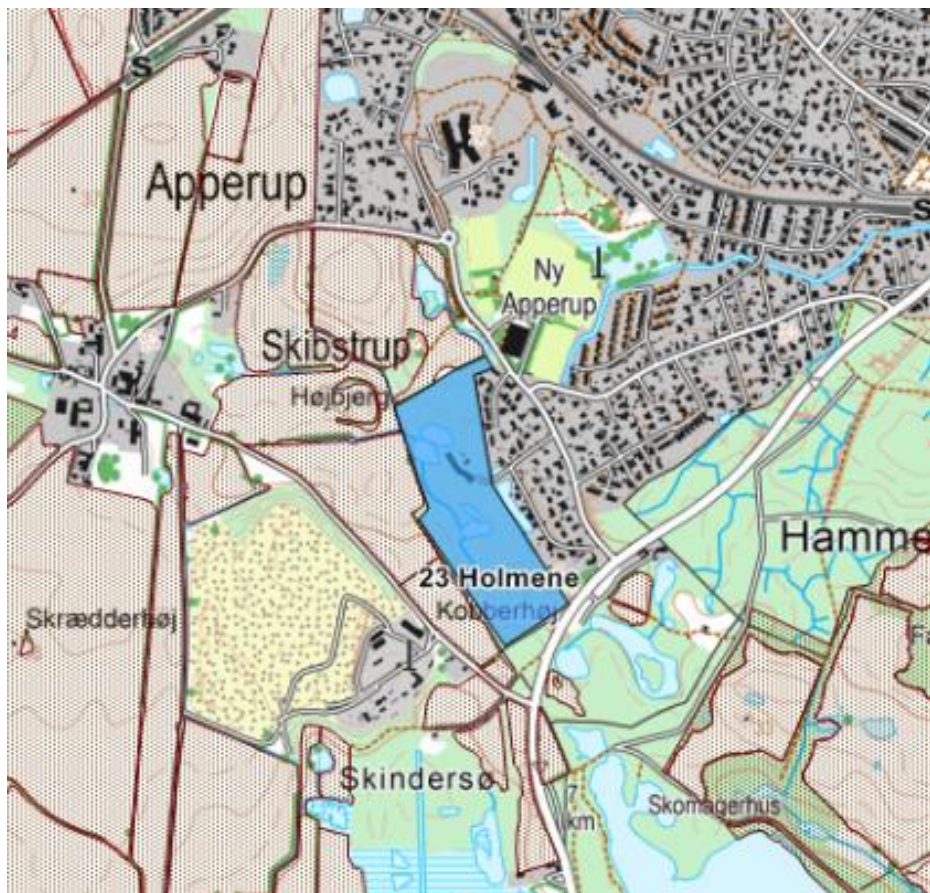
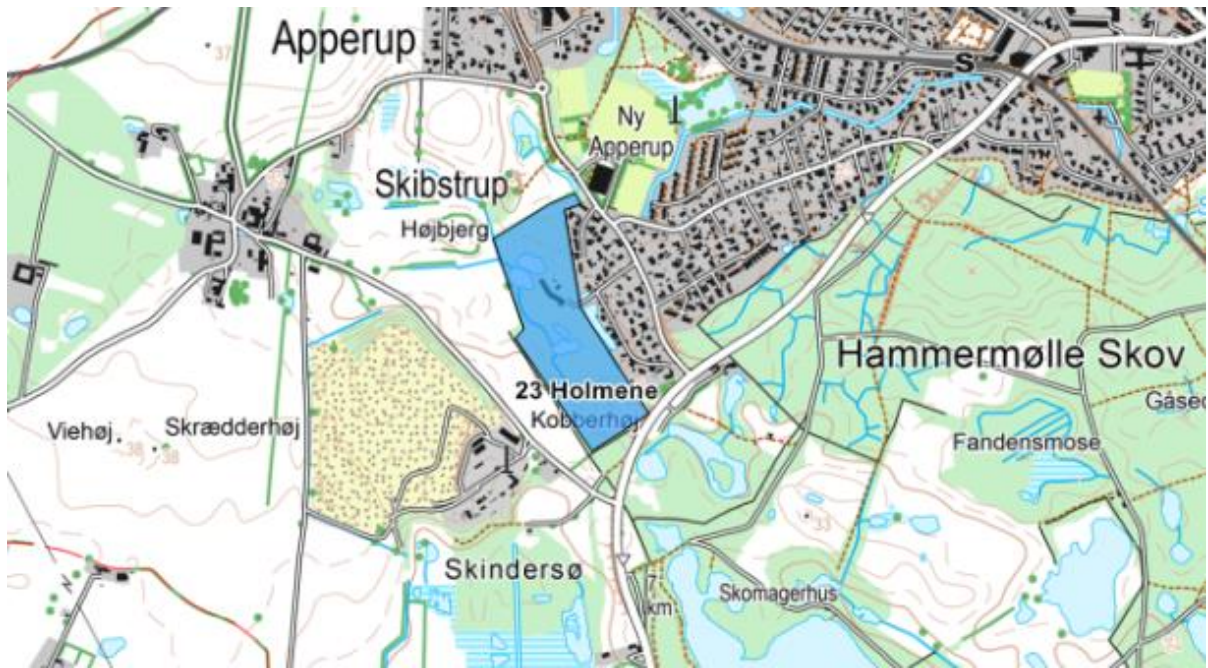
Beskrivelse: Nogle få vandhuller § 3. Hovedparten af arealet med spændende naturpræg.

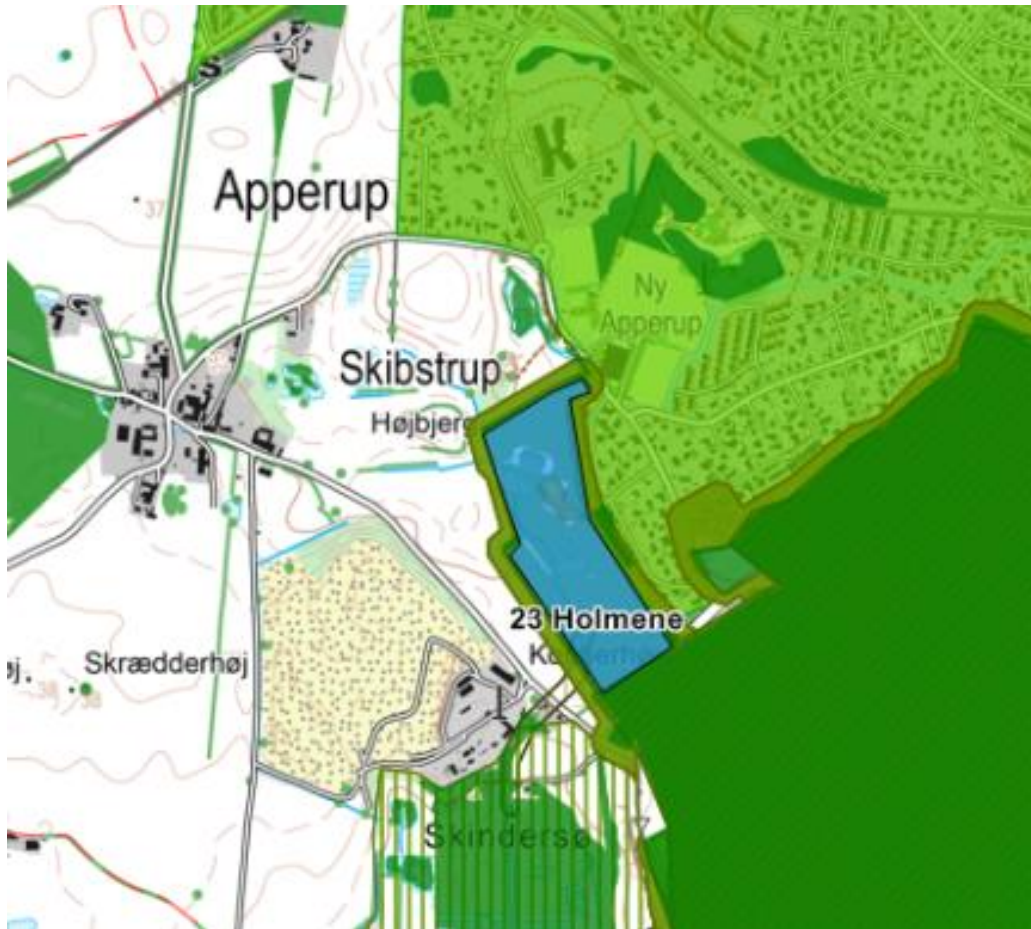
Begrundelse for udpegningen: Et område med en vis naturværdi som gennem naturgenopretning, biodiversitetsfremmende drift eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

23. Holmene

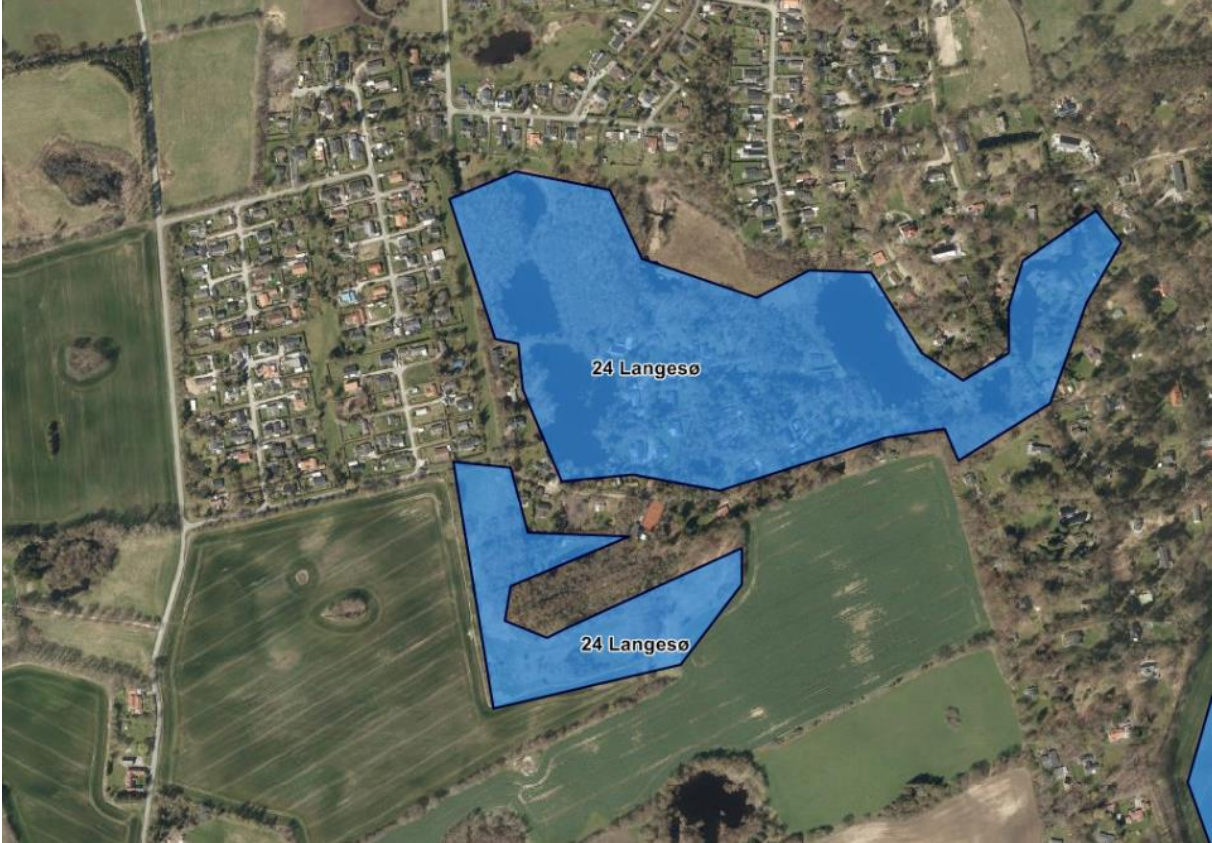
Geografisk placering: Areal syd for Ålsgårde/Hellebæk.

Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan. Arealet grænser op til Natura 2000-område.

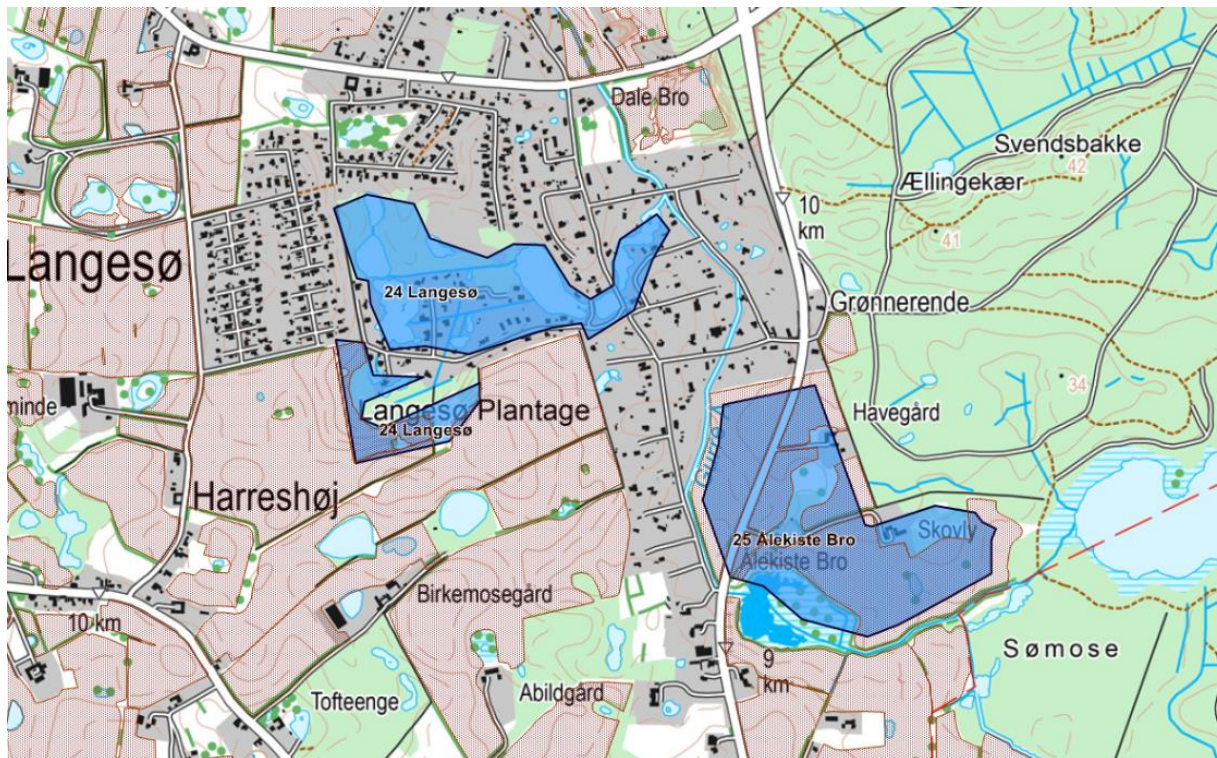
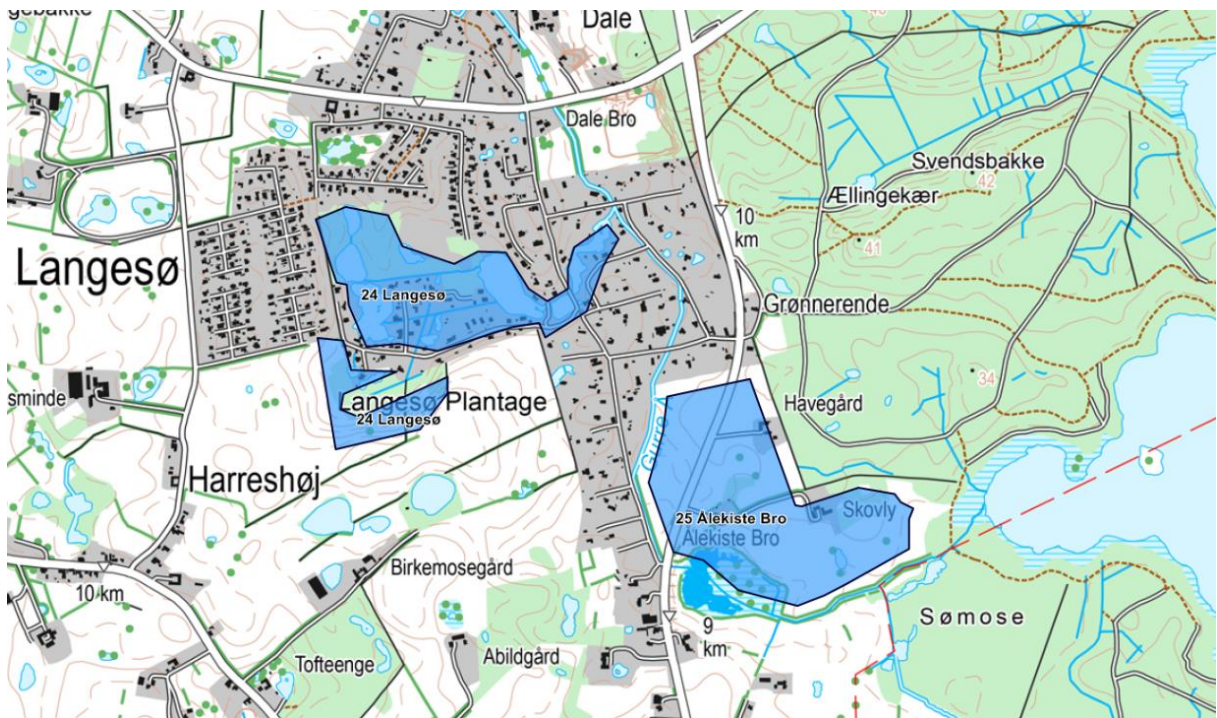
Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes. At prioritere naturhensyn hér vil derfor kunne gøre eksisterende værdifulde Natura 2000-naturområder mere robuste.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner og Danmarks Naturfredningsforening

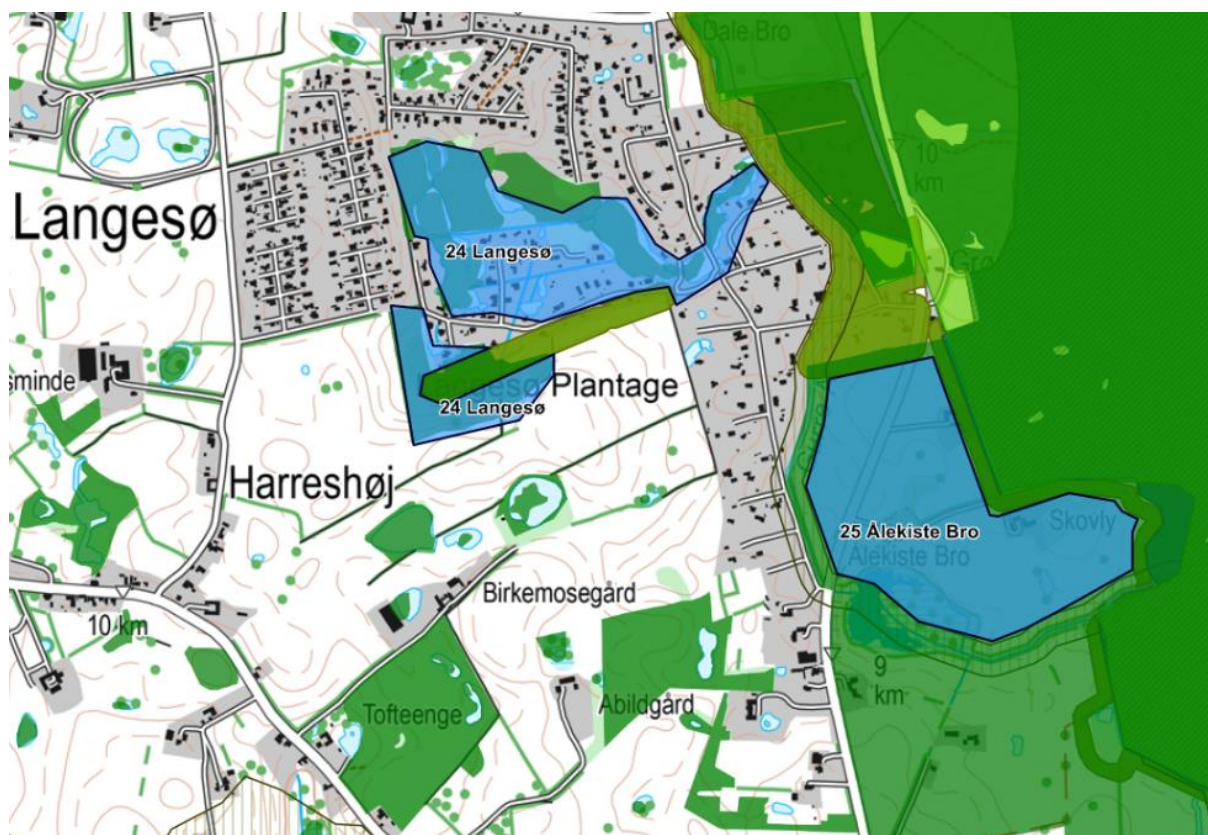
24. Langesø og 25. Ålekistebrø

24. Langesø

Geografisk placering: Langesø

Beskrivelse: Langesø er en mose af typen hængesæk, der er en sjælden næringsfattig naturtype.

Begrundelse for udpegningen: Naturtype af høj værdi.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

25. Ålekistebro

Geografisk placering: Ålekistebro

Beskrivelse: Ønsket er en supplerende økologisk forbindelse langs Gurre Å, der forbinder Gurre Sø med Langesø mose, Teglstrup Hegn og Keld sø.

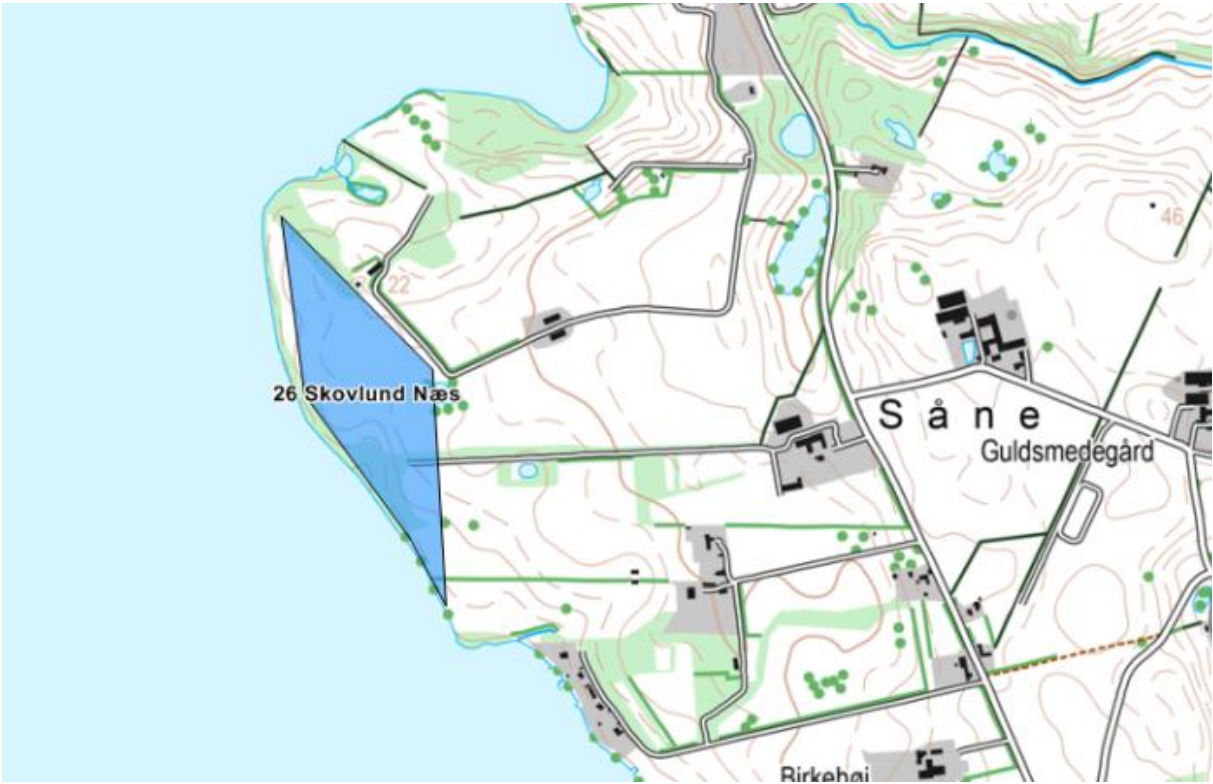
Området indbefatter bl.a. en gammel råstofgrav beliggende øst for åen. Bakkekammen og en stejl vestvendt, grus-skrænt afgrænser Langesø området.

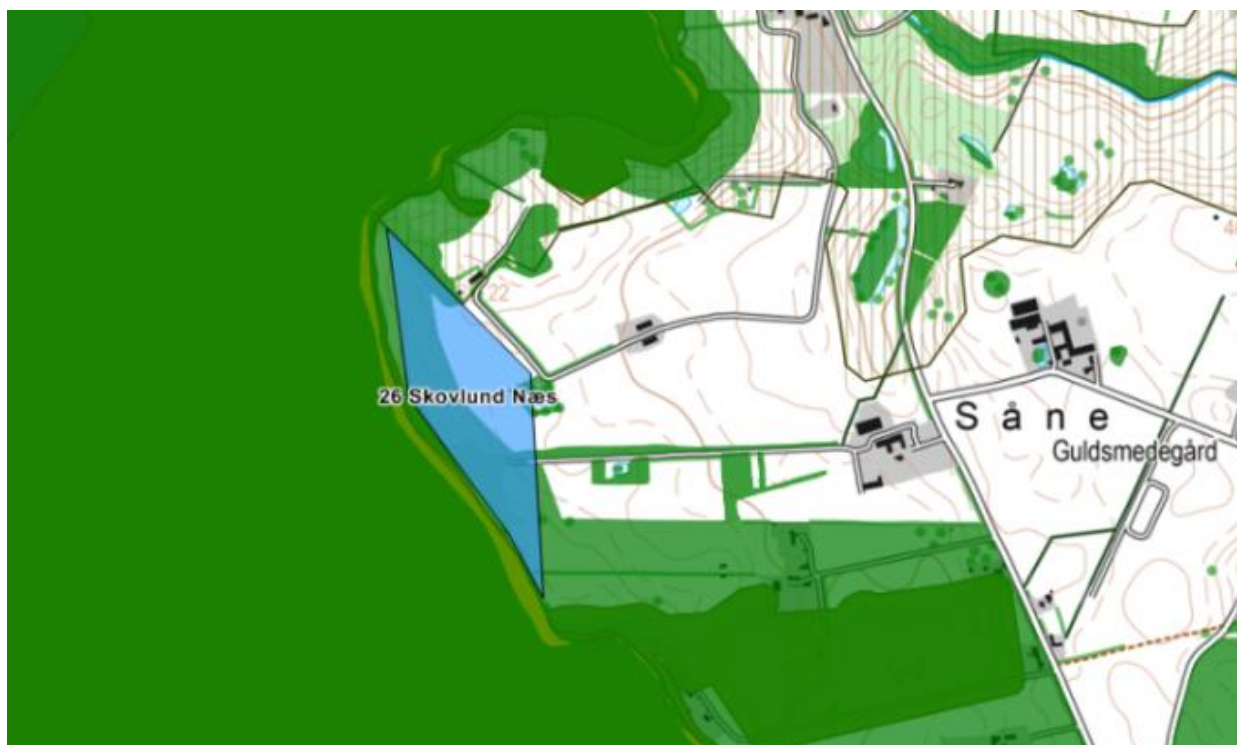
Begrundelse for udpegningen: Der er potentiale for tør lysåben vegetation.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

26. Skovlund Næs

Geografisk placering: Skovlund Næs

Beskrivelse: Det stærkt kuperede dødisområde omkring Skovlund Vig og Skovlund Bæk har indgået i et historisk overdrev i den Kgl. Vildtbane. Dele af overdrevet har ikke været opløjet, men kontinuerligt været afgræsset.

Begrundelse for udpegningen: Spidsen af næsset skal supplere det potentielle naturområde og først afgrænses ved det tværgående hegn af gamle ege, der har afgrænset koblerne.

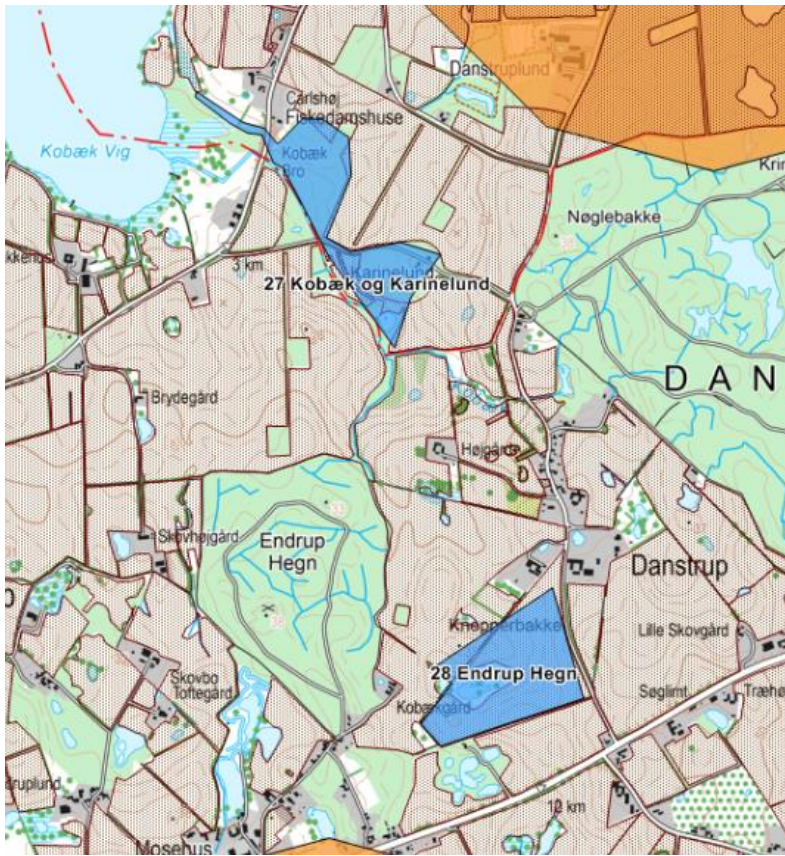
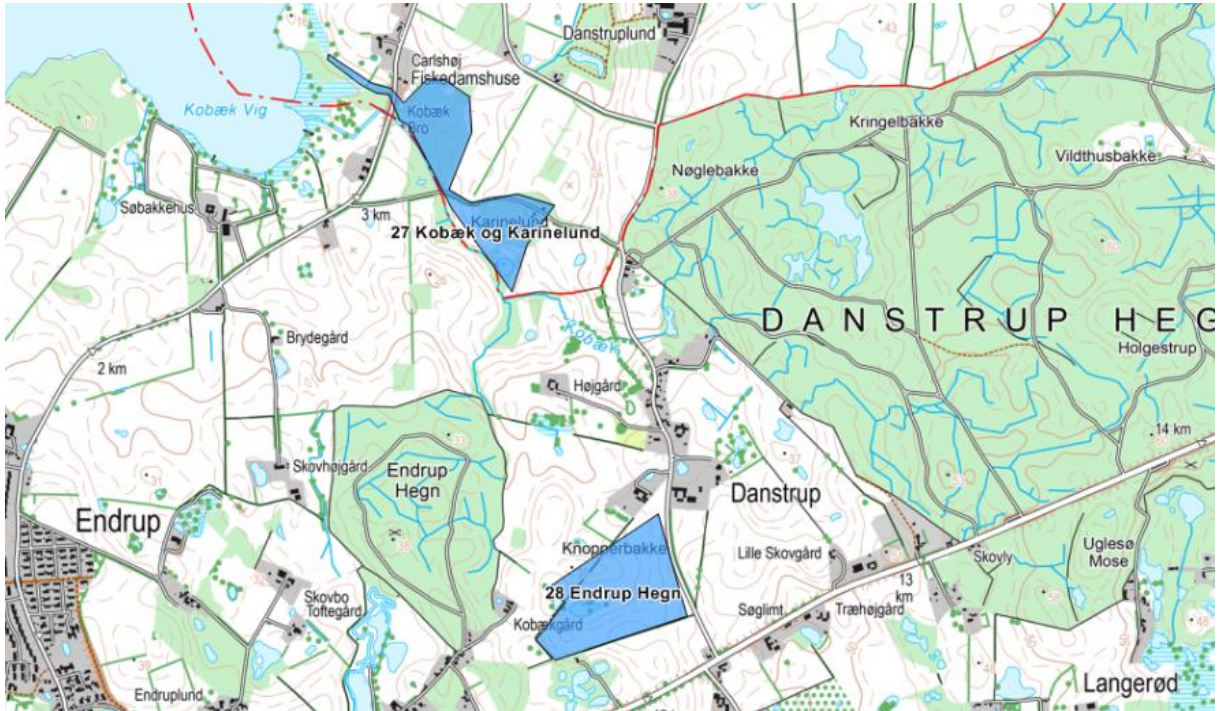
Ved forslaget opnås et særligt værdifuldt naturområde med stort naturmæssigt potentiale.

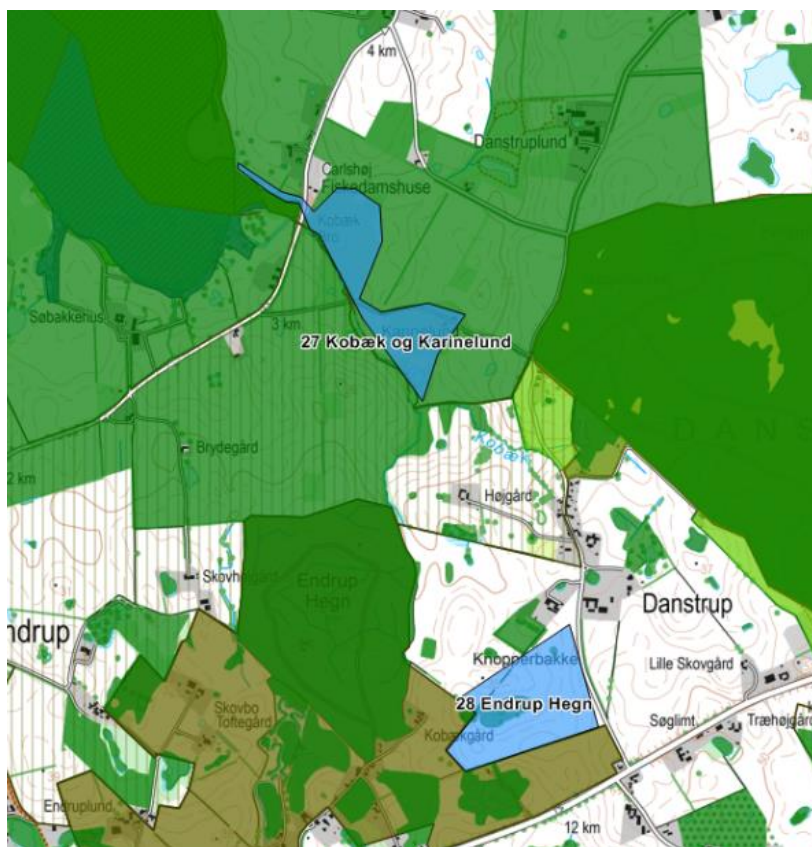
Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

27. Kobæk og Karinelund og 28. Endrup Hegn

27. Kobæk og Karinelund

Geografisk placering: Kobæk og Karinelund

Beskrivelse: Der er tale om en økologisk forbindelse, der forbinder Esum Sø med Katrinelund og Danstrup Hegn. Kobækken ligger i et kuperet terræn.

Begrundelse for udpegningen: Forslaget indebærer, at den økologiske forbindelse suppleres med den sydvendte kuperede dalside langs åens nordside.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

28. Endrup Hegn

Geografisk placering: umiddelbart syd for Danstrup

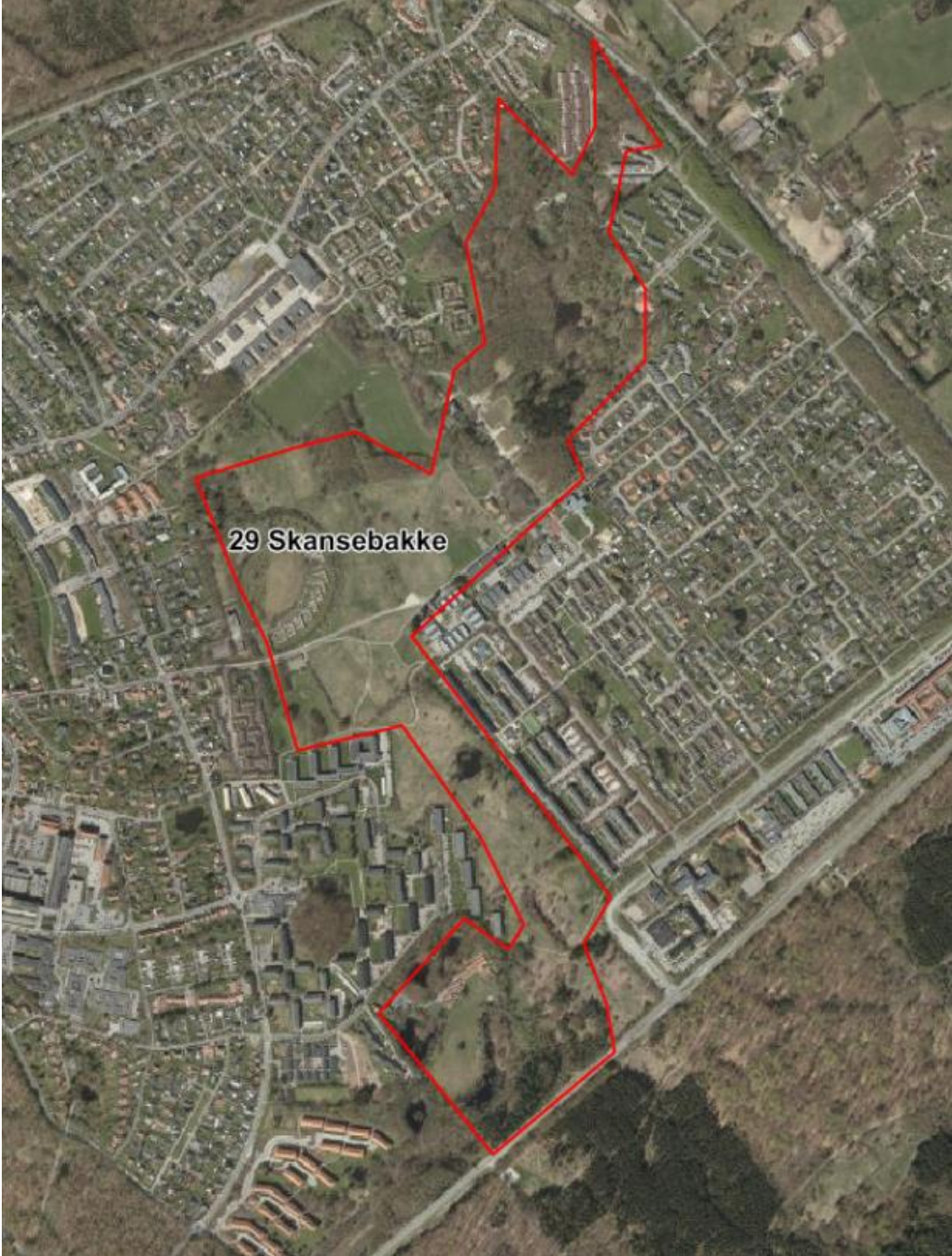
Beskrivelse: Område mellem Endrup og Danstrup Hegn, inkluderer Endrup hegn og området omkring Endrup vandværk. Mosaiklandskab med dødishuller, §3 beskyttede søer, moser, desuden hegn og græsningsarealer. Ynglende nattergale, sjaggere, rovfugle bruger området til fouragering.

Begrundelse for udpegning: : Supplere den nuværende udpegning til potentiel økologisk forbindelse, der forbinder Esum Søes bredzone, hvor der yngler isfugl, hvinand og raster havørn, med den centrale/østlige del af kommunen.

Foreslået af: Dansk Ornitologisk Forening

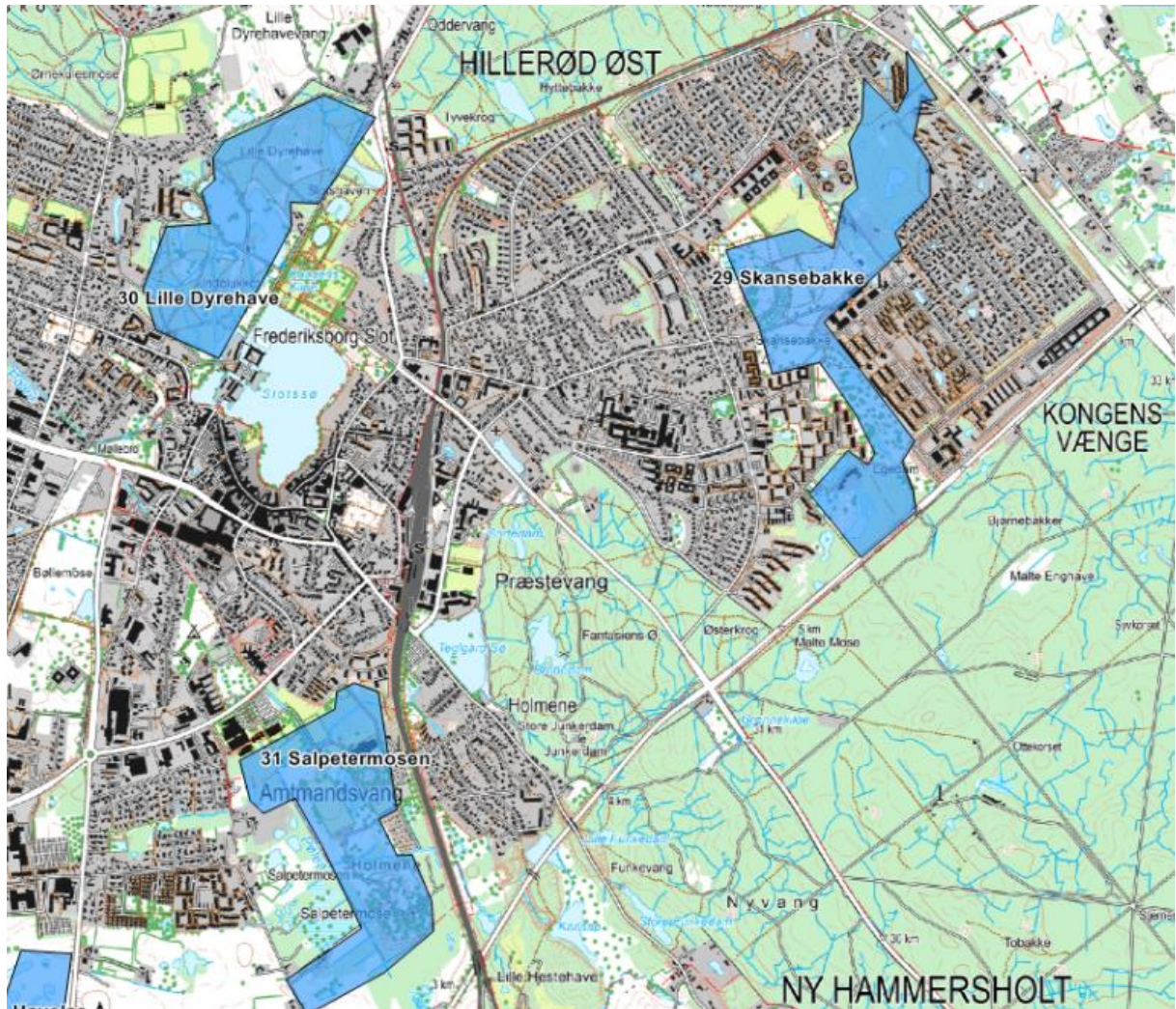

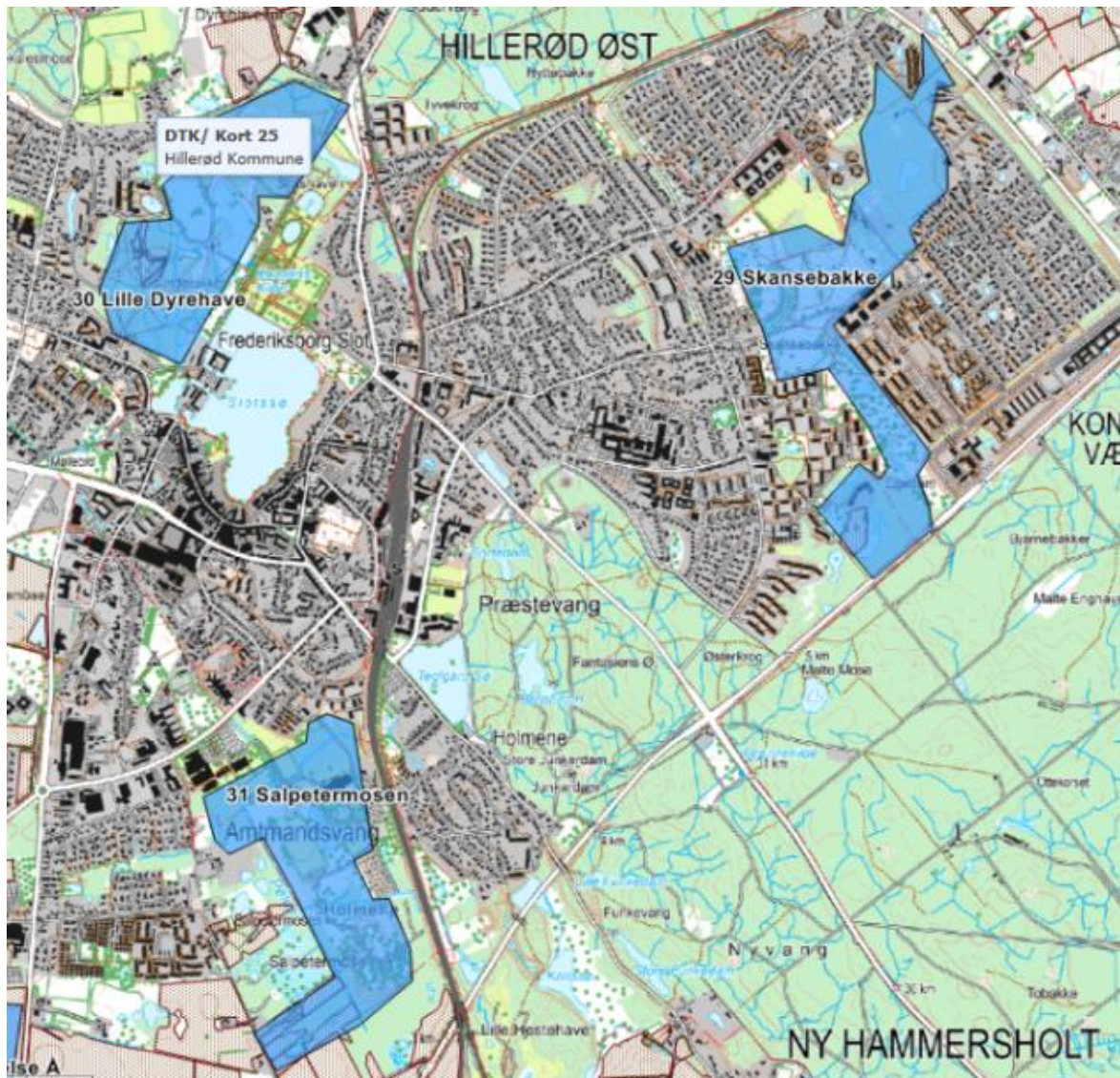
29. Skansebakken, 30. Lille Dyrehave og 31. Salpetermosen

29. Skansebakken

Geografisk placering: Skansebakken

Beskrivelse: Grøn kile strækkende sig fra Overdrevsvejen mod nord mellem Kongens Vænge og Fredskovhellet, mod øst afgrænses området af Isterødvejen.

Skansekirkegården er beliggende i området.

Samlet eksisterende natur (lag fra MiljøGIS) udgør ca 80% af arealet bl.a. med overdrevsnatur.

Området har en storslået udsigt og er derfor et rigtig godt sted for at se fugletræk om efteråret. Især hvepsevåge og musvåge trækker forbi i tusindvis.

Af ynglefugle findes 49 arter i området, bl.a. sjagger.

Lokaliteten har været kendt for mange og sjældne sommerfuglearter. Mange er forsvundet, men violetrandet ildfugl ses stadig i området.

Dværg blåfugl, alm. blåfugl, dukatfugl, det hvide w og guldhale kan stadig ses på overdrevet.

Udover almindelige overdrevsplanter findes den sjældne engklokke og orkideerne skovhullæbe og skovgøgelilje.

Flere arter af vokshatte vokser i området.

Begrundelse for udpegning: Hillerød Kommune er opmærksom på lokalitetens værdifulde arter og har nu igennem flere år foretaget pleje af området, for hvilket, der er udarbejdet en plejeplan.

Skansebakken foreslås som ny potentiel økologisk forbindelse på bl.a. overdrevsnatur mellem den vedtagne økologiske forbindelse ved Grønholt Overdrev i NØ og Store Dyrehave i syd (vedtaget område med naturbeskyttelsesinteresser)

Foreslået af: Dansk Ornitologisk Forening, Naturhistorisk Forening for Nordsjælland

30. Lille Dyrehave

Geografisk placering: Nord for Hillerød op til Gribskov.

Beskrivelse: Et område med høj biodiversitet (Biodiversitetskort for Danmark, Aarhus Universitet 2014 <http://dce2.au.dk/pub/SR112.pdf>). Flere mindre parter af skoven er af Miljøstyrelsen kortlagt som særlig værdifuld skov. Området grænser op til store arealer i Gribskov med sammenhængende områder med høj biodiversitet.

Begrundelse for udpegningsen: At prioritere biodiversitet hér vil gøre eksisterende værdifulde Natura 2000-naturområder mere robuste.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

31. Salpetermosen

Geografisk placering: Salpetermosen

Beskrivelse: I Salpetermosen er der registreret 29 dagsommerfugle, herunder regionalt sjældne arter som Iris, Det hvide W og Østlig Takvinge. (Ifølge Bo Thyge Johansen "Dagsommerfugle i Hillerød Kommune, Hillerød Kommune 2014")

Derudover er Seljepilglassværmer og guldhale registreret. (Næst flest registrerede dagsommerfugle i Hillerød)

Af padder er der for eksempel registreret spidssnudet frø.

Desuden er Salpetermosen en fin fuglelokalitet. Utallige fugle benytter den som yngleplads, bl.a. gråstrubet lappedykker, og som kuriosum er der registreret bjergvipstjerter.

Botanisk er der registreret en lang række af plantearter som for eksempel Rundbladet mynte og Rødfrugtet natlys. Se <https://www.fugleognatur.dk/lokalitet.aspx?mode=lok&id=16543>

Begrundelse for forslag: Salpetermosen er en bynær mose med en rig og varieret biodiversitet, der tilmed bliver nabo til det kommende hospital.

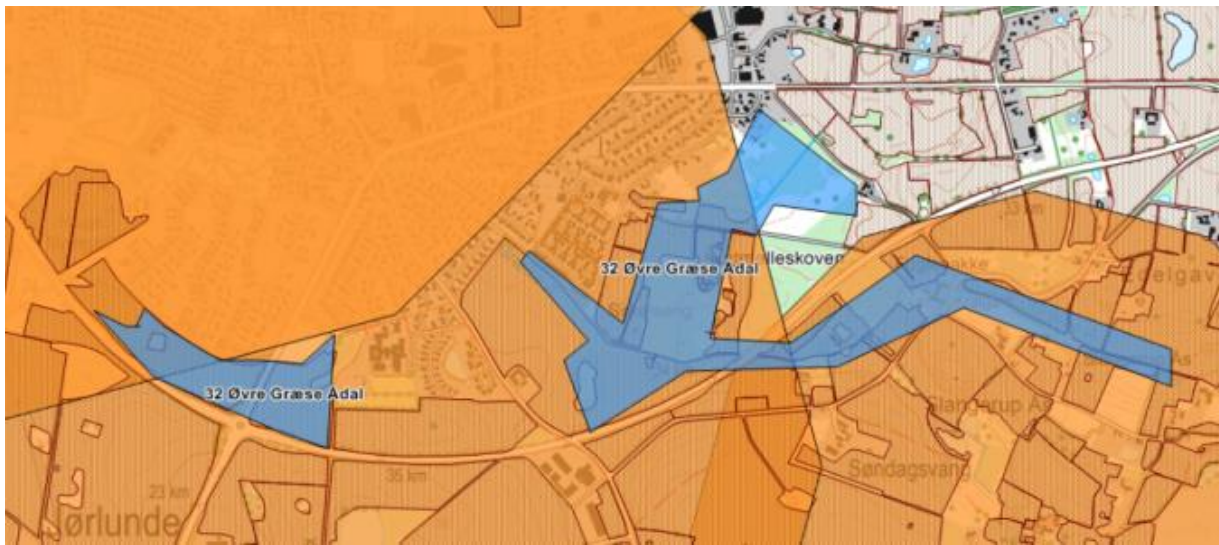
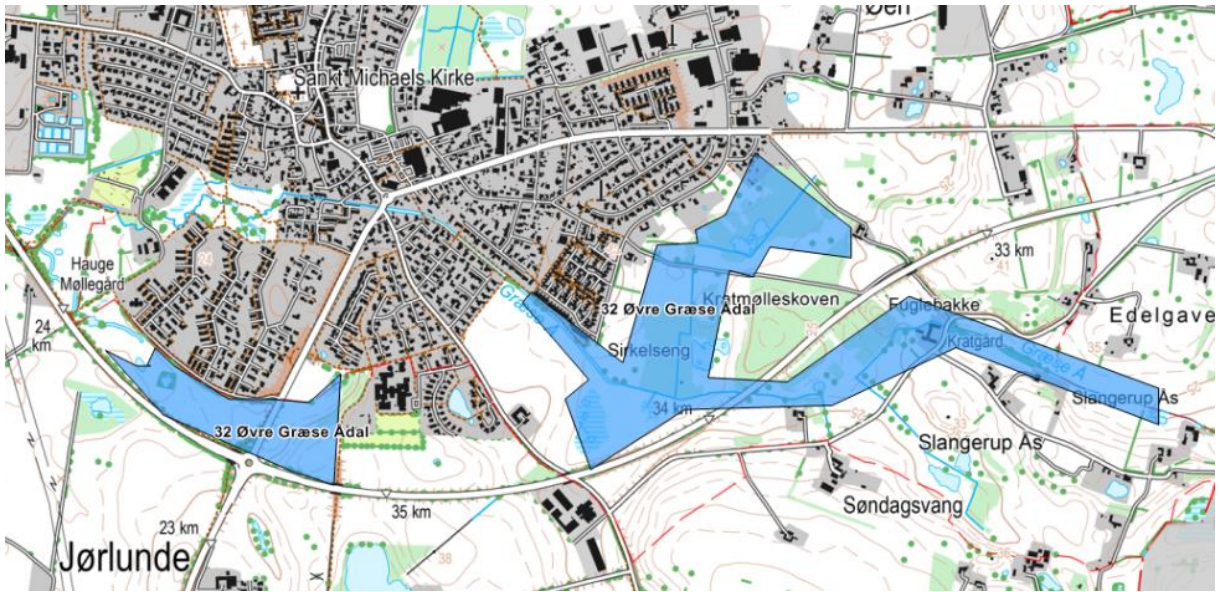
Salpetermosen trænger til en oprensning.

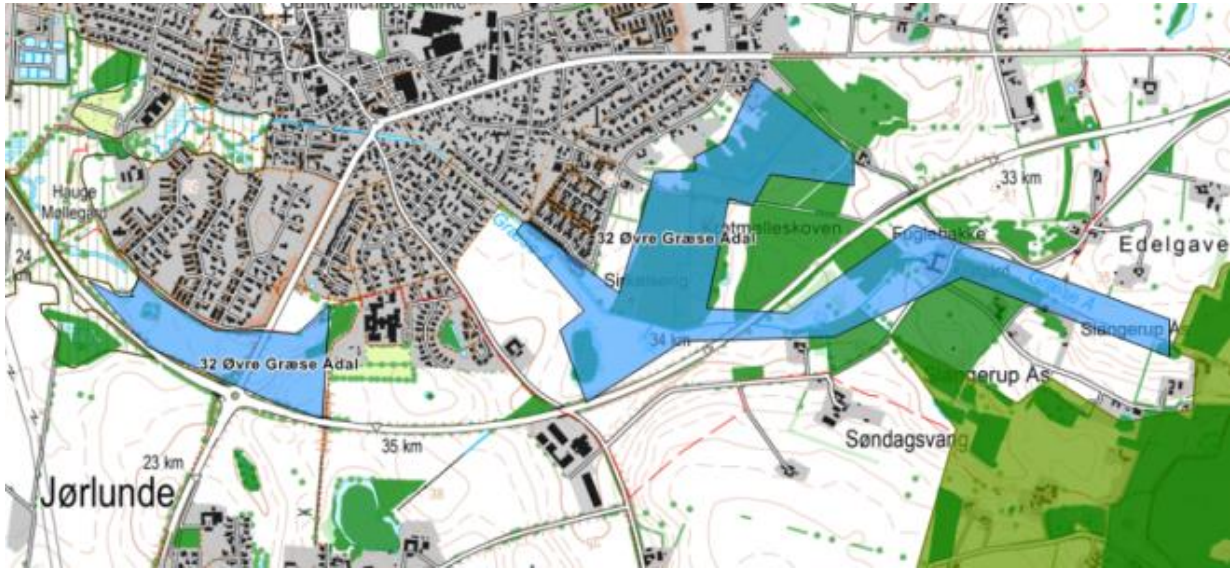
Forslået af: Naturhistorisk Forening for Nordsjælland

32. Øvre Græse Ådal

Geografisk placering: Øvre Græse Ådal

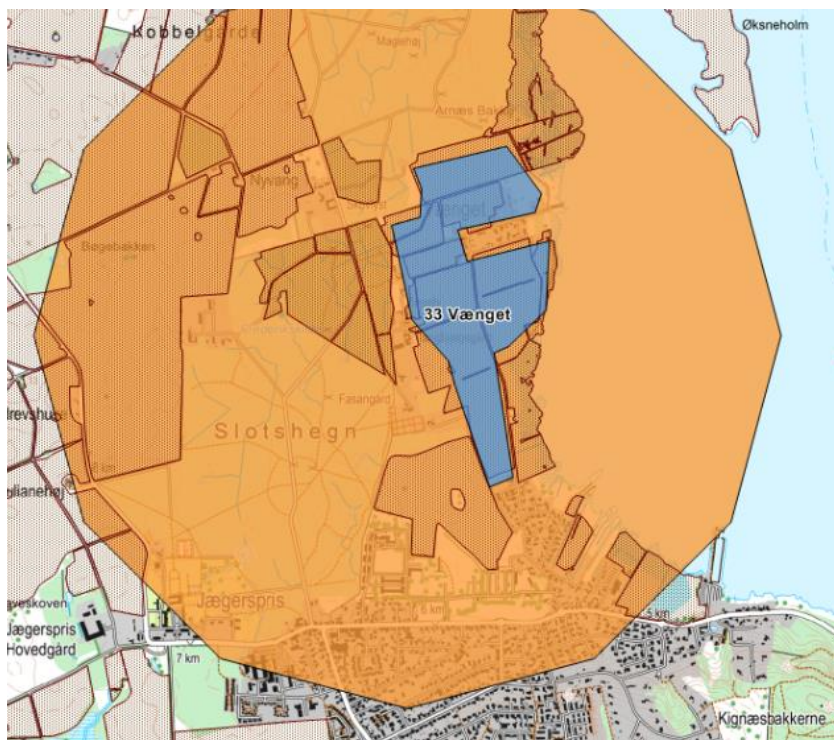
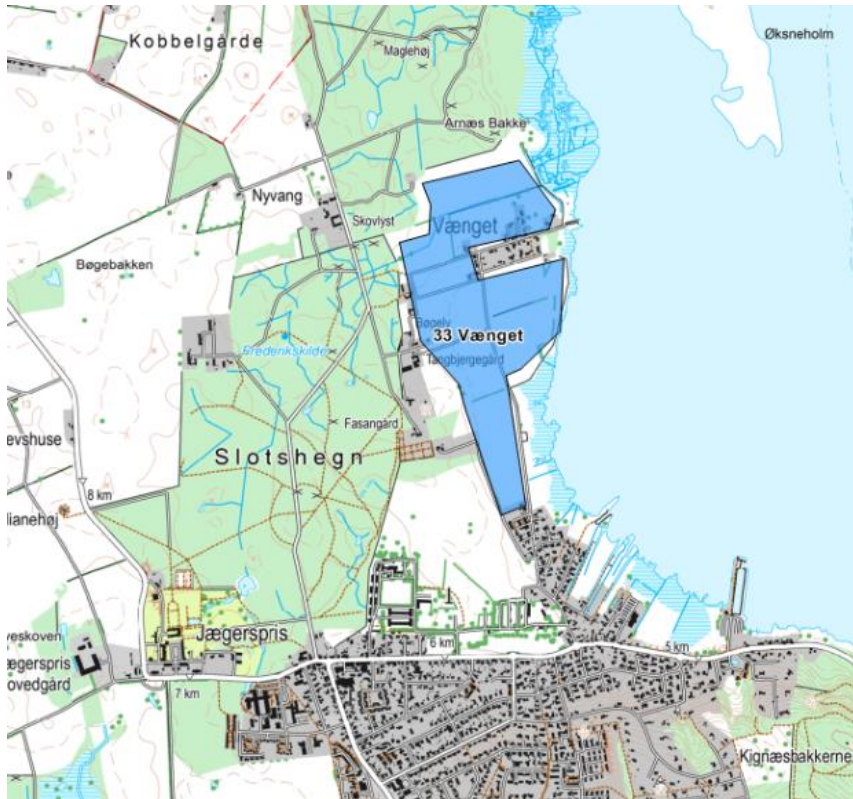
Beskrivelse: Græse Å løber her langs den fredede Mørkholm Bakke, og er med sine vådområder med krat og småskov en fin forbindelse til den fredede Kedelsø-Langsødalen og dermed Farum Naturpark.

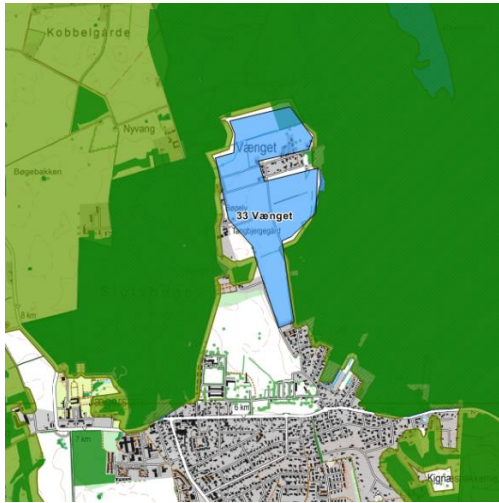
Begrundelse for udpegningen: Området er eksisterende økologisk forbindelse og foreslås medtaget i Grønt Danmarkskort.

Foreslået af: Danmarks Sportsfiskerforening, DOF

33. Vænget

Geografisk placering: Areal nord for Jægerspris ud mod Roskilde Fjord.

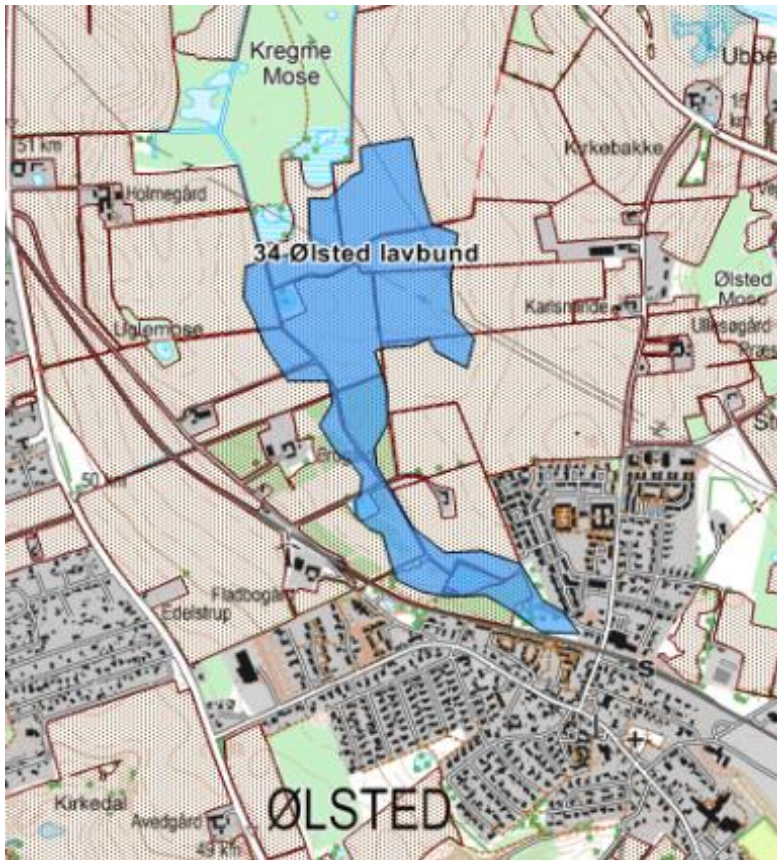
Beskrivelse: kystnært lavbundsareal, som er udpeget som sådan i gældende kommuneplan. Arealet grænser op til Natura 2000-område Roskilde Fjord et at Danmarks mest værdifulde yngle og rasteområder for fugle som i dag har høj biodiversitet (Biodiversitetskort for Danmark, Aarhus Universitet 2014 <http://dce2.au.dk/pub/SR112.pdf>).

Begrundelse for udpegningen: tidligere strandeng. Et lavbundsområde som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier. At prioritere biodiversitet hér vil derfor kunne gøre eksisterende værdifulde Natura 2000-naturområder mere robuste.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

34. Ølsted Lavbund

Geografisk placering: Areal syd for Frederiksværk grænsende op til Arresø

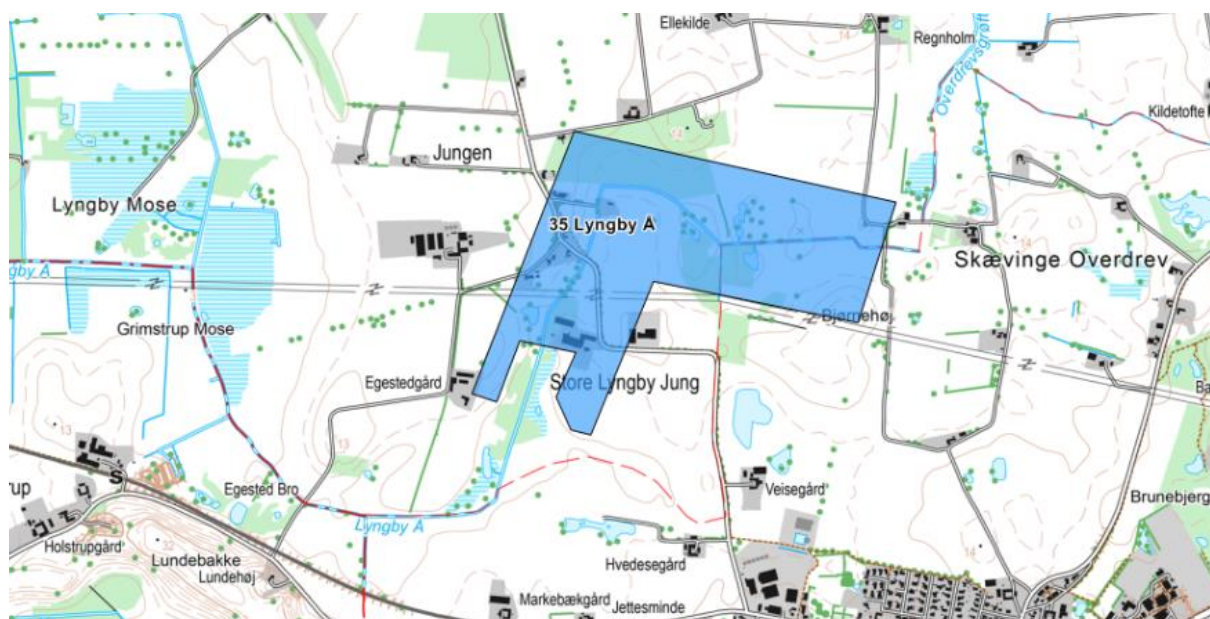
Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan.

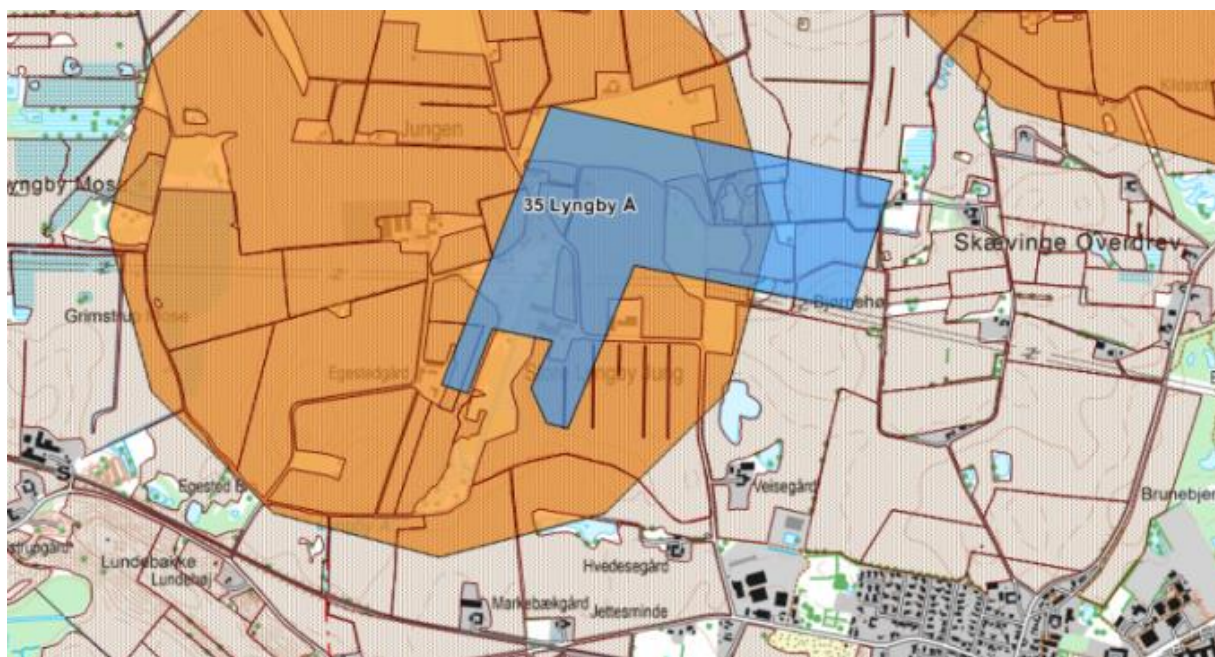
Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde, som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling og beliggenheden op til Arresø vil kunne komme til at rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

35. Øvre Lyngby Å

Geografisk placering: NV for Skævinge Beskrivelse: vandløb/ fugtige enge

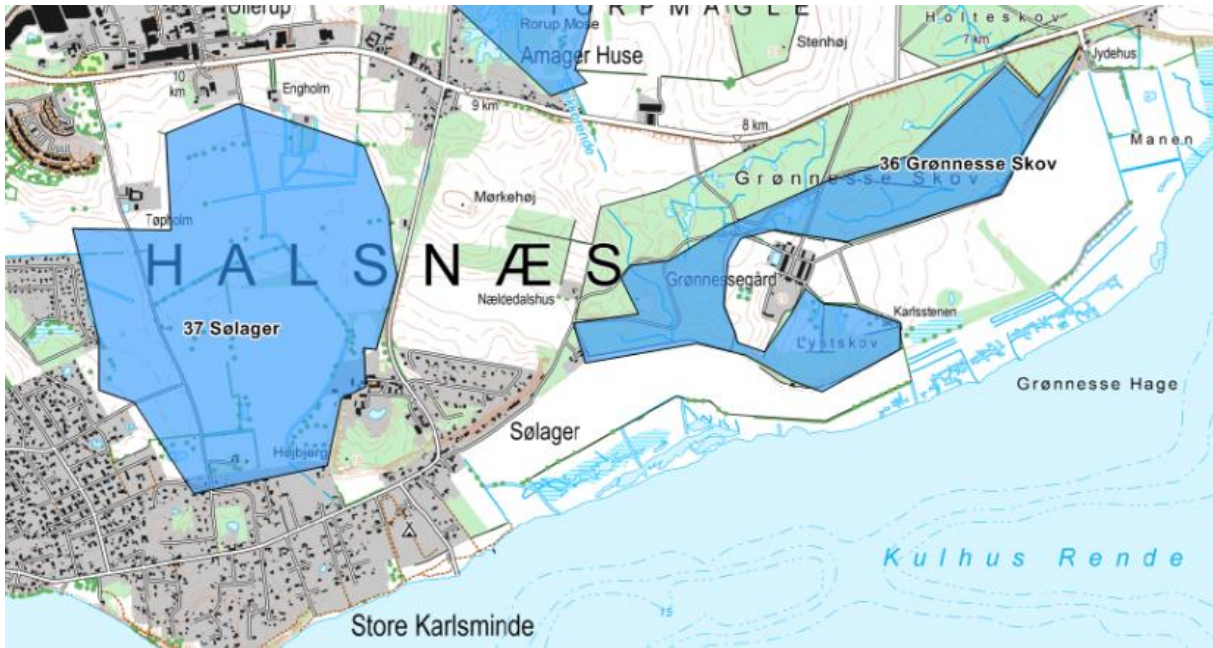
Begrundelse for udpegningen: Er korridoren ind til et Natura 2000 område med høj ornitologisk værdi, og er allerede vedtaget som potentiel natur og økologisk forbindelse i henhold til planloven § 11a pkt. 14. dog mangler vi en del af Lyngby Å. På grund af den katastrofale nedgang i bestanden af insekter i det åbne land, finder vi det yderst vigtigt at beskytte vores vandløb, da en stor del af de insekter, der danner fødegrundlaget for mange af vores fugle og flagermus klækkes i vandløb som dette.

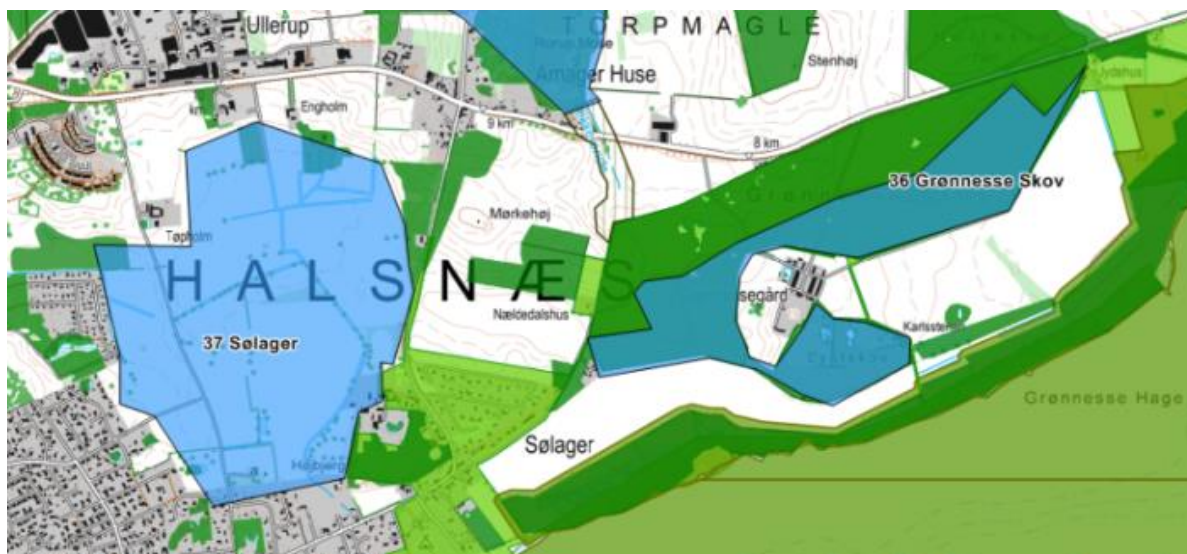
Foreslået af: Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Naturfredningsforening.

36. Grønnesse skov og 37. Sølager

36. Grønnesse skov

Geografisk placering: Areal beliggende øst for Hundested

Beskrivelse: Et område ejet af Naturstyrelsen

Begrundelse for udpegningen: Arealet er ejet af Naturstyrelsen og har høj biodiversitet (Biodiversitetskort for Danmark, Aarhus Universitet 2014 <http://dce2.au.dk/pub/SR112.pdf>). Flere mindre parter af skoven er af Miljøstyrelsen kortlagt som særlig værdifuld skov. Området vil kunne udvide eksisterende naturområder og medvirke til, at de bliver mere robuste.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

37. Sølager

Geografisk placering: Areal sydøst for Hundested.

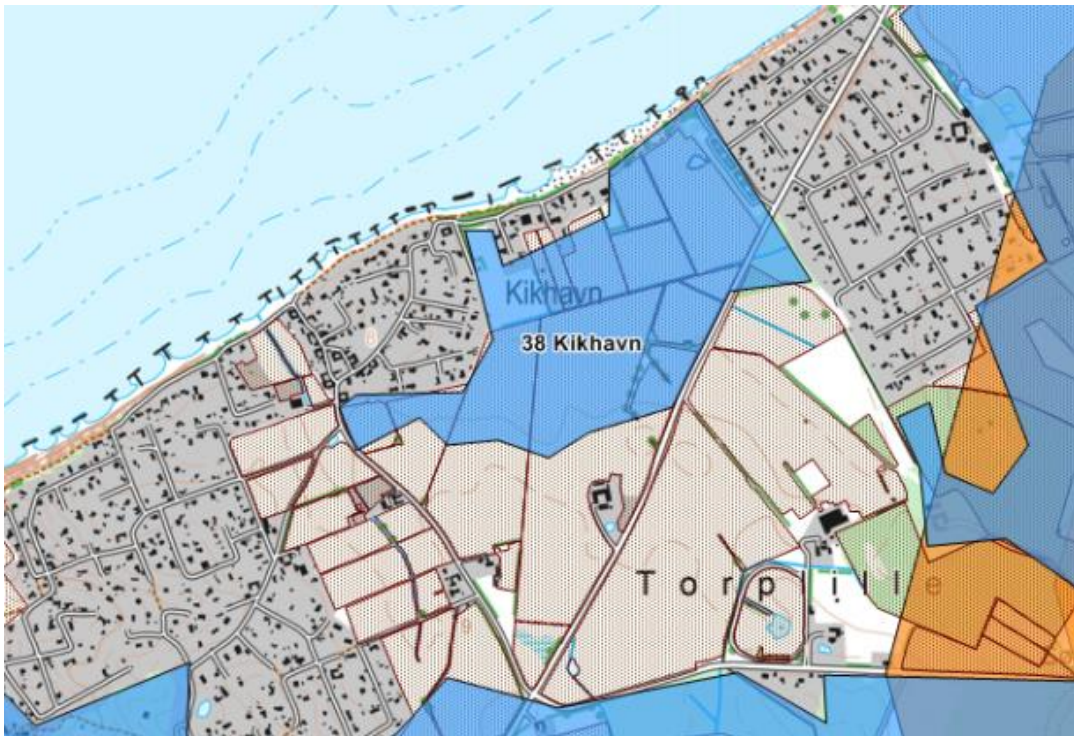
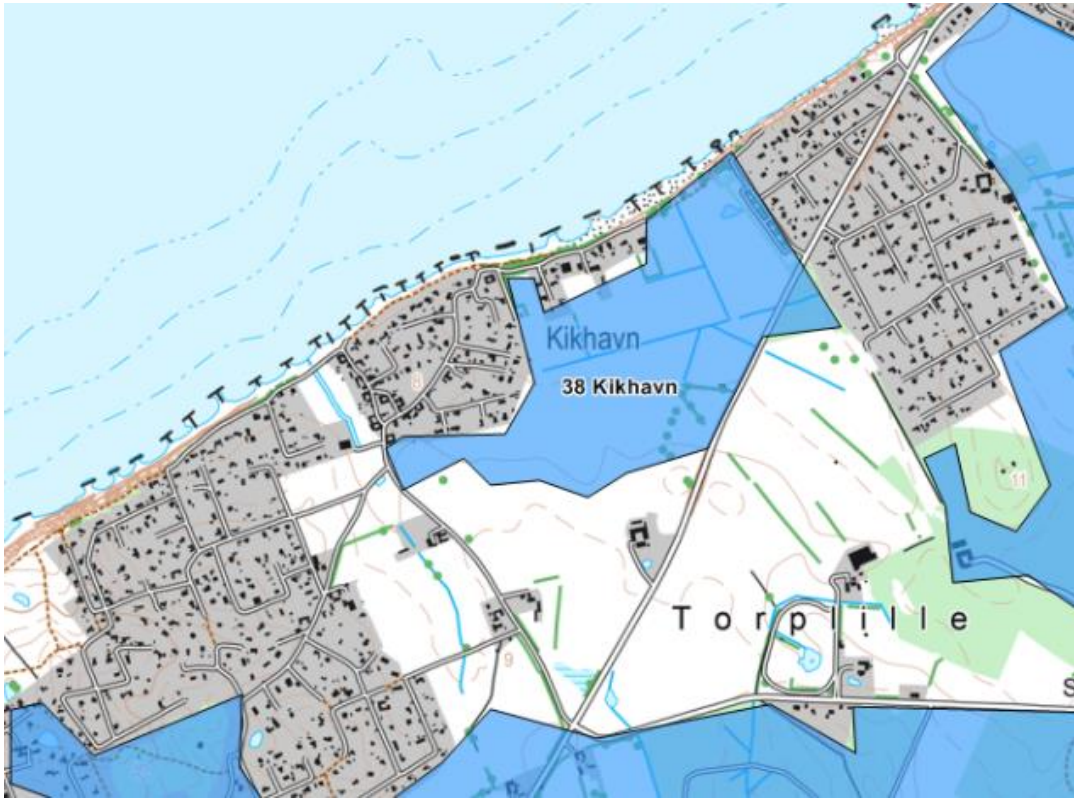
Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan.

Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde, som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes.

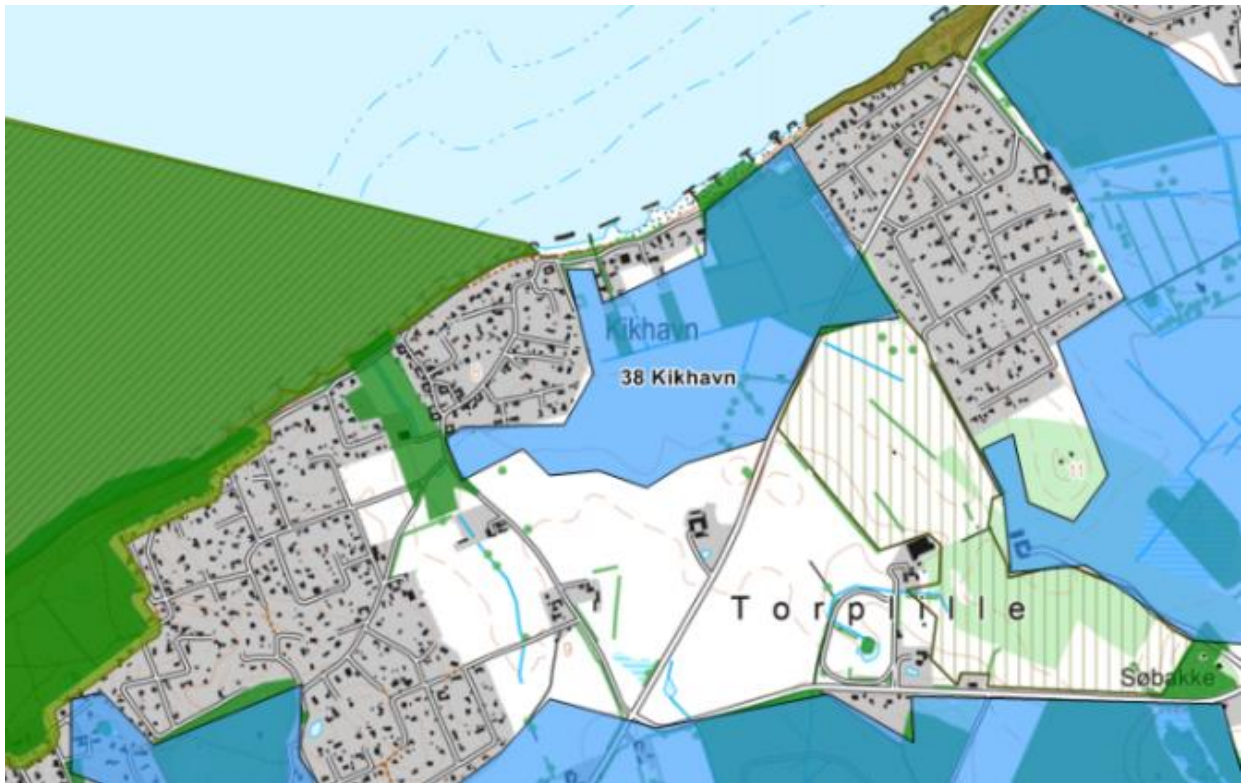
Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

38. Kikhavn

Geografisk placering: Areal nordøst for Hundested.

Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan.

Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde, som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

39. Vieholm

Geografisk placering: Areal beliggende i Tisvilde

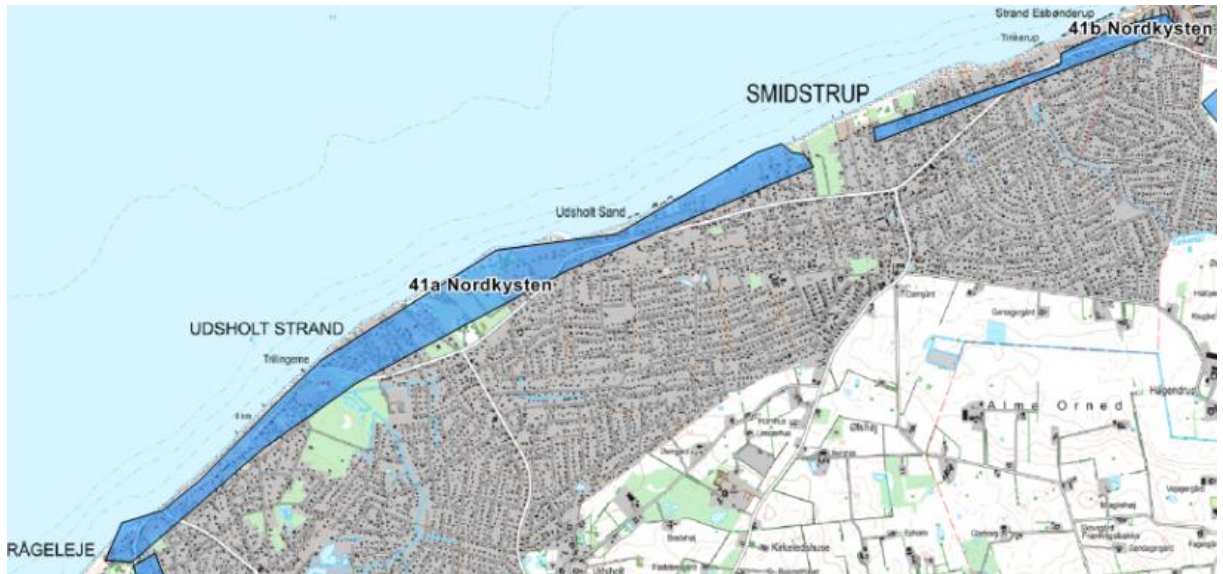
Beskrivelse: Et grønt område ejet af Naturstyrelsen.

Begrundelse for udpegningen: Arealet er ejet af Naturstyrelsen og har høj biodiversitet (Biodiversitetskort for Danmark, Aarhus Universitet 2014 <http://dce2.au.dk/pub/SR112.pdf>). Området vil kunne udvide eksisterende naturområder og medvirke til, at de bliver mere robuste.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

41. Nordkysten

Geografisk placering: Nordkysten

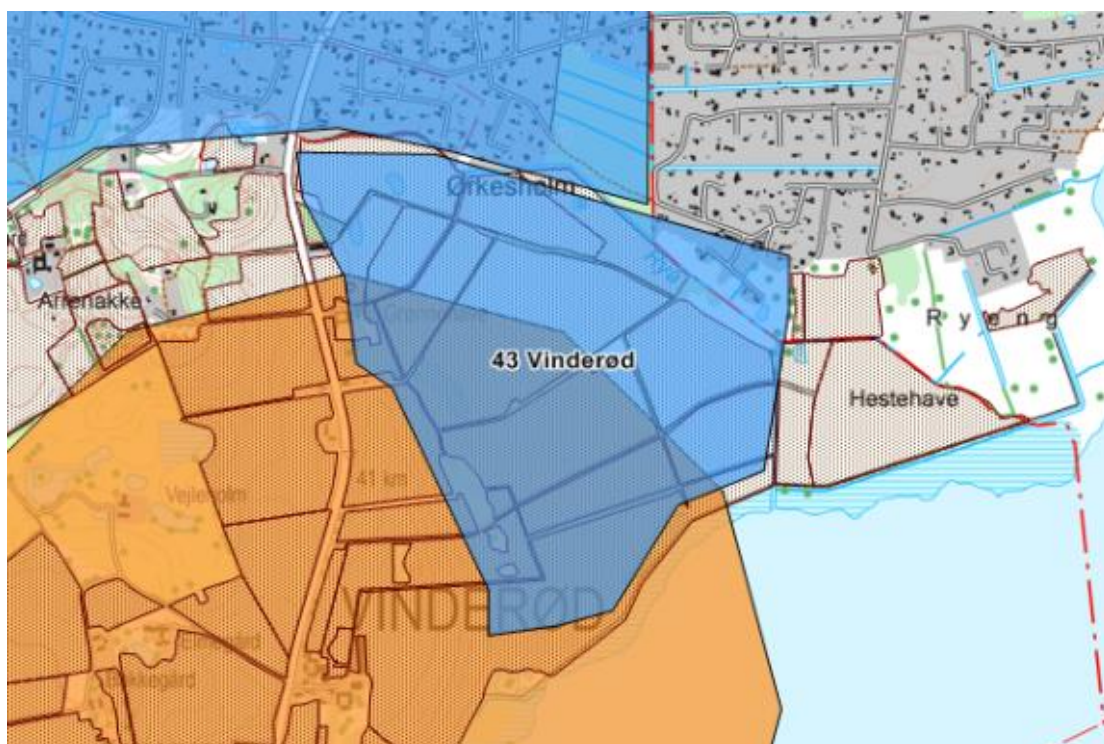
Beskrivelse: På Nordkysten mellem Tisvilde og grænsen til Helsingør kommune findes en række fredninger. Forslaget indebærer at de allerede fredede områder forbindes.

Begrundelse for udpegningen: Forslaget indebærer, at de allerede fredede områder forbindes. af et grønt bælte langs kysten, der beskytter skrænter og forlandet, og bevarer den vigtige flora og fauna, der knytter sig til dette specielle miljø.

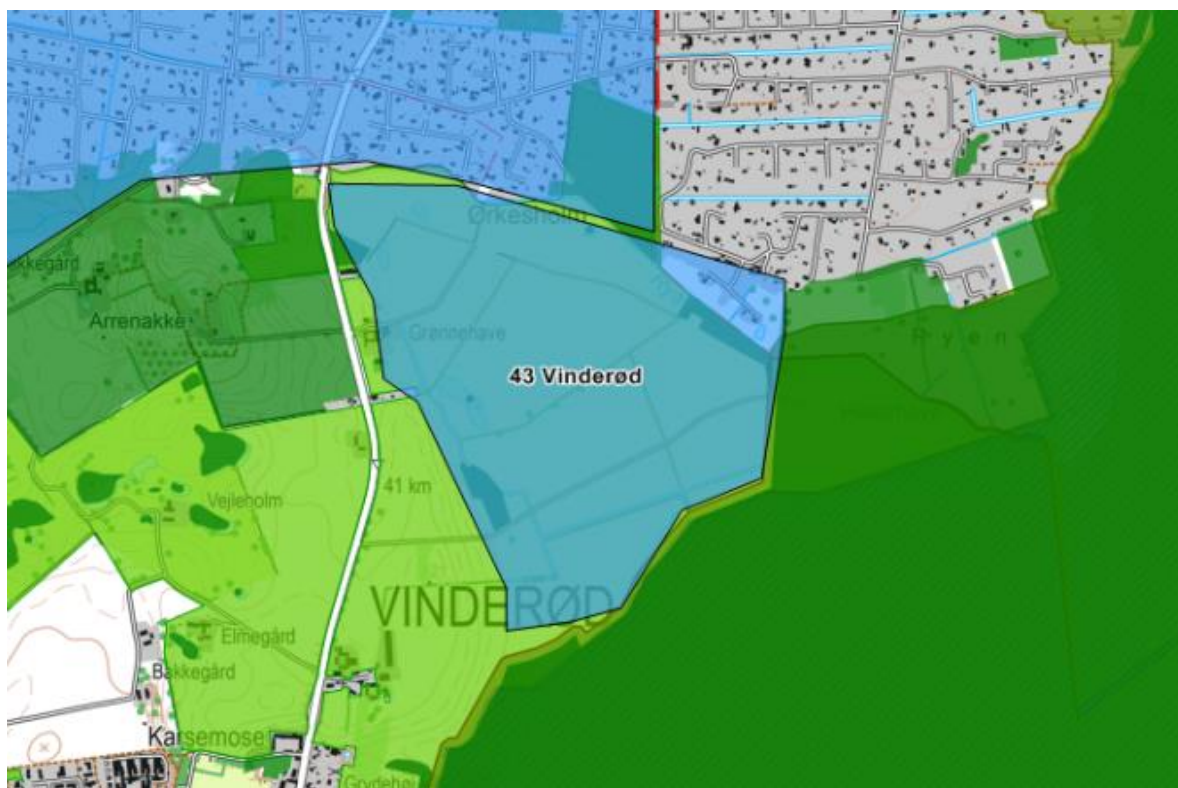
Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

43. Vinderød

Geografisk placering: Areal nordøst for Frederiksværk ud til Arresø.

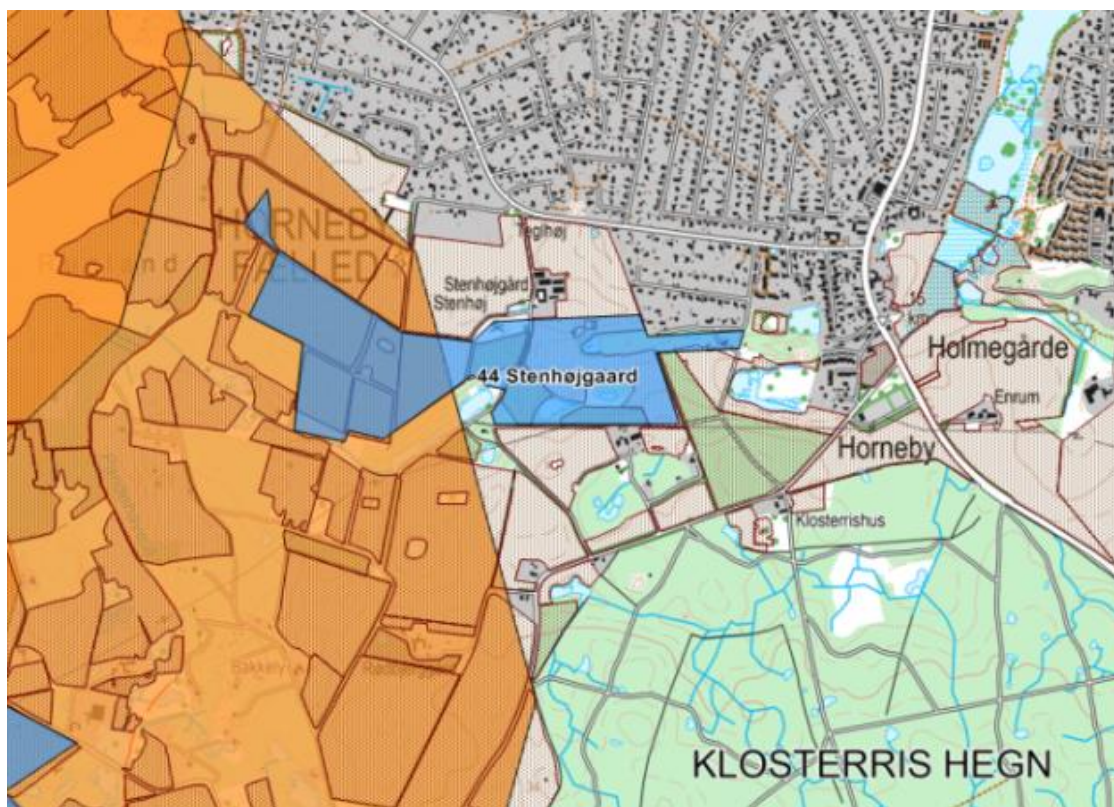
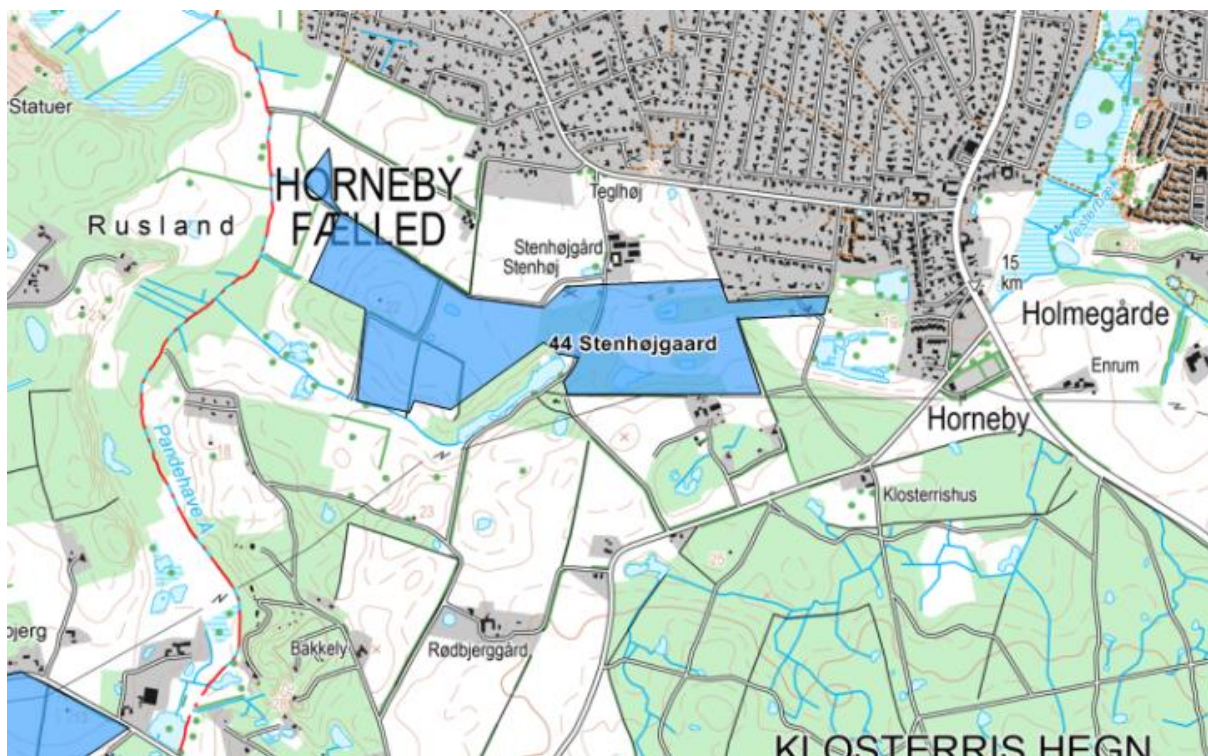
Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan.

Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde, som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

44. Stenhøjgaard

Geografisk placering: Syd for Horneby Fælled

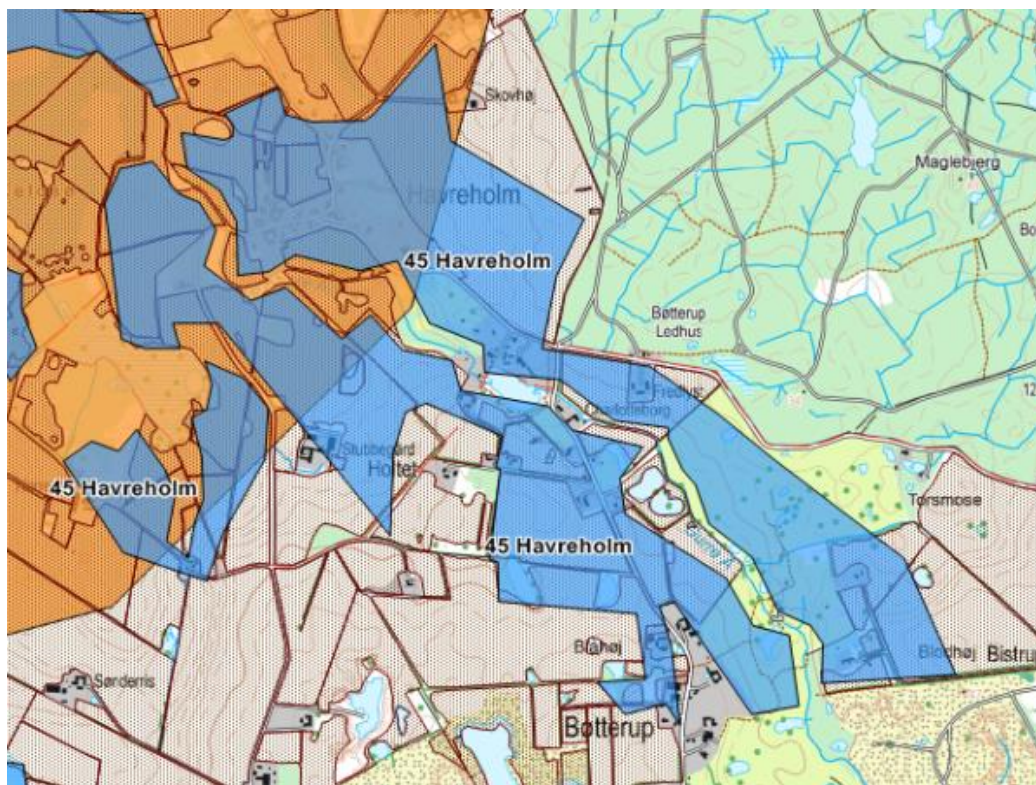
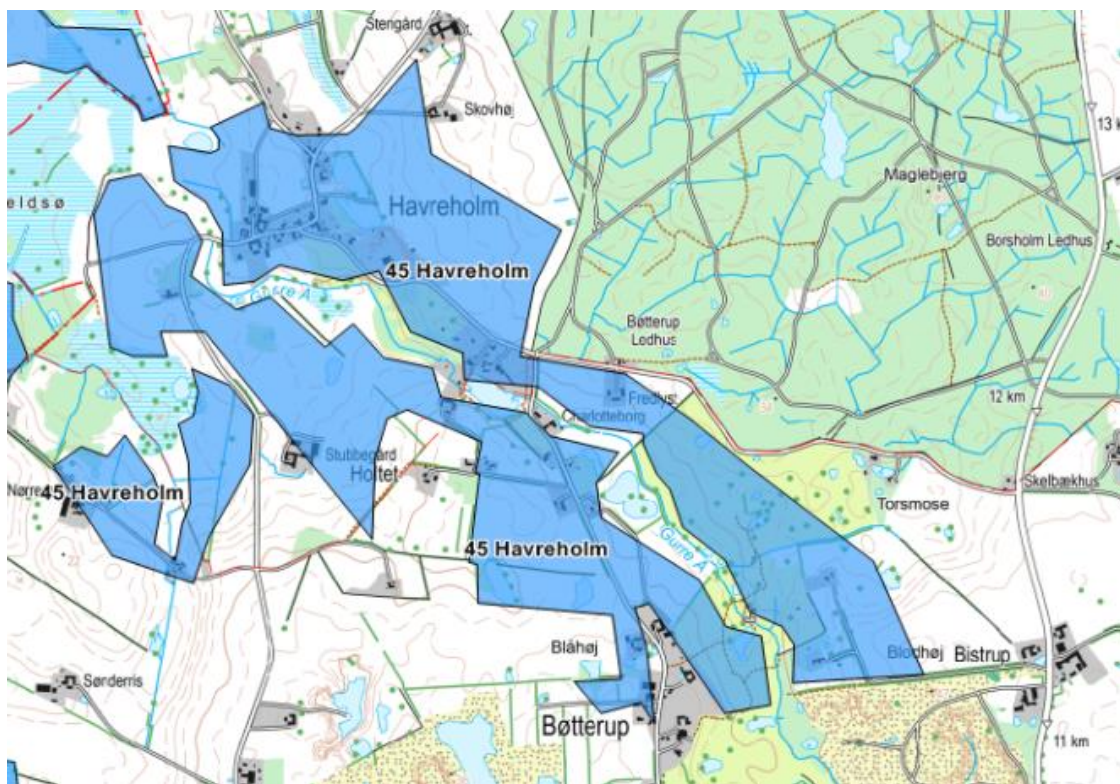
Beskrivelse: Fra Horneby Ås og Hornbæk sø til Klosteris Hegn.

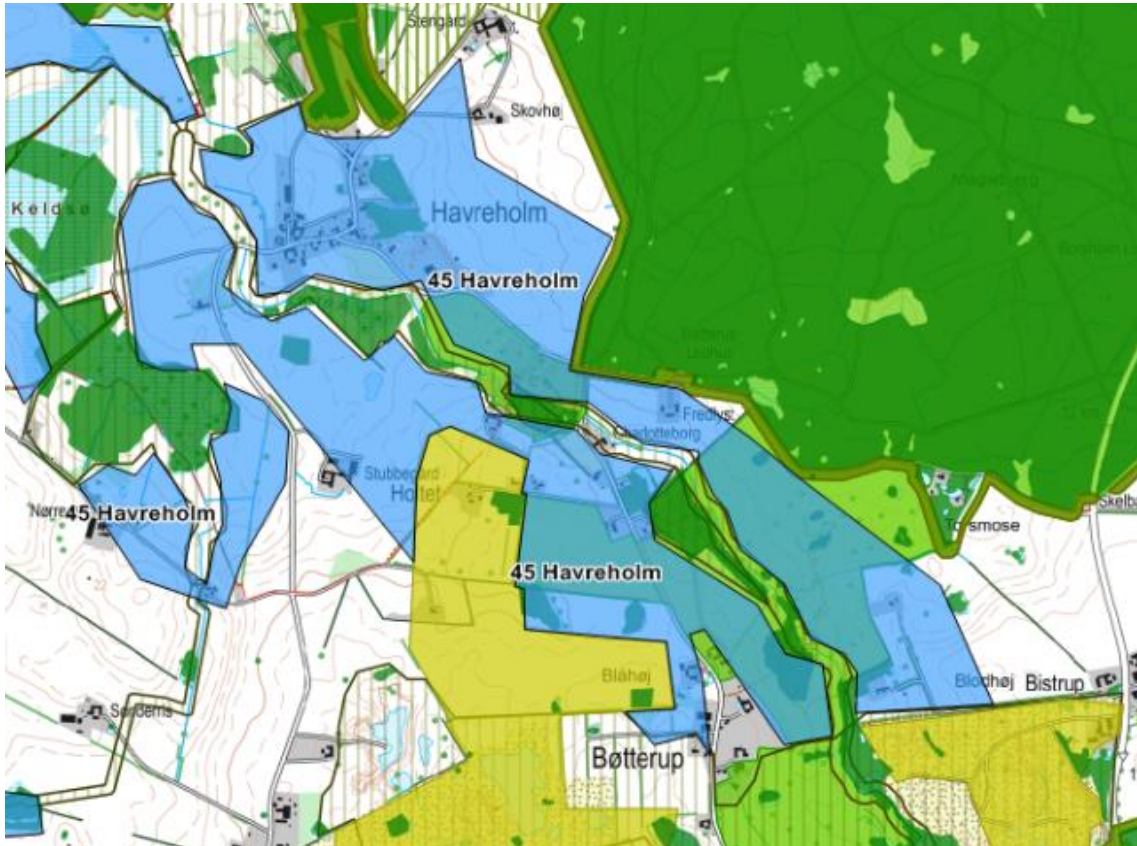
Begrundelse for udpegningen: Området Stengaarden giver en supplerende og styrkelse af den økologiske forbindelse med potentiel natur, engarealer og overdrev, fra Horneby Ås og Hornbæk sø til Klosteris Hegn og Natura 2000-området ved Rusland.

Udpeget af: Danmarks Naturfredningsforening.

45. Havreholm

Geografisk placering: Havreholm

Beskrivelse: Gurre Å forbinder på sin vej mange gode naturlokaliteter fra Gurre Sø til Esrum Å og Pandehave Å (med Ræveskiftet og Rusland - Natura 2000). Tæt på Havreholm ligger det fine naturområde Keldsø. Gurre Å er gydevandløb for ørreder og bæklambret (EU Habitatdirektiv bilag 2).

Begrundelse for udpegningen: Området er eksisterende økologisk forbindelse (dog ønskes det manglende stykke fra Villingerød til før Havreholm medtaget) med mange §3 og lavbundsarealer og foreslås medtaget i Grønt Danmarkskort.

Foreslået af: Dansk Botanisk Forening og som Potentielt naturområde af Danmarks Sportsfiskerforbund.

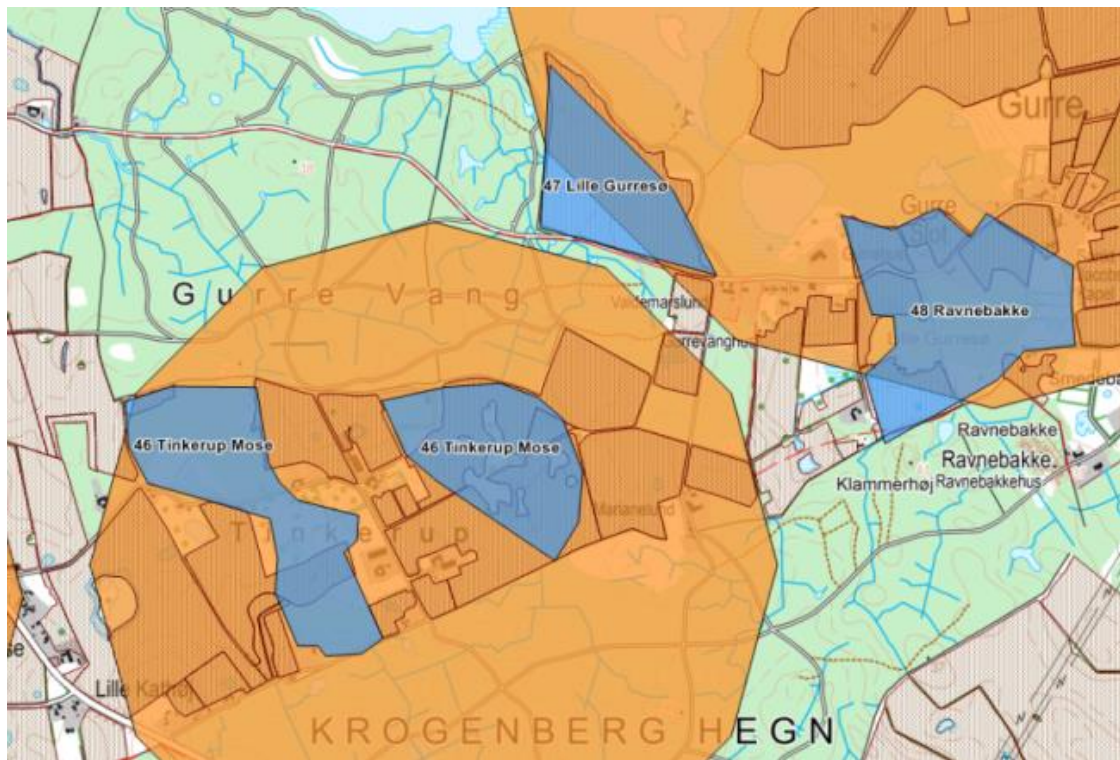
46. Tinkerup, 47. Nyrup Sø og 48. Ravnebakke

46. Tinkerup Mose

Geografisk placering: Tinkerup

Beskrivelse: Tinkerup Renden forbinder Gurre Sø med moser ved Tinkerup.

Begrundelse: Forslaget indebærer, at Tinkerup Renden bliver en ny økologisk forbindelse, der forbinder Gurre Sø og de våde enge omkring Gurrevang med de næringsfattige moser ved Tinkerup, således at alle moseområder ved Tinkerup omfattes.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

47. Nyrup Sø

Geografisk placering: Nyrup Sø

Beskrivelse: Nyrup Sø mellem Krogenberg Hegn og Nyrup Hegn. Arealerne på og omkring den drænede sø afvander til Gurre sø.

Begrundelse for udpegningen: Nyrup Sø danner økologisk forbindelse mellem Krogenberg Hegn og Nyrup Hegn. Arealerne på og omkring den drænede sø afvander til Gurre sø.

Forslaget indebærer, at det store naturpotentiale i området kan udnyttes til udvikling af sø, eng og overdrevsarealer omgivet af de mange skovbryn.

Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

48. Ravnebakke

Geografisk placering: Areal beliggende vest for Gurre ved Helsingør

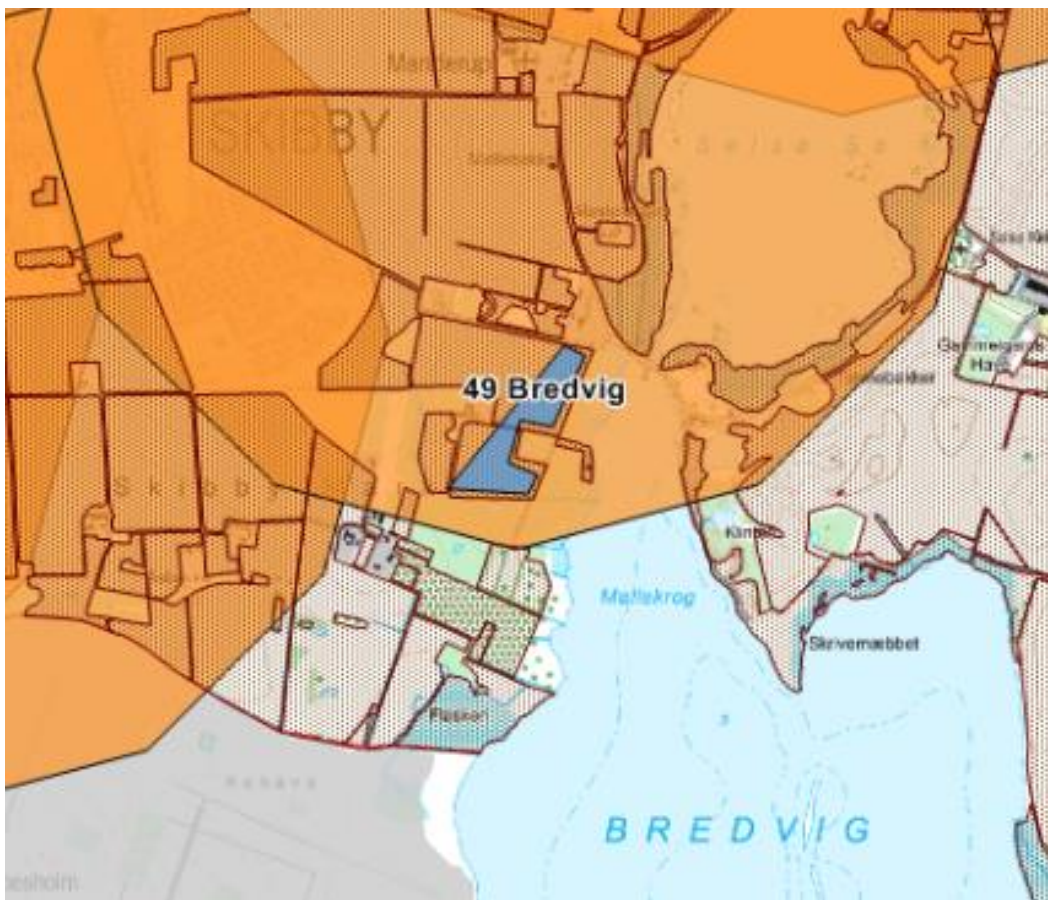
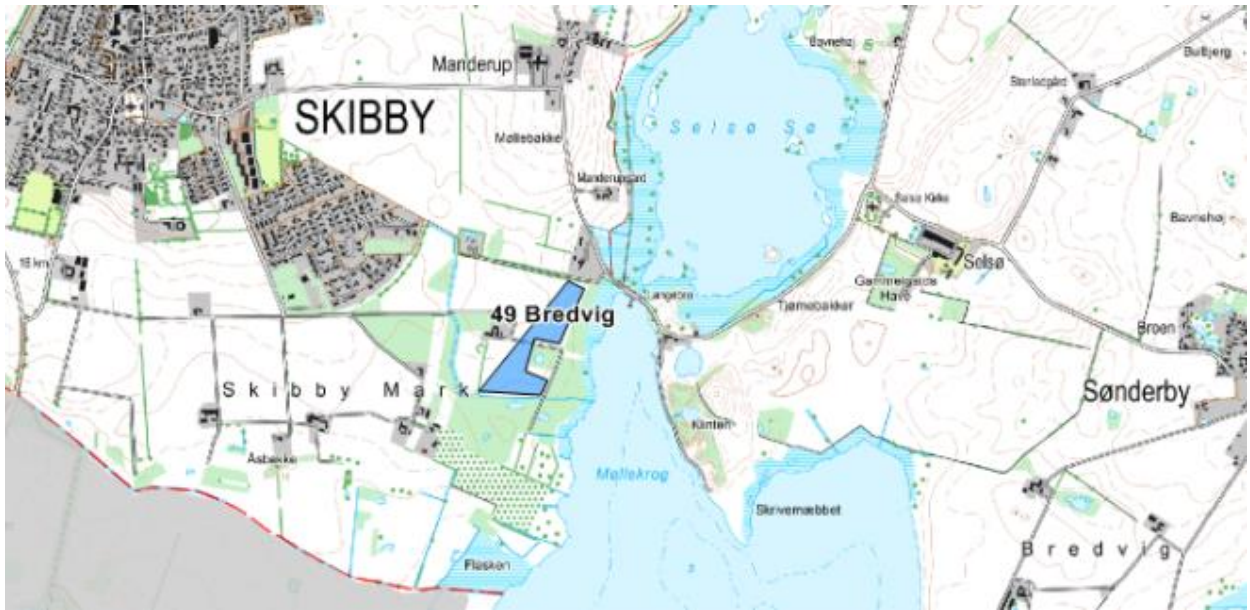
Beskrivelse: udpeget som lavbundsareal i gældende kommuneplan.

Begrundelse for udpegningen: tidligere eng/mose/sø. Et lavbundsområde, som gennem naturgenopretning eller naturlig udvikling vil kunne komme til at rumme store naturværdier hvis naturlig hydrologi genskabes.

Udpeget af: Hellebæk Kohaves Venner

49. Bredvig

Geografisk placering: Bredvig

Beskrivelse: Forslaget indebærer, at den økologiske forbindelse ved Hønepilsgrøftens udmunding i Bredvig, Roskilde Fjord og det lige nord for liggende naturområde ved Møllekrogen og Selsø Sø kommer til at hænge sammen.

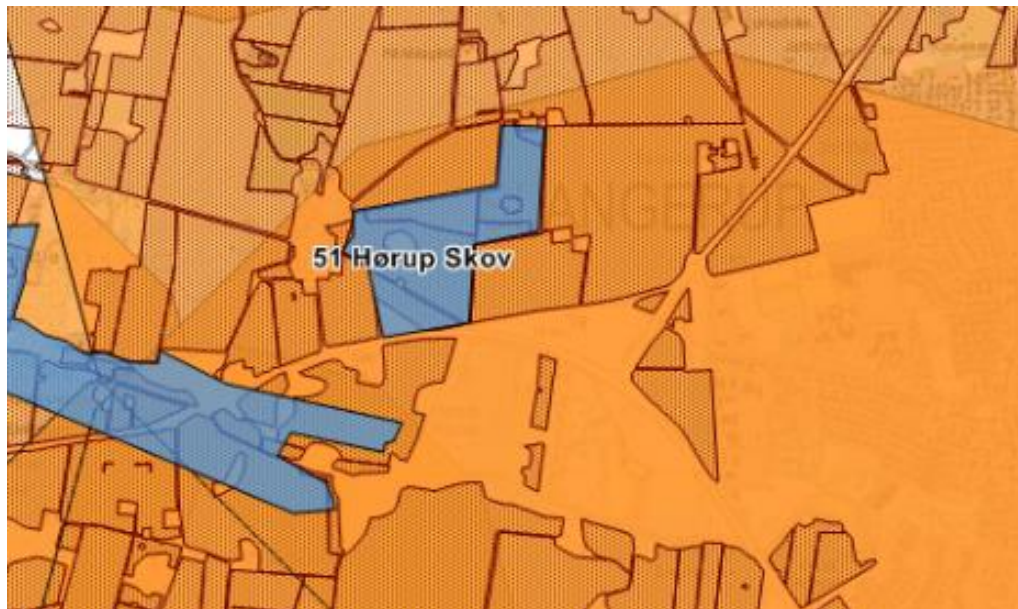
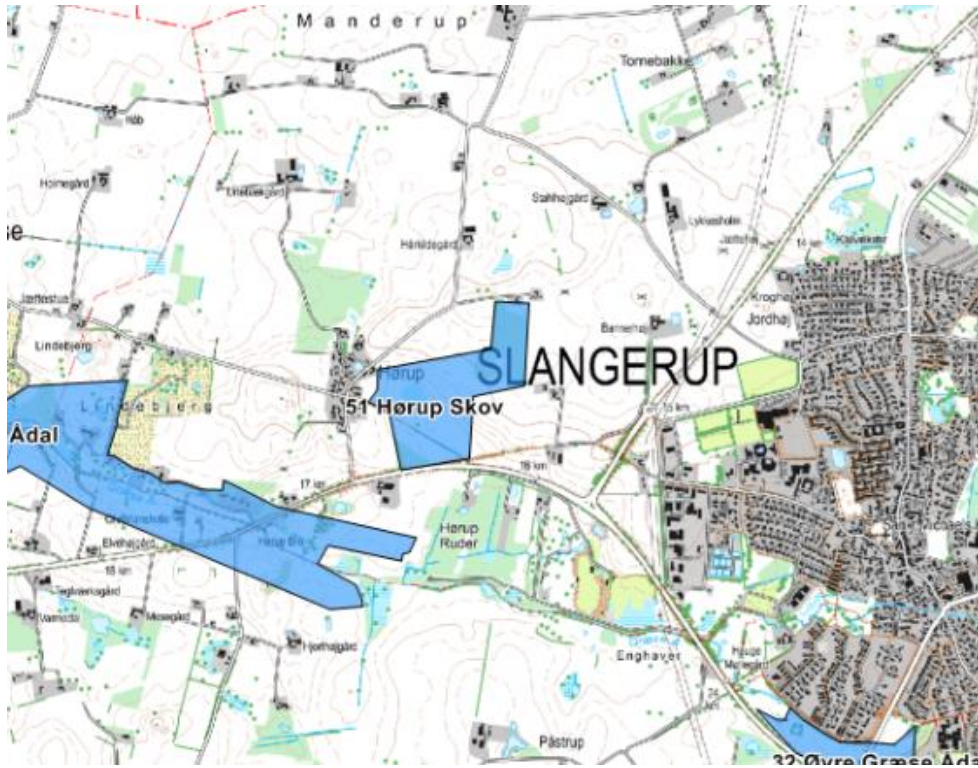
Begrundelse for udpegningen: Ved forslaget opnås således at skabe sammenhæng og bruge det store naturpotentiale nord for til at styrke området syd for udpegningen. Der er økologiske jordbrug i området, hvilket vil understøtte indsatsen for øget biodiversitet.

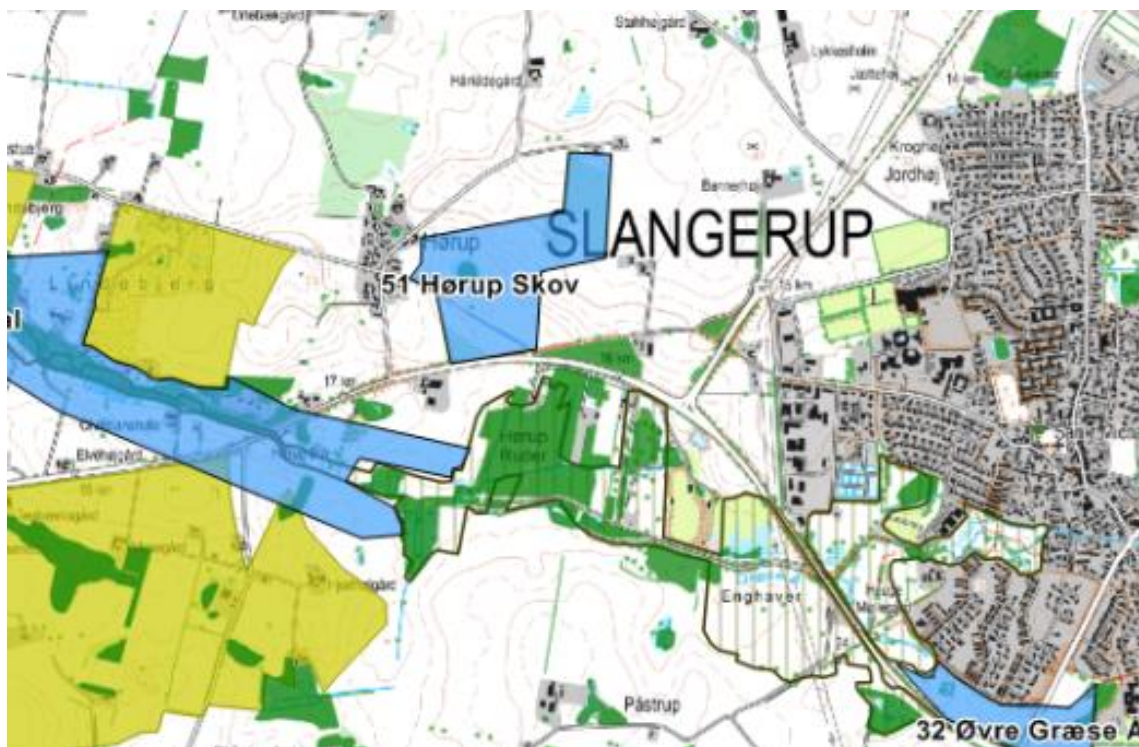
Foreslået af: Danmarks Naturfredningsforening.

51. Hørup Skov

Geografisk placering: Vest for Slangstrup

Beskrivelse: Et område ejet af Naturstyrelsen

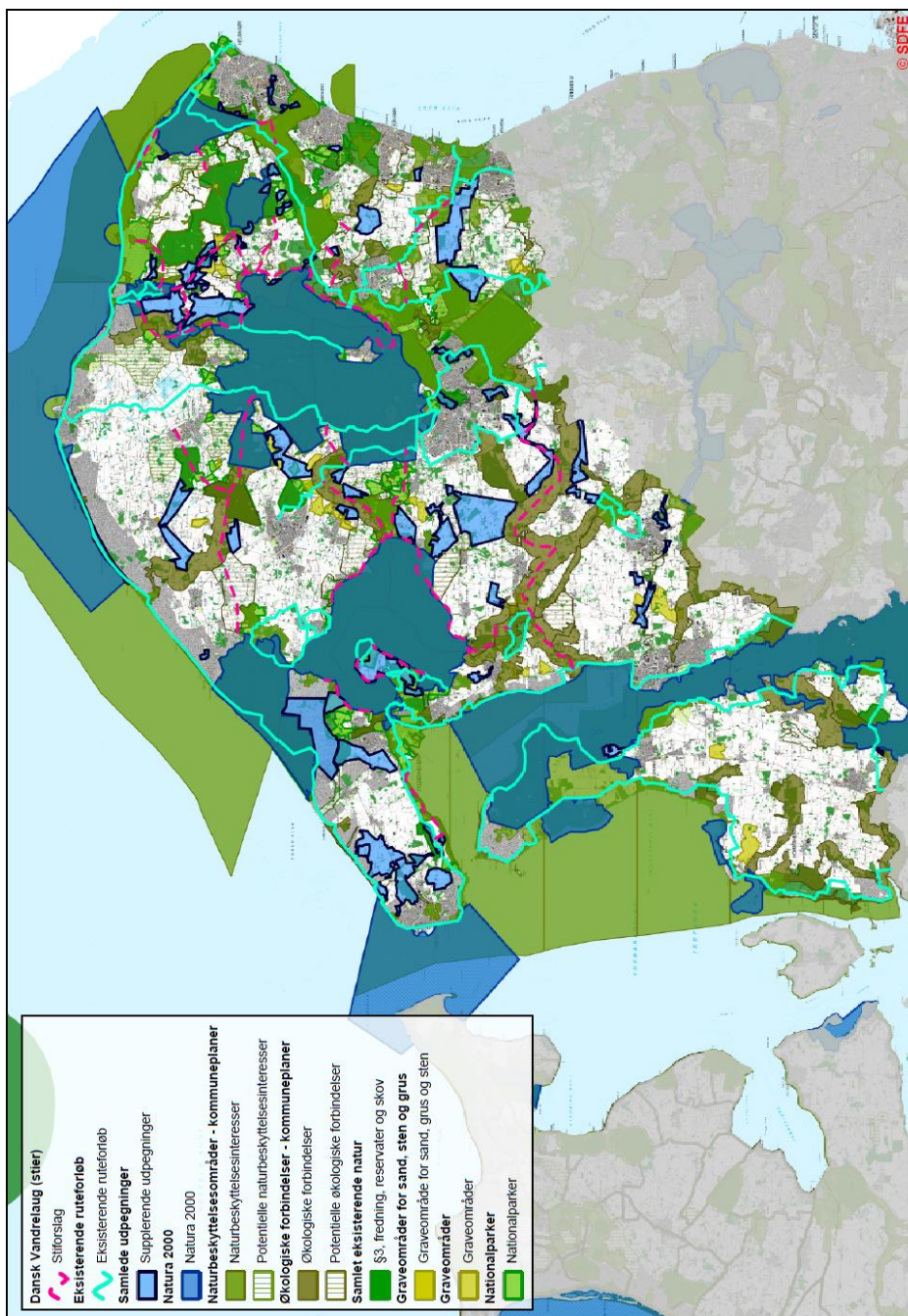
Begrundelse for udpegningen: Området vil kunne udvide eksisterende naturområder og medvirke til, at de bliver mere robuste.

Foreslået af: Hellebæk Kohaves Venner

5.5 Forslag til vandrestier

Dansk Vandrelaug indstiller følgende stiforbindelser. Stiforbindelserne har ikke været drøftet i naturrådet, men udelukkende præsenteret på mødet den 15. marts 2018. Støtsonerne skal ses i relation til teksten om "den gode vandresti" afsnit 4.5.6. Der er således ikke tale om forslag til konkrete stiplacements men forslag der skaber forbindelser mellem eksisterende områder og således vil supplere det eksisterende stinet.

Stiforbindelserne er beliggende inden for grundkortet for naturbeskyttelse samt de nye supplerende udpegninger, og kan således indgå som argument for en udpegnings af et område.

Dansk Vandrelaug drømmer om at kunne komme ud i naturen uden at skulle gå på trafikerede veje, uanset om vi bare vil med familien en lille tur eller på en længere vandring.

Vi har påpeget nogle af de steder, hvor vi savner en forbindelse, og hvor vi har en ide om, hvordan det evt. kunne etableres.

For os er en trampesti fin, blot den ikke gror til i brændenælder eller anden høj vegetation,

Vi nævner Kløverstier fordi de netop giver muligheder for, at man fra sin bopæl kan komme ud på en interessant tur uanset hvor langt, man er i stand til at gå.

Dansk Vandrelaug vil gerne bistå kommunerne med at finde egnede ruter, og Friluftsrådet vil måske støtte økonomisk.

Det er dejligt at gå i skoven, men det giver noget helt andet også at kunne gå i det åbne land, der er ådalene måske en mulighed for at komme rundt uden at genere lodsejerne for meget. Somme tider mangler der bare korte stræk for at forbinde småveje og stier i det åbne land.

Bemærkninger: Waymarked trails Vandreruter

Det har været udgangspunktet for vores ønskeseddel (Vi ved godt at man ikke får alle ønsker opfyldt her og nu, men somme tider kan noget opnås hen ad vejen)

Halsnæs Kommune:

1. Grønnesse - Hanehoved langs kysten (f.eks. via Campingpladsen) Fjordstien langs Roskilde Fjord er meget flot hele vejen fra Hundested til og igennem Grønnesse Skov, men så er der trafikeret landevej lige til Hanehoved.
2. Arresø rundt
3. Forbindelse til Lyngby skov fra Ølsted og fra skoven til Arresø. Synd at det er så svært at komme ned til Arresø.
4. Sti langs Havelse å – eksisterer den hele vejen?, den giver en god forbindelse i det åbne land helt ud til Roskilde Fjord.
5. Strø Bjerge delen ved Grimstrup er OK tilgængelig, delen ved Strøllille har desværre ikke stiforbindelse med resten.

Hillerød Kommune

1. Strø Bjerge delen ved Grimstrup er OK tilgængelig, delen ved Strøllille er et dejligt område, men har desværre ikke stiforbindelse med resten. Strø landsby og kirke er også et besøg værd.
2. Forbindelse til Æbelholt Klosteruin fra Hillerød eller en anden station.
Der har i 2011 været planer om en Æbelholt å sti, men så vidt vi kan se, er den ikke blevet realiseret, det ville ellers være en rigtig fin rute, selv om den ender blindt ved Arresø så længe Arresøstien ikke eksisterer.
3. Der kunne etableres kløverstier med udgangspunkt centralt i Hillerød
4. Hillerød – Tisvilderuten er en cykelrute, der kun benytter stier på korte stræk langs med Freerskev Hegn, Æbelholt Å og Ellemosestien. Den er derfor ikke egnet til vandring. Et tilsvarende vandreforløb ønskes
5. Tilsvarende er cykelruten Hillerød – Frederiksværk heller ikke egnet til vandring. En tilsvarende vandrerute ønskes

Gribskov Kommune

1. Valby Hegn – Aggebo Hegn/ Græsted Hegn – der mangler kun korte stræk, vi kan se forskellige muligheder for forbindelse.
2. Kagerup st. og dermed hele Grib Skov – Solbjerg Eng sø, så man kan komme ud til denne fine lokalitet.

3. Esum Søstien nord
4. Pandehave å stien – forbindelse til Ræveskiftet – ved ikke om der er kommet en bro. Det ville give mulighed for såvel rundture som adgang fra Rusland til Kelleris Hegn og måske helt til Hellebæk
5. Søborg Sø – husk stier, hvis/ når søen genetableres
6. Kløverstier med udgangspunkt f.eks. i Helsingø.

Helsingør Kommune

1. Esum Sø sti
2. Tikøb – Esum Sø via Skovlundbækken en forbindelse til Esum Sø
3. Nyrup Hegn – Teglstrup Hegn via Rørtang Overdrev (som det er nu, skal man gå på trafikeret vej)
4. Horserød Hegn – Knudemosen – Bøgeholm Sø (Ville være en smuk rute og forbinde naturområder)
5. Esum Sø – Horserød Hegn eksistrerer næsten, enkelte blokeringer i Langesø
6. Hellebæk Kohave – Hornbæk (mangler kun lidt omkring Apperup/ Ålsgårde)
7. Gurre Å – Rusland (adgang til at gå ad trampesti langs Gurre å, vil åbne for mange forbindelser og fine oplevelser helt fra Gurre Sø til Nordkysten)
8. Snævret Skov – Havreholm langs Kelds å (vil åbne for mange forbindelser og fine oplvelser)
9. Horneby – Klosteris Hegn f.eks. trampesti langs Vesterbæk (som det er nu, skal man gå flere km ad landevej)
10. Pandehave å stien – forbindelse til Ræveskiftet og dermed til KlosterisHegn – ved ikke, om der er kommet en bro.
11. Både Espergærde, Hornbæk og Helsingør ville være fine udgangspunkter for Kløverstier.

Fredensborg Kommune

1. Esum sø sti Nødebo – Sørup
2. Fra Endrup til Endrup Hegn. Der var forbindelse som kan ses på kommunens stikort fra 1990. forbindelsen åbner for adgang fra Esum sø og ad en fin sti til Danstrup Hegn (dog med landevej gennem Danstrup landsby) og videre helt til Helsingør
3. Grønholt Vang/ Tulstrup Vang – Knurrenborg Vang en forbindelse langs med et levende hegn ville give mulighed for fine rundture omkring Fredensborg.
4. Grønholt Vang – Grønholt By og dermed videre forbindelse til Grønholt Hegn og Karlebo. (enhver deltrækning ville være bedre end ingen ting)
5. Langerød st. - Danstrup Hegn f.eks.via Langerød landsby
6. Langstrupstien kunne blive en god vandrerrute hvis der var en trampesti langs med Langstrup å fra Nive Å til Knurrenborg Vang og dermed Fredensborg
7. Både Fredensborg, Humlebæk og Nivå ville være fine udgangspunkter for kløverstier.

Frederikssund Kommune

1. Sillebro Ådal.
2. Grønlien Skov.
3. Klinten ved Strandvej i Frederikssund.
4. Hjertestien i Jægerspris.
5. Møllekrogen. Langs skrænten ved Roskilde fjord til Skrivernæbbet. Selsø kirke og slot og udsigt over Selsø sø. Et fredet fuglereservat med udsigtstårn.
6. Skuldelev Åsen ved Kildeskåret. Sti på toppen af Åsen næsten til Skuldelev havn. På Åsen er der flere steder udsigt til Roskilde fjord. Ved P-plads ved Kildeskåret ligger Sct. Olafs kilde med en sjov munkehistorie

